

NEDERLAND

WONDERE PARALLEL

HELENE W. VAN WOELDEREN

ZEBULUN
een stam van
ISRAËL



Een uitgave van de
STICHTING REAL ISRAËL PRESS
Giro 511. 888, 's-Gravenhage

Gedrukt bij:
GRAFISCHE BEDRIJVEN P4, 's-GRAVENHAGE

Uithangbord
Zebulun Hove,
Real Israël Press,
55 Hill Head, Glastonbury,
Somerset, Engeland



NEDERLAND

WONDERE PARALLEL

ZEBULUN, EEN STAM VAN ISRAËL

Met de ZEBULUN-HYMNE op muziek en tekst van NIEK SCHEPS

NEDERLAND

WONDERE PARALLEL

ZEBULUN, EEN STAM VAN ISRAËL

DOOR HELENE W. VAN WOELDEREN



'S-GRAVENHAGE 1972

OORSPRONKELIJKE TITEL: STRANGE PARALLEL
REAL ISRAËL PRESS, GLASTONBURY, G. B. , 1971
(vert. en voor Nederland bewerkt door de schrijfster)

©1972 BY HELENE W. VAN WOELDEREN
ZEBULUN-HYMNE © NIEK SCHEPS

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van de schrijfster.
No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without written permission from the authoress.

INHOOD

	Blz.
INLEIDING WONDERE PARALLEL door Evert Smit	8- 9
VOORWOORD in de Engelse uitgave door Ds. G. H. Thompson	10- 11
HOE DIT BOEKJE ER DAN KWAM	12- 16

DEEL I. BIJBELSE ACHTERGROND

Hoofdstuk 1. Draagt Holland het persoonlijkheidsbewijs van Zebulun?	23- 27
Hoofdstuk 2. Wie was Zebulun?	28- 34
Hoofdstuk 3. Een verborgen betekenis in het woord Zebulun	35- 45
Hoofdstuk 4. Aankondiging van de zegeningen van Zebulun	46- 48
Hoofdstuk 5. De zegen van Jacob voor Zebulun: een haven	49- 56
Hoofdstuk 6. Gezegende visvangst door uitwerping van de netten aan beide zijden	61- 67
Hoofdstuk 7. Holland een haven en toevluchtsoord voor vervolgd	68- 69
Hoofdstuk 8. Het Hebreeuwse woord voor haven hetzelfde als ons woord hof	71- 74
Hoofdstuk 9. Zebulun's medelijden, de Nederlandse passie voor de misdeelden	75- 80
Intermezzo, steden van Zebulun's gebied Nahallel en Nehalennia	81- 82
Hoofdstuk 10. De zegen van Mozes aan Zebulun: zuig de zeeën	84- 90
Hoofdstuk 11. Debora's zegen aan Zebulun: de pen der schrijvers hanteren	91-104
Hoofdstuk 12. Jesaja's profetie voor het land van Zebulun en het licht in Nederland	105-109
Referenties in de Bijbel, waar Zebulun genoemd wordt	114-115
ZEBULON-HYMNEN van Niek Scheps	116-119

DEEL II. DE FILM EN WIE HAAR MAAKTEN

Hoofdstuk 1. Inhoud van de film	127-136
Hoofdstuk 2. Ontstaan van de film door "toevallige ontmoetingen"	137-139
Hoofdstuk 3. Het opnemen van de film	140-150
Hoofdstuk 4. Biografische notities	152-164
Boekenlijst	165-166
Afbeeldingen	167 .
Index	169-172

INLEIDING WONDERE PARALLEL

Mijn kennismaking met de Engelse versie van de film "*Strange Parallel*" (Wondere Parallel) op 2 augustus 1971 in een proefstudio in Amsterdam, zal ik niet licht vergeten. De schrijfster van dit boek, haar man Willem Koppejan en de cineast Derek Bray aanschouwden hun (toen nog niet geheel voltooide) geesteskind nl. óók voor het eerst, uiteraard met plankenkoorts en kloppende harten! Natuurlijk ontdekten de drie makers van de film zelf nog allerlei onvolkomenheden, maar ik was in ieder geval terstond overrompeld, toen ik tijdens de vertoning de geestdrift proefde, waarmee zij deze originele en unieke rolprent hadden geschreven, geregisseerd, gefilmd en gemonteerd. Het was zonder meer: vakwerk. Beelden en commentaar leken mij volop in staat zelfs de meest onverschillige toeschouwer op zijn minst aan het denken te zetten, juist vanwege de duidelijkheid en de vaart, waarmee de "boodschap" van de film voor ogen en oor ontrolt.

Sinds plm. 1957 was ik op het spoor van de Nederlandse Zebulon-identiteit gekomen en zocht reeds druk naar verdere bevestigingen hiervan in Bijbel en historie. Dat de mij toen geheel onbekende "Helona" van Woelderen (*Helon* was Zebulons zoon!) met dit onderwerp in diezelfde tijd zo mogelijk nog enthousiaster bezig was, zou ik pas later ontdekken. Van 1962 af hebben wij van tijd tot tijd een grotendeels eenstemmig Zebulon-geluid laten horen in het maandblad "*Een Nieuw Geluid*", maar al deze klanken werden, zowel in kleurige beelden als welluidende decibels, verre overtroffen, door de wijze, waarop Helona nu met haar film - waarop dit boek aansluit - Zebulons "werversstaf" blijkt te hanteren (zie Richteren. 5 : 14, Nieuwe Vertaling)!

Wie de Bijbel objectief leest en bereid is hieraan groot gezag toe te kennen, zal ontdekken, dat de profetieën van Jakob en Mozes over de verschillende stammen Israëls, vrijwel alleen aanwijsbaar vervuld zijn bij de stam Juda.

Efraïms eerstgeboorterecht en zijn bestemming om uit te groeien tot een *verzameling van volken*, kwamen in Bijbelse tijd bij deze stam op geen enkele wijze tot uiting. Evenzo Zebulon!

De voorzeggingen betreffende deze Israël-provincie roepen alle een zee-sfeer op: havens, schepen, tochten, visserij, schatten van de zeebodem enz. enz. Maar Jozua 19 : 10-16 en 17 : 7, 10 (het "*aardrijkskundeboek van de 12 provinciën*") maken duidelijk, dat Aser en Manasse onze stam van de grote zee afsloten, hetgeen vele Bijbelkenners reeds sterk verwonderd heeft.

Achteraf blijkt niets in de Schrift ons te verhinderen de vervullingen van dergelijke profetieën in latere tijden te zoeken, dus na het verdwijnen van het "*Huis Israëls*" in de z. g. Assyrische ballingschap, waaruit zij nooit terugkeerden. Verdere studie bracht aan het licht, dat deze stammen vanuit het verbanningsoord aan de Kaspische Zee (zie 2 Koningen 17 :6). later door de "*woestijn der volken*" naar een nieuwe "*bestelde plaats*" in het Noorden en Westen zijn getrokken en de "*kustlanden der zee*" bereikt hebben.

Deze wijze van uitleg vindt ook alle steun van uit de gegevens van de volksverhuizingen. Resultaat van dit alles: in de gehele geschiedenis is geen natie te vinden, die in haar nationaal gedrag duidelijker de Zebulon-voorzeggingen vervuld heeft dan het Lage Land aan de Noordzee: Ons havenrijke vaderland met zijn zeevaart en tochten over de gehele wereld, en het droogleggen van meren en delen van de zee, waarvan nu de *“verborgen schatten van strand”* (Deuteronomium 33 : 19) als rijke landbouwpbrengsten worden geoogst, - dit álles, (en nog veel meer) wijst maar in één richting: Nederland-Zebulon!

Dat deze stam in de duistere tijden, die over de aarde zullen komen tegen de komst van de Messias, een geheel onverdiende bevoorrechte plaats zal mogen innemen, is een fascinerende gedachte, die de laatste jaren bij velen is gaan leven. Zebulon zou *“de volken tot de berg roepen”* (d. w. z. terug tot God). Wie een dergelijke taak krijgt, moet zelf éérst de weg tot God gevonden hebben...Ergens moet er een verband liggen tussen het *“licht in de kustlanden”* van Jesaja 24 : 14 e. v. en *“het volk, dat in duisternis wandelt, en een groot licht zal zien”* (Jesaja 9), waarbij Zebulon wordt genoemd. Op het vroegere grondgebied van de stam Zebulon - Galilea - begon dat Licht te schijnen (Mattheus 4 : 13, 15, 16), dat zich bij de tweede komst van de Messias in nog grotere glans zal vertonen aan het volk, dat daar eens woonde, en nu ons “kustland” bevolkt.

Veel Nederlanders hebben dit onbewust sinds lang geweten! Zo b.v. de bekende Joodse Nederlander Isaak da Costa, toen hij dichtte:

*“O, Nederland, gij zult eens weer
Het Israël van het Westen worden
God zal uw kerk met Licht omgorden,
Uw koningen met Davids eer.”*

“Wondere Parallelen” - boek en film - is een goede bijdrage tot een beter begrip van deze blijde, onverdiende toekomstverwachting.

Evert Smit

VOORWOORD in de Engelse uitgave

*“Na meer dan twintig dingen, die ik hier terneder lei,
had ik er in mijn kroon nog twintig andere bij;
Nu, dacht ik, vermenigvuldig je zó snel,
dan zal ik je tesamen bundelen, opdat je goed en wel
Voor altijd staven zult - en dat heus niet zo min –
Het boekje, waar ik thans aan begin,
En zo kwam het er dan...”*

Bunyan's Pilgrims Progress (Vertaling W. A. Koppejan)

In juli 1964 ontmoette ik “Hollandse” Helene voor het eerst. Zij maakte bij die gelegenheid de opmerking, dat Holland wel eens Zebulun kon zijn en als zodanig een belangrijk onderdeel van de Jozef-Israël familie. De gedachte en de manier waarop zij haar idee naar voren bracht, wekte mijn belangstelling. Voor haar was het een eerste vereiste, dat alle tien stammen van Israël worden teruggezonden, opdat de profetieën van het Oude Testament zinvol blijken te zijn.

Ik overwoog haar ingevingen en voelde duidelijk, dat het een waardevolle bijdrage tot het identiteits-probleem kon zijn, als zij althans voldoende bewijzen kon vinden om haar bewering te staven.

Toen zij me vroeg wat ik ervan dacht, antwoordde ik prompt met een opmerking, die C.T. Studd (een bekende Engelse predikant uit de 30er jaren) eens maakte tegen iemand, die beweerde een visioen te hebben: *“Heb je een visioen, schiet er dan mee op”*. Ik gaf dit ten antwoord aan Helene van Woelderden en ter aansporing voegde ik er nog aan toe:

“Als jij niet verder werkt aan dit idee, dan doe ik het!”

Op dat moment realiseerde ik me nauwelijks, dat zij mijn opmerking ernstig zou gaan nemen. Zij begon zich echter onmiddellijk met haar hele wezen voor dit project in te zetten, zozeer zelfs, dat zij nú bij het overzien van alle feiten zich gerechtigd acht niet alleen een boek over dit onderwerp, maar zelfs een film het licht te doen zien. Zo is dan nu “Wondere Parallel” geboren.

Wanneer ik terugzie op die eerste gesprekken, dan kan ik bijna niet geloven, dat er zoveel ijverig en nauwkeurig onderzoekswerk volbracht is; dat er zoveel arbeid (vooral voor de film) is verricht en ik kan slechts zeggen: *“Goed gedaan. Helene!”*

Bij het zien van een der eerste voorstellingen van de film, werd ik persoonlijk ervan overtuigd, dat Holland inderdaad Zebulun is. Ik kan bijna horen wat de critici zullen zeggen: *“Nou, en wat dan nog? Zelfs als ze Zebulun waren, wat voor belang hebben de Hollanders daar dan bij?”*

Terecht kan men zich afvragen of het iets geeft: *Wie zelfs maar het geringste onderdeel van Israël (het Noordelijk Huis) heeft teruggevonden in Noordwest Europa in 1971, die de sleutel verschaft, die op het spoor brengt naar de grootste ontdekking dezer eeuw.*

Elke Bijbel-profetie dient vervuld te worden, want God houdt steeds Zijn Woord. Enkele van deze profetieën zijn reeds vervuld, maar de meesten wachten nog op waarmaking. Laat ik met een voorbeeld volstaan:

*“Zwijgt voor Mij, gij eilanden en laat de volken de kracht vernieuwen;
laat ze toetreden, laat ze dan spreken, laat ons tezamen ten gerichte naderen.”*

Jesaja 41 : 1 (Staten Vertaling)

Volgens de Companion Bible (en volgens onze Nieuwe Vertaling - noot H. W. v. W.) kan “eilanden” vertaald worden met “kustlanden” of “maritieme landen”. De uitdaging is derhalve gericht tot de volken van de kustlanden ten Noord-westen van Palestina, alwaar hen wordt aangezegd te wachten op “*de grote bewustwording*” (wanneer hun nationale identiteit, hun persoonlijkheid openbaar zal worden).

Na dit zo gesteld te hebben, kan ik dit boek en deze film met vreugde aanbevelen aan de meest kritische lezer. Helene van Woelderen heeft een zeer overtuigende stelling vaste grond gegeven, nml. dat Holland Zebulun is. Als zodanig zou de identiteit van haar volk recht kunnen doen wedervaren aan de Bijbelse waarheid dat “*het maritieme gebied en kustland*” Nederland een lang verloren gewaand deel van Israël is, waarvan de nationale identiteit herkend dient te worden en door wie de volken rondom gewaar kunnen worden wie alle twaalf stammen van Israël *werkelijk* zijn. We zouden er heel goed aan doen de band, die de kuststreken van de Lage Landen steeds met de Britse Eilanden heeft verbonden, nader te bestuderen.

Vanuit het geloof dat het Britse volk het Huis van Jozef is, kan Holland als Zebulun zeer wel een verklaring zijn voor deze sterke verwantschap tussen de beide volkeren.

Hun beider afkomst is van hetzelfde Huishouden af te leiden, Jacob-Israël, en is er heden ten dage een nauwe verwantschap. dan geloven we, dat de eenheid in de toekomst nog veel sterker zal worden in de loop der jaren, terwijl wij de “*laatste dagen*” (in Bijbelse termen) tegemoet gaan, waarin alle twaalf stammen samen moeten komen, bewust van ieders identiteit, en “*één in Zijn Hand*” (Ezechiël 37 : 19) zullen worden.

Is deze waarheid niet belangrijk?

Augustus 1971,
Londen-Glastonbury (Somerset)
“The Landmark”

(Ds.) George H. Thompson

(Iers predikant, opgeleid in het Protestants theologisch Seminarium te Dublin.
Voormalig medewerker van “Brith”, nu zelfstandig schrijver en werkzaam inde Britse Eilanden)

HOE DIT BOEKJE ER DAN KWAM

U hebt zojuist de aanhef in het voorwoord van George Thompson gelezen. Dit slaat zo mogelijk nog meer op deze Nederlandse bewerking dan op de oorspronkelijke door mijzelf in het Engels geschreven "*Strange Parallel*".

In september 1971 kwam dit laatste uit, kort voor de eerste vertoning van de gelijknamige film in de buurt van Edinburgh in Schotland, welke spoedig gevolgd werd door voorstellingen in Birmingham, Glastonbury, Bournemouth, Glastonbury in Engeland.

De Engelse editie is inmiddels aangeslagen bij de meest uiteenlopende groepen en individuele mensen, zoals Orthodoxe Joden (United Israel World Union, David Horowitz), Evangelisch Duitse missionarissen (o m. de Rauschenberg, F. Braun), onder jongeren en studenten in Birmingham en Manchester, bij Zevende Dags Adventisten en bij andere bijbelkennende Anglo-Israël-groepen zoals de redactie van het maandblad "Identity" in Vancouver, Canada, en vrienden binnen de British Israel World Federation in London.

In ons land ondervond de Engelse editie totnogtoe, begin dec. '71, belangstelling van de bladen de Kaarsvlam, het Nieuw Israëlitisch Weekblad, De Telegraaf, en Een Nieuw Geluid.

Dit alles heeft een uitgave in het Engels van dit specifiek Nederlandse onderwerp, voorafgaande aan een Hollandse bewerking, ten volle gerechtvaardigd. Het bewijst tevens, dat de inhoud ervan niet slechts appelleert aan gelijkdenkenden. Volgens het typische Nederlandse begrip van "zuilen" kan men dit boek over Zebulun niet indelen.

Trouwens, de schrijfster zelf en haar man zijn alleen maar lid van een tennisclub en scharen zich onder de Vrienden van Veere en die van de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag. Verder zijn ze vrije vogels en nergens bij aangesloten.

Wel echter zijn ze diepgaand verontrust over hetgeen er in Nederland gebeurt. Vanuit de positieve geloofsovertuiging, dat individuele en nationale terugkeer tot de goddelijke en cosmische Bijbelwetten voor het echte en gehele Israël ons enige behoud is, werd dit boek uiteindelijk geschreven.

Het blijkt nu, dat de gedachte in dit boekje samengebundeld, zich zeer snel vermenigvuldigd heeft en zelfs al op muziek gezet is, getuige bladzijden 116, 117, 118 en 119. Zo vlug, dat er van verschillende kanten op een Nederlandse bewerking werd aangedrongen. Daartoe heeft ongetwijfeld voor mij medegewerkt het verheugende feit, dat de Rijks-Voorlichtings-Dienst (RVD) de film, die in het tweede deel van dit boekje ter sprake komt, professioneel genoeg achtte om door hen officieel te worden uitgebracht.

De feitelijke trompetstoot ertoe gaf echter onze bevriende musicus Niek Scheps, die na vier keer lezen van *Strange Parallel* werd geïnspireerd en binnen negen dagen een Zebulon-Hymne schreef voor zijn kinder- en gemengde koren in Voorburg en Scheveningen. Een hymne, die hij nu met honderdveertig zangers uitvoert als Kerst-première in Voorburg en in de oude Scheveningse visserskerk, de historische en zo uitermate Zebulunitische plek, zoals U na lezing van het boek kunt begrijpen, een kerk, die D.V. getuige is van de eerste vertoning der film *Wondere Parallel* binnen haar muren op 22 januari 1972.

Niek Scheps was bereid om de woorden en muziek van zijn lied, geschreven voor koor, orgel en trompet, in dit boek te laten opnemen, waarvoor ik hem van harte dank. Hij en zijn koor zijn de beste stimulans geweest voor de onderhavige uitgave in onze eigen taal, die ik speciaal voor Nederlandse lezers bewerkt heb en die derhalve wat details betreft hier en daar enigszins afwijkt van de Engelse.

De grote lijn en de uiterlijke vorm zijn echter zo veel mogelijk gelijk gebleven met dien verstande dat de Heer G. J. C. van Esch van Grafische Bedrijven P4 in Den Haag de eerste Engelse kinderziekte met modern Hollands drukkersinzicht overwon, waarvoor wij in hem de Nederlandse drukunst als metterdaad de betere ervaren (zie Hoofdstuk 11).

...En zo kwam het er dan. Na tien jaar onderzoek uiteindelijk nog snel. Het werd door mij binnen drie weken geschreven, in de vroege ochtenduren van de zomerse julidagen 1971 in de rustige Haagse Vogelwijk.

Het voornaamste doel van dit werk is om belangstelling te wekken voor een geheel nieuwe manier van Bijbel-lezen.

Er is mij gezegd, dat ik een nog onbekend principe heb ingevoerd, een principe, dat het resultaat is van mijn systematisch onderzoek Het beginsel is op zichzelf heel eenvoudig:

Ik las een naam in de Bijbel en begon met lijsten te maken van alle verwijzingen naar en van dit speciale woord in de verschillende concordanties. Ik gebruikte daartoe in het Engels James Strong en Gesenius. Daarna legde ik die Bijbelgedeelten, waarin het woord voorkwam in alle Engelse en Nederlandse vertalingen, die ik tegenkwam of zelf terugvond, naast en parallel aan de cultuur en de geschiedenis, het karakter van de huidige situaties in ons land.

Ik realiseerde me al spoedig, dat ik zelf Hebreeuws diende te leren, en ik kreeg daartoe de kans door gedurende de jaren 1964-1968 onder het gehoor te zijn van de eminente, zo omstreden en uit ons land vertrokken professor F. Weinreb, schrijver onder meer van *“De Bijbel als Schepping”*, waarvan de eerste druk in 1963 verscheen. (Servire, Wassenaar).

In deze jaren werden mij de diepere betekenis van Hebreeuwse woorden en hun getalswaarden geleerd. Dit laatste heb ik in verband met Zebulun met opzet in dit onderhavige boekje, als een apart veld van onderzoek, achterwege gelaten.

Dankzij de bestudering van de verborgen betekenis der Hebreeuwse letters werd mij bijvoorbeeld de parallel ingegeven van de naam Zebulun met ons nationaal bezit: de Hollandse poldermolen met inwendige watervijzel.

In deel I kunt U lezen hoe de resultaten van mijn onderzoek als een legpuzzel in elkaar passen, wanneer U de moeite neemt om de opeenvolging der Bijbelboeken, zoals ze ons Protestantse volksdeel via de Statenvertaling eeuwenlang zijn overgeleverd, als leidraad aan te nemen.

Ik heb dus niet de Joodse indeling van Tenach gevolgd. Ik ben mij ervan bewust, dat het neergeschrevene slechts een begin is, het aanzetten van de hoofdlijnen en dat er nog vele onderdelen over bijvoorbeeld de betekenis van Zebulun's zonen en de toegewezen steden nader kunnen worden uitgewerkt.

Het gaat nu eerst om die hoofdlijnen en ik hoop, dat het voldoende is voor U als lezer om een eerste glimp te ontvangen van de blauwdruk, die de Schepper schonk aan een dooreengevlochten kring van volkeren en enkelingen daarmee verbonden, als een inzicht in het weer terug-ingezameld worden in het twaalfvoudig Israël, dat voor het uiterlijk oog nog slechts in wording is.

Zelf heb ik me ternauwernood gerealiseerd, dat ik tot iets werkelijk nieuws, dat er nog niet is, opgeheven ben geworden. Onder degenen, die inmiddels de naar voren gebrachte parallel als een persoonlijk voor hen geldende waarheid zien, zijn er, die gezegd hebben het bij éérste lezing zo vanzelfsprekend te vinden, dat het nieuwe erin hen eigenlijk niet eens opviel. Dat komt pas bij herhaalde lezing en doordenking van de consequenties

Zo ook bij het zien van de film: bij een éérste zien lijkt het een aardig toeristisch verhaal, doch een vijftal Britse vrienden, die erdoor gefascineerd waren en de film telkens weer willen ondergaan, begonnen er bij een zesde voorstelling steeds meer van te begrijpen. Ik zelf kreeg het patroon als een logische gedachtengang binnen en vond en vind het nu ook zo vanzelfsprekend, dat ik me er steeds meer over verbaas, dat deze parallel eeuwenlang door niemand gezien schijnt te zijn.

Het moest blijkbaar toegedekt worden tot de laatste helft van de 20e eeuw, waar alles in onstuur zou komen en waarin we dreigen te gaan lijden aan "toekomst-shock" (zie het gelijknamige boek van Alvin Toffler, Nederlandse uitgave Holkema, Warendorf, Bussum). Nu ziet het er echter naar uit of de tijd gaat rijp worden, dat het Licht begint te stralen over het principe, dat een Bijbelse naam, een zoon van Jacob (een van een twaalfvoudige cirkel, die het getal van de aardse vervolmaking symboliseert en die overal in de cosmos teruggevonden kan worden) woord voor woord en betekenis voor betekenis in al zijn Hebreeuwse vertakkingen, gelegd kan worden langs het karakter, de geschiedenis, de cultuur, de geografie en zelfs de taal van een volk, de ziel en de geest van een volk rond de Noordzee.

Dit wordt een zicht, dat verband houdt met de twee stammen der Joden, maar in feite om hun verloren broeders gaat en dat op verrassende wijze staaft, hoe er nog een ander "*Israël in het Westen*" is, in de vorm van tien verloren verwanten.

In deze wondere parallel tussen Zebulun en Holland worden geest en stof of de psychische en fysieke wereld weer tot een eenheid gebracht, een spiritueel Israël is het letterlijk Israël. Als zodanig is deze studie maar een begin en zo zal zeker de lamp met het licht, dat het eerst op Zebulun in Holland wordt geworpen, overgenomen worden door anderen met soortgelijke studies voor het buitenland.

Men behoeft de film niet gezien te hebben om het boek met vrucht te kunnen lezen. Aan de andere kant zult U de diepere betekenis van de film beter kunnen verstaan door de lezing van dit deel I, waarin veel verder wordt gegaan dan de film kan aangeven. Het filmscript, dat wij als team samenstelden, is op de Engelse versie van het hierna volgende eerste deel geïnspireerd.

Hen, die zich speciaal voor de totstandkoming van de film interesseren, zij primair naar het tweede deel van dit werkje verwezen. Aan wie dit boekje slechts doorbladert vanwege de kleurenfoto's, wil ik graag even zeggen, dat alle behalve vier hierin afgedrukte kleurenfoto's oorspronkelijk als dia's door mijzelf genomen werden met een eenvoudige Kodak-Instamatic 224 (die zelfs een imbeciel bedienen kan), terwijl Derek Bray, onze cameraman, ondertussen bezig was zijn ingewikkelde Bolex-camera op te zetten en voorbereidingen trof voor het schieten van de film, daarbij geassisteerd door Wally Grimmé, die, van alle markten thuis, onze chauffeur in het rechtse verkeer was, en die als gediplomeerd worstelaar onze team zelfs symbolisch verdedigde.

Nog welbedankt, Wally!

Het was leerzaam voor de ontwikkeling van het eigen fotografisch oog om een paar weken met een professionele filmer het eigen land door te trekken en dankzij zijn onuitgesproken lessen, kunt U ons land nog weer eens van een andere belichtingshoek ondergaan. Wat kan Nederland nog ontroerend schoon zijn! Dank ook hierin vooral nog eens aan de Heer G. J. C. van Esch en de Grafische Bedrijven P4 in het algemeen, die - h e Zebulunitisch - in lichtdruk gespecialiseerd zijn en met hun moderne offset mijn doodgewone dia's opwerkten tot kleurenfoto's van een veel betere kwaliteit.

Het Oudheidkundig Museum in Leiden dank ik voor hun toestemming om hun dia van het schip, dat de Nehalennia-overblijfselen in de Schelde opviste, te reproduceren (afbeelding blz. 37) en de Heer A. Dingjan uit Den Haag zij vermeld als de fotograaf van de Walcherse sieraden, die voor een deel erfstukken van mijn grootmoeder zijn (afbeelding blz. 111).

Tenslotte heeft Hannie van der Meer, die van het begin af grote belangstelling voor dit project aan de dag legde, de foto van de Huizen van Bossu in Hoorn genomen (blz. 144) en vereeuwigde Willem Koppejan, mijn echtvriend, de gehele filmteam in de Middelburgse Abdij (blz. 112).

Hem, Willem A. Koppejan, dank ik meer dan enig ander mens voor het stimuleren van dit onderzoek, zoals U in het eerste hoofdstuk nader kunt lezen, voor zijn vaak onzichtbare leidende hand achter de film, voor zijn nooit falende bemoediging, tot het zetten van koffie toe, tijdens het schrijven van dit boekje, waaraan hij overigens alleen voor zover het de correcties betrof zijn feitelijke medewerking verleende. Voor het overige is de inhoud en de stijl geheel alleen voor rekening van mijzelf. Het oorspronkelijke ontwerp voor de omslag en de oriëntatie-kaart (blz. 151) zijn echter wel door hem vervaardigd.

De eerste versie van het filmscript werd door mij rond Kerstmis 1969, dus nog v or het Engelse boekje, geschreven, doch dit werd later ingrijpend veranderd door de team en wel het meest door Derek Bray, die scriptschrijver van beroep is. Hij werd dan ook de ware vader van de film.

Gedurende achttien maanden werkte hij er met tussenpozen aan en niemand dan zijn Schepper weet hoeveel ongezien werk en biddende gedachten deze Engelsman aan dit Nederlandse project heeft gegeven, waar hij met een verrassende toewijding aan gewerkt heeft.

De kaarten aan de binnenzijde van de omslag zijn schetsen, die hij voor de film gebruikte. Hij was de goede man op de juiste plaats en zo kwam Freddy Albeck ook precies op het goede moment, voorjaar 1970, achteraf toevallig het enige jaar, dat hij vrij was.

N  zou het menselijkerwijs onmogelijk zijn. Zonder Freddy, de in ons land welbekende lange Deen, met zijn groot en warm hart en zijn diepe genegenheid voor wat hij zelf "ons" land noemt, hetgeen echt op zijn gezicht te lezen staat in de film en niet gespeeld is, zonder deze eerlijke vriend van Nederland, van ons, hoe theoretisch en levenloos zou onze film geworden zijn! En niet te vergeten, hoe zonder "muziek"!

Daarom droeg ik mijn boekje in het Engels aan Freddy. Derek en Willem op, maar voor de Nederlandse uitgave zou ik er nog een vierde hart bij willen voegen: het is  ok opgedragen aan Niek Scheps, die er letterlijk muziek in zag!

Al deze vier mannen gaven hun professionele talenten aan dit project Pro Deo. Freddy Albeck wil ik hiervoor in de eerste plaats namens zijn Nederlandse vrienden dank zeggen, maar ook Derek Bray getroostte zich financiële offers.

Toch moet mij wel even, onder ons, van het hart, dat desondanks het maken van de film en het boekje in twee talen zeer grote kosten met zich mee hebben gebracht, die tot nog toe uitsluitend door particulieren, vrienden en ons zelf, worden gedragen, en dat we geen enkele vorm van subsidie hebben genoten. We doen het, omdat we geloven een reële boodschap te geven. Als zodanig kozen we de vorm van een eenvoudige Stichting en noemden deze Real Israel Press, die geen ander doel heeft dan het "reëel Israël zijn" via de drukpers te laten uitdragen. Het gironummer van deze Stichting is 511888 in Den Haag. Giften voor dit project en voor verdere plannen worden in dank aanvaard.

Op de eerste bladzijde van dit boekje ziet U het uithangbord van de Real Israel Press (Charity Foundation) in Engeland afgebeeld. Het was het ontwerp van mijn man en stelt de leeuw van Juda voor met een rood-wit-blauw schild, met daarop het symbool van Zebulun, het schip, getekend in één lijn op de wijze van Jan van de Velde de Oude (blz. 94), en daaronder "Zebulun-Hove". Dit woord "hove" bestaat nog in het Engels, niet alleen als de verleden tijd van "opheffen", maar ook als hoger gelegen tuin, nog verwant aan ons woord hof en hovenier.

Het was daar, op Brits grondgebied, dat boek en film hun beslag kregen, en bij het dankbaar gedenken van allen, die ons niet nader genoemd hielpen, wendt het hart zich in dankbaarheid tot de Hovenier, die het Licht en de wasdom geeft, die ons hoedt en ons als Zijn instrumenten wil gebruiken. Ook óns kan Hij verschijnen in het kleed van Hovenier (Johannes 22 : 15) in het land van Zebulun's Hof, vanwaar voorzeggd is, dat het Licht zich het eerst zal verspreiden Moge het zo zijn, om te tonen hoe het onkruid te wieden in ons land en daarna vóór te lichten hoe Holland-Zebulun een erf-deel is van de twaalf stammen en gronden van Israël... En zo kwam het er dan.

December 1971,
De Leeuwenkuil, Nieboerweg 216, Den Haag.

Helene W. van Woelderen
soc- psych. drs.

Z. B. L.... De woning,
die het water door
middel van beweging opvijzelt
Zebulun - Holland





Z... Zain... "Opvijzelen, ophalen"
Poldermolen van 1741
te Kinderdijk. Z H.

B... Beith... "Tehuis"
Zaanse Schans,
geboortehuis van Evert Smit





L...Lamed...“Beweging”
Zaanse Schans;
van linksnaar rechts
de Zoeker, de Kat
(bewoond door Evert Smit),
de Poelenburg

DEEL 1. BIJBELSE ACHTERGROND

Aan de mannen van de film, Derek, Freddy en Willem en aan de componerende Niek Scheps, die "leaver dea as slaef" zijn. (afbeelding blz. 164)

Hoofdstuk 1. Draagt Holland het persoonlijkheidsbewijs van Zebulun?

Een nieuw idee, waar U nog nooit van gehoord hebt? Inderdaad. Wellicht klinkt het U vreemd in de oren. Het is een gedachte, die niet zomaar direct bij een bestaande groep of een zuil in Nederland is in te delen. De idee gaat daar boven uit. Het wekte de belangstelling van Engelse, Canadese en Deense vrienden, waardoor de film en dit boekje vorm konden krijgen. Deze makkelijker vorm van onder de aandacht brengen heb ik, als resultaat van tien jaar onderzoek, verkozen boven een wetenschappelijk werk.

Het is bestemd voor de gemiddelde Nederlander, die van zijn land houdt, die zich ongerust maakt waar het met ons naar toe gaat, en die zich afvraagt waar de geestelijke ruggegraat van ons volk gebleven is. Het is ook voor hen gecomponeerd, die boven en achter hun individuele bewustwording zoeken naar symbolen of collectieve archetypen. Ook aan hen wil dit boekje appelleren. Tenslotte is het ook vooral voor die Nederlanders, voor wie het Oude Boek van hun voorvaderen nog en weer een bron is van kracht en hoop en diepe onbekende wijsheid. Daar wijst dit eerste deel van het boekje naar toe: de Bijbelse achtergrond en een nieuwe aanpak van lezen en onderzoek door een nauwkeurig stap voor stap nagaan van een Bijbels woord en een stam van Israël, en door dit te vergelijken met een land in Noordwestelijk Europa, met haar geschiedenis, cultuur, kwaliteiten en karakter. Het trekken van deze parallel als zodanig is nieuw en origineel. Het is wonderlijk "vreemd" en een vreemd wonder.

De identificatie van één der twaalf stammen van Israël met een land of een bevolkingsdeel is niet nieuw. Sinds generaties zijn er Britten, die een parallel tussen Ephraïm en Engeland. Manasse en de Verenigde Staten hebben opgemerkt. Zo ook tussen Dan en Denemarken, Juda en de (Sephardische) Joden. In het Engels bestaat er een uitgebreide literatuur over, die echter niet of nauwelijks in het Nederlands is vertaald. Een systematisch uitgewerkte studie over één van deze parallellen bestond tot nu toe niet. Het onderhavige boekje is dan ook het eerste op dit gebied, dat met name Zebulun-Nederland uitwerkt in een vergelijkende studie tussen de betekenis in het oorspronkelijk Hebreeuws van ieder Bijbelwoord over die stam gezegd én een modern land, bezien vanuit een historische, geografische, sociaal-psychologische, culturele en symbolische hoek.

Daarom wil deze studie een lans breken voor een nieuwe wijze van onderzoek. Het wil belangstelling wekken voor wonderlijke parallellen, die men kan betitelen met "hypothesen" of "gezichten" of... "volledig onzin".

Mocht een lezer geneigd zijn voor dit laatste te stemmen, dan diene hij of zij wel te bewijzen, dat een parallel inderdaad on-zin is. Tot dan is zijn critiek zin-loos en is in ieder geval de hier in dit boekje naar voren gebrachte visie evenveel waard, temeer daar ik dit onderwerp gedurende een aantal jaren bestudeerd heb.

Het lanceren van een volslagen nieuw idee brengt ongetwijfeld mogelijke begripsverwarring met zich mee. Ieder gehanteerd begrip zou eigenlijk uitgelegd dienen te worden onder verwijzing naar Engelse literatuur. Dat kan niet, want dan schiet

deze Nederlandse bewerking zijn doel voorbij. Ik moet volstaan met te vermelden, dat ik niet kan ingaan op de onderzoekingen, die met ons onderwerp in verband staan, met name de volksverhuizingen uit het Midden-Oosten van de gedepoteerde stammen van Israël in de 8e en 7e eeuw voor onze jaartelling en hun latere bekendheid onder andere namen en hun afleidingen, zoals die der Kimbren, Scythen en Saksen. Hier zij verwezen naar de film, die een korte samenvatting in beeld brengt van de nieuwere kennis der Israël-migratie naar West-Europa. De sonore stem van de Nederlandse commentator Ed Lautenslager legt hierbij enige voorbeelden van naamsveranderingen duidelijk uit.

In dit boekje beperk ik me dus tot Zebulun. Vóór het Licht terugkeert om de aarde te herstellen, zullen wij onszelf en onze identiteit bewust worden, niet alleen als individu, maar ook collectief. Door welke van de twaalf poorten van het nieuwe gezui-verde Jeruzalem zal men als Israël-genoot binnengaan? Welke kenmerken zullen er in je geestelijk paspoort staan, waardoor je waardig wordt bevonden de nieuwe eeuw binnen te gaan?

Zelfs als het voorlopig slechts een parallel blijft, dan wordt hiermede in ieder geval Zebulun bij U geïntroduceerd. Ik hoop bovendien iets van mijn vaste geloof in de waarde van het Nederlander zijn aan U over te brengen, juist in een tijd waarin de oudere generatie in ons land niet meer weet hoe de parel van grote waarde (blz. 56), ons erf-later zijn van een Nederlandse beschaving, dóór te geven aan een jonger geslacht.

Is de parallel met Zebulun in de eindtijd van déze vorm van maatschappij een juiste, dan zijn het geen zwijnen voor wie we de parels gooien, maar is het juist Nederland als eerste, waar een verlicht jong geslacht zal komen, dat de bemodderde parel, ons land, zal schoonwassen. Keren we terug tot het geloof der vaderen, dan is er de vaste belofte, dat het Licht hier in onze streken zal wonen en dat onze kinderen hier op een beveiligd erf groot genoeg zullen worden om hun geestelijk paspoort met de parel daarin als watermerk te mogen ontvangen.

Ik hoop, dat deze eerste studie van parallellen door elf andere zal worden gevolgd, op dezelfde systematische wijze als hier voor Zebulun naar voren wordt gebracht, opdat wij kennis mogen krijgen van hetgeen bedoeld wordt met het inzamelen van de twaalf stammen van Israël vóórdat het oordeel over de wereld gaat, zoals het in de Openbaring is beschreven.

Ten overvloede zij vermeld, dat deze nieuwe bewustwording niets maar dan ook niets met het oude stam-gedaas van onze oosterburen te maken heeft. Daar kwam rassenwaan en oorlog uit voort. Daarentegen is het ware Israël een dienende volkerengemeenschap, die door het Licht geleid de opdracht heeft de aarde te herstellen.

John Wilson identificeerde Holland met Zebulun

In 1837 begon een theoloog uit Cambridge, *John Wilson* lezingen te geven in Groot Brittannië, hetgeen hij volhield tot zijn dood in 1870. Hij sprak vooral over de Israëlitische oorsprong van de Angel-Saksische- en Keltische volken; de Davidische afstamming van het Britse Koninklijk Huis, de Hebreeuwse wortel van de Noordwesteuropese talen; het verschil tussen het Verloren Huis van Israël (in West-Europa) en de Joden van Juda, die toen over de hele wereld verstrooid waren.

Volgens latere berichten kwamen zijn lezingen op het juiste moment en werden zijn boeken in Engeland zeer populair. Predikanten, leraren, rabbijnen, ja zelfs Koningin Victoria werden erin geïnteresseerd. Desondanks zei Wilson zelf: *“Laten we met geduld werken en hopen op de volgende generatie; het kost altijd één geslacht voordat een nieuw ontdekt idee wortel schiet en opgroeit, hetgeen hiermee klaarblijkelijk ook zo moet gaan.”*

Wat betreft zijn visie dat Holland geïdentificeerd kon worden met Zebulun, de zoon van Jacob, duurde het meer dan honderd jaar voordat deze waarheid wortel begon te schieten! Dit onderwerp kreeg merkwaardig genoeg toen geen belangstelling bij Britse onderzoekers naar de oorsprong van Angel-Saksisch-Keltisch Israël, terwijl over de andere door Wilson aangesneden onderwerpen nu een heel arsenaal van boeken en tijdschriften bestaat (Ds. G. H. Thompson schat het aantal in het Engels op meer dan 3.500).

Een eeuw later, een uitdaging in Nederland

Toen ik in Canada rondreisde, vlak na mijn doctoraal in de sociale wetenschappen aan de Universiteit van Amsterdam met een hoofd vol theoretische informatie, werd me daar in alle ernst gevraagd tot welke stam van Israël de Hollanders behoorden. Op deze vreemde vraag wist ik eenvoudigweg geen antwoord. Het werkte als een uitdaging en ik hoop dat het op U eenzelfde effect heeft. Wie zijn wij? Zebulun zei men daar op gezag van Wilson.

Dit was óf complete waanzin om een figuur uit de Bijbel met het volkskarakter van iemands land gelijk te stellen en dat ging bovendien tegen de huidige hang naar internationaal doen in en was dus ouderwets, óf het zou een fascinerende nieuwe ontdekking kunnen zijn. In een flits zag ik hoe misschien al mijn verspreide academische kennis samengebundeld kon worden om die vraag te onderzoeken. Ik nam de uitdaging aan en de hypothese werd van vreemd tot een wondere parallel, waarmee te werken bleek!

Terug in Holland legde ik in 1958 de idee van Zebulun voor aan Willem Koppejan, die toentertijd een grote medischpsychologische praktijk in Den Haag had. Tot mijn verrassing leende hij me een boek, geschreven in 1920 door J. A. F. Mörzer Bruyns, in dienst van de Volkenbond te Genève, over de psychologie van volkeren. In dit overigens eigenaardige boek met extreme standpunten, maakt hij als eerste landgenoot aannemelijk dat Nederland Zebulun is!

Willem Koppejan zei, dat hij zelf mede overtuigd was van Holland's herkenbaarheid in de symbolen Zebulun en Kreeft (Cancer). Zelf had hij helaas geen tijd om dieper op dit onderwerp in te gaan, maar het overtuigde mijzelf sterker op het juiste spoor te zijn en het deed me besluiten tot een zelfstandig onderzoek. De beloning voor mijn resultaat kwam in de vorm van een vraag door deze zelfde Willem toen hij me in maart 1970 ten huwelijk vroeg. Een maand later, bij wijze van huwelijksreis, begonnen de opnamen door de team van de film *Strange Parallel* en ik kan U verzekeren, dat het een boeiend bedrijf is om je wittebroodsweken gezamenlijk op zoek naar Zebulun door te brengen!

De eerste serie artikelen over Zebulun in Nederland werden in 1962 in het Maandblad "Een Nieuw Geluid" (postbus 45. Mijdrecht) gepubliceerd. Dit is het orgaan van de Bond Nederlands-Israël.

De huidige redacteur, Evert Smit Jr. beantwoordde destijds mijn artikel, omdat hij vanuit een andere gezichtshoek tot dezelfde conclusie was gekomen!

Hij vestigde vooral de aandacht op de "licht-profetie" voor ons land in verband met Zebulun. Ik ben hem daar nog steeds erkentelijk voor. We waren namelijk vanaf dat moment de "twee getuigen", die elkaar stimuleerden ons onderzoek voort te zetten. Het is een vreugde, dat hij voor dit boekje een voorwoord heeft willen schrijven.

In 1966 bezocht William G. Finlay uit Zuid-Afrika Engeland voor het geven van lezingen. Hij was toevallig onder mijn gehoor toen ikzelf een praatje hield over "Holland als Zebulun" op een conferentie in de buurt van Londen. Tot onze gezamenlijke verbazing waren ook wij *onafhankelijk van elkaar tot dezelfde conclusie gekomen, dat Zuid-Afrika als Nederlandse nederzetting de identiteits-kenmerken van Zebulun in zich droeg!*

Hier was dus nog een getuige, alhoewel hij het niet verder uitgewerkt had dan de zin uit zijn brochure "The Bounds of the Nation" (De grenzen van het land), waarin hij op blz. 13 over de oorspronkelijke bevolking van Zuid-Afrika opmerkt:

"... het zaad van Jacob breidde zich nu overzee naar alle kanten uit. Zij kwamen naar Zuid-Afrika, dat tussen haakjes ten zuiden van Palestina ligt, wat in verband met Genesis 28 :14 (Gij zult U uitbreiden naar het Westen, Oosten, Noorden en Zuiden) zeer opmerkelijk is, als we zien, dat de Nederlands Oost-Indische Compagnie hier een kolonie stichtte.

Bij dit gezelschap, dat zeer wel mogelijk van de stam Zebulun afkomstig was (zie Genesis 49 :13 en Deuteronomium 33 :18-19) voegden zich de Hugenoten, die een overblijfsel van de stam van Naphtali zouden kunnen zijn. Een later toevoegsel was Ephraïm door de Britse kolonisten in 1820. "

We zijn nu in afwachting van het moment waarop Zuid-Afrikanen verder concrete studie zullen maken van de Zebulunistische aspecten in Zuid-Afrika. Moge dit boekje een stimulans voor hun onderzoek worden!

In de afgelopen jaren heeft de gedachte een wonderbaarlijke vlucht genomen. Het blijkt aan iets in het bovenbewuste van velen onzer landgenoten te appeleren. Er zijn nu reeds een groeiend aantal Nederlanders, vooral ook onder emigranten, die in hun herkenning van Zebulun nieuwe geestelijke waarden terug vinden. Ze zien het als een persoonlijke zegen en zelfs als een schild tegen de pijlen van een nieuwe moraal. Wat is er in die naam? Het zou wel eens als een reddingsgordel kunnen werken!

Er is mij gevraagd om nader in te gaan op de details van de parallellen, die hier slechts in grote lijn konden worden behandeld. Iedere Nederlander kan begrijpen, dat het wemelt van de parallellen in onze streken, als je er oog voor gaat krijgen. Als

echtpaar hopen wij dan ook in de toekomst gezamenlijk een soort van Zebulun-Encyclopaedie te beginnen, maar dit kan een werk van jaren worden.

Inmiddels hoop ik, dat binnen afzienbare tijd, een tweede studie *“Wondere Parallel-Nederland Israël”* het licht kan zien.

Hebt U een Bijbel bij de hand? Wilt U me dan nu volgen naar al die plaatsen waar Zebulun, van Genesis tot Openbaring, wordt genoemd, zowel in het Hebreeuws als in het Grieks, om na te gaan wat ze betekenen? In het tweede deel voer ik U daarna mee door Uw eigen land met een Engels-Deens-Hollandse filmteam om U aan te tonen welk een beeldende kracht Zebulun heeft voor zulk een moderne medium, en hoe gemakkelijk het is de wondere parallel tot leven te wekken in ons heus nog zo ontroerend mooie land. Maar gaat U de film zelf zien, wie weet ontwaakt er iets ook in U, al beseft men dat niet direct.

Honderd jaar geleden strooide John Wilson een zaadje uit. Moge Prins Zebulun¹⁾ spoedig komen om zijn schone prinses Holland wakker te schudden.

1) Hoewel vele Nederlandse vertalingen het woord als Zebulon schrijven en het spraakgebruik het woord als Zébulon kent, heb ik mij in dit boekje zo dicht mogelijk aan de Hebreeuwse schrijfwijze Zévulun of Zebulun (uitspraak Zeboeloen) gehouden.

Hoofdstuk 2. Wie was Zebulun

In het eerste boek van de Bijbel, Genesis 30 : 20, lezen we het bericht van zijn geboorte. Zebulun is de jongste zoon uit het huwelijk van de patriarch Jacob met de matriarch Lea. Hij is haar zesde zoon. Zijn oudere broers zijn Ruben, Simeon, Levi, Juda en Issaschar.

Als jongste van zes jongens zal hij een ferme opvoeding genoten hebben in dit prinselijk gezin. Zij waren van hoge geboorte als Abraham's achterkleinkinderen en leefden als vorsten tesamen met hun halfbroers, de zonen van Jacob's bijvrouwen, met name Aser, Dan, Gad en Naphtali.

Deze halfbroers hadden niet zulke uitgesproken karakters als de kinderen van Lea en Rachel. Jacob's liefde ging uit naar Lea's jongere zuster Rachel. Hij was beetgenomen door hun vader, Jacob's oom Laban, die hem in de huwelijksnacht ongezien Lea in zijn tent gaf in plaats van Rachel.

Bij Zebulun's geboorte was Rachel nog kinderloos, alhoewel Jozef spoedig na Zebulun geboren zou worden. De zachtogige Lea was door Jacob niet tot zijn gezellin verkozen. Toch hoopte zij nog steeds dat Jacob uiteindelijk bij haar zou komen "wonen". In deze gemoedsstemming werd haar de naam voor hun zesde zoon ingegeven:

"God heeft mij een schoon geschenk gegeven, ditmaal zal mijn man bij mij wonen, omdat ik hem zes zonen gebaard heb; en zij gaf hem de naam ZEBULUN." Genesis 30 : 20

Deze werkwoordsvorm van Zebulun betekent letterlijk in het Hebreeuws: *omheinen, inpalen, en dan bewonen*. Vandaar dat Zebulun kan betekenen *omheinde plek*, of ons begrip *beveiligd erf*, en dan ook *woning of opgeheven worden*.

Zebulun is samengesteld uit drie Hebreeuwse medeklinkers (oorspronkelijk zijn er geen klinkers in deze taal):

Z - *Zain* betekent *omhoog brengen, opvijzelen* en dan ook harpoen of enterhaak (dat is dus het middel waarmee iets op een ander niveau wordt gebracht).

B - *Beith* is *woning*, thuis, of ons typische Hollandse woord *binnenhuis* als een behoedende bescherming tegenover de buitenwereld rondom.

L - *Lamed* betekent *beweging* vooral in de zin van *aandrijven* (van een dier) of *in gang zetten* door een kracht, een impuls.

Hoewel Lea deze naam koos om Jacob bij haar thuis te roepen, bleef deze wens on vervuld. Zebulun werd haar laatste zoon. Toch werd Jacob in een andere betekenis naar huis teruggeroepen nadat zijn zoon "Zebulun-Tehuis" was geboren, want daarna was Jacob's "tijd van benauwdheid" voorbij:

Rachel werd zwanger en schonk hem een zoon genaamd Jozef, (dat betekent "vrucht dragende tak") die bestemd was om Pharao's rechterhand in Egypte te worden. Snel na diens geboorte vlood Jacob van Laban en vluchtte weg met zijn huisgezinnen en veestapel (Genesis 31).

Vlak voor het beloofde thuisland Kanaän vecht hij met een engel, wordt hij gezegend en krijgt hij een nieuwe naam: *Israël*, wat betekent *“als prins regerend met God is Uw kracht”* (er zijn meerdere vertalingen, die andere niveau's aangeven. Dit valt buiten ons onderwerp).

Dit alles gebeurde toen *Zebulun en Jozef* beneden de zeven jaar waren.¹⁾ Het is welbekend, dat ervaringen opgedaan gedurende de eerste zeven jaren een onuitwisbare indruk maken op iemands verdere volwassen leven.

Hechte vriendschap tussen Zebulun en Jozef

Alhoewel de Bijbel het ons niet vertelt, kunnen we toch wel aannemen, dat het een diepe en blijvende indruk op deze jongste zonen (Benjamin was nog niet geboren) maakte toen hun vader van de ene nacht op de andere een verlamde heup kreeg én zijn naam - dus ook de hunne - veranderde in *Israël!*

Hun reactie zal ongetwijfeld anders zijn geweest dan die van hun oudste broer Ruben, die toen al een opgeschoten knaap was en het met een van de vrouwen van zijn vader had gehouden! In *“De Testamenten van de Twaalf Patriarchen”* wordt een heel aannemelijk verhaal verteld over Zebulun en Jozef, waarin hun hechte vriendschap wordt aangetoond: Wanneer de Patriarch Zebulun op zijn doodsbed ligt, vertelt hij zijn zonen hoe Jozef door zijn broeders verkocht werd. Nadat hij heeft opgehaald hoe zijn oudere broers van plan waren Jozef te doden, merkt hij op hoe hij als enige tot tranen toe voor het leven van zijn broer Jozef pleitte en hoe zijn hart bonsde en zijn knieën knikten.

“En toen Jozef zag dat ik met hem meehuilde en hoe ze op hem afkwamen om hem af te slachten, toen verschulde hij zich smekend om genade achter mij.”

De broers verkochten Jozef aan de Ismaëlieten, maar Zebulun verzekerde zijn zonen zijn onschuld: “In zijn prijs had ik geen aandeel, mijn kinderen!” Immers, toen hij zat te wenen omdat ze Jozef in de put hadden gesmeten, hadden ze hem maar als bewaker aangesteld, zodat Zebulun samen met Jozef had zitten praten en huilen.

“Ik ben mij er niet van bewust in al mijn dagen ooit een zonde begaan te hebben behalve in gedachten, zelfs herinner ik me niet ooit iets misdaan te hebben behalve de zonde van het verzwijgen, die ik tegenover Jozef beging, want ik kwam met mijn broers overeen, dat ik mijn vader niet zou vertellen wat er gebeurd was.”

Brittannië en Nederland “kunnen niet buiten elkaar”

Nemen we nu voor een ogenblik aan, dat Nederland gelijkgesteld kan worden met Zebulun en Groot-Brittannië met Jozef (wiens kinderen Ephraïm en Manasse het symbool zijn van Engeland en de Verenigde Staten), dan hoeft U maar een blik te slaan in de geschiedenis van deze beide volkeren van de Romeinse tijd af, om te bemerken, dat ze er *fundamenteel* eender

1) Jacob leefde van 1832-1685 voor onze jaartelling en Jozef van 1741-1631.

uit zien, een zelfde taal spreken, een eendere kijk op het leven hebben, voor dezelfde zaken belangstelling tonen en bovendien veelal dezelfde vijanden hebben, ook al werden onze Bataafse voorouders ingezet door de Romeinen om Britannica te bewaken. De gemiddelde Brit weet dan ook beter dan wij, dat de zgn. Romeinse bezettingslegers grotendeels uit Bataven en Friezen bestonden, hetgeen de reden zou zijn geweest waarom het verzet van "Albion" tegen "de Romeinen" betrekkelijk gering is geweest (Ziet U de parallel met Zebulun's aanstelling als bewaker?!). Ja, dezelfde belangen, ook al vochten de Engelsen en de Hollanders een paar broeder-oorlogen ter zee uit; ja zelfs al was er de Boerenoorlog, in Zuid-Afrika, die een diepe snee in de vriendschapsband kerfde. Desondanks bestaat er in vergelijking met hetgeen andere volkeren elkaar aandeden een even nauwe verwantschap als tussen Zebulun en Jozef. Voor de toekomst mogen we ons ongetwijfeld de woorden in herinnering brengen, die Koningin Elizabeth I in de 16e eeuw uitsprak ten aanzien van Engeland en de Nederlanden: *"De een kan niet buiten de ander"*.

De Patriarch Zebulun, "een fatsoenlijk mens", Dr. A. van Selms

Vanuit de Bijbel weten we heel weinig over de mens Zebulun. In tegenstelling tot zijn broeders deed hij niets in het oog lopends.

De theoloog *Prof. Dr. A. van Selms* (Hoogleraar in Pretoria, Z. A.) schreef een boek "Levend Verleden" (Callenbach, Nijkerk, 1966), dat uitsluitend gaat over Zebulun! Hij maakte een speciale reis naar Israël om alle historische plekjes en landstroken te beschrijven, die betrekking hebben op Zebulun. Dit is een opmerkelijke studie van onze geëmigreerde landgenoot en hoewel hij nergens zinspeelt op een mogelijke identiteit tussen Zebulun en Holland, geeft hij bij uitstek voedsel aan onze gedachtengang. De bestudering van dit boek zij U van harte aanbevolen!

Van Selms onderstreept het feit, dat in tegenstelling tot zijn broeders *"van Zebulun geen kwaad, noch in de Bijbel, noch in deze tegenwoordige tijd"* (pag. 7) gezegd kan worden. Hij maakt de woordspeling *"van prins Zebulun geen kwaad"*.

Van de prins geen kwaad wetend, vergelijkt Van Selms Zebulun met Ruben's schanddaad, met Simeon's en Levi's moord en bedrog, met Juda's "chronique scandaleuse". (Hieraan kan nog worden toegevoegd de in de Bijbel genoemde dronkenschap van Ephraïm, Manasse's aanbedding van afgodsbeelden, Dan die dorpen te vuur en te zwaard uitmoordde, Aser en Naphtali die de voorkeur gaven aan het huizen temidden van de gedegeneerde Kanaänieten).

Alleen over Issaschar en Zebulun wordt niets verkeerdt vermeld. Toen de zestigjarige Van Selms, dertig kilometer per dag gaande, zich dat op zijn voettocht door het huidige Israël realiseerde, schrijft hij, *"werd ik gedragen door mijn vreugde en geduriglijk zong ik het in mijn hart: van Zebulun geen kwaad, noch in de Bijbel, noch in de tegenwoordige tijd"*. Hij meent dan dat hij de eerste is, die dit ontdekt heeft, tot hij op het minstens 2,000 jaar oude apocriefe Joodse geschrift *"De Testamenten van de Twaalf Patriarchen"* stuit, waarin de slotsom van Zebulun's levenswandel reeds was opgetekend.

Is het niet wonderbaarlijk, dat deze Nederlandse protestantse theoloog zo intens gelukkig was met deze ontdekking, zodat zijn hart begon te zingen? Waarom koos hij Zebulun uit alle twaalf patriarchen om een boek over te schrijven?

Puur toeval? Onbewuste intuïtie, dat wij Hollanders wellicht enige verwantschap met deze “door en door fatsoenlijke” stam van Zebulun kunnen hebben? Of is hij zonder het zich bewust te zijn een “blinde” getuige van het ingeschapen zijn in hemzelf van een Zebulunistische kern? Is hij als voorganger een Zebuloniet?! Of is het slechts een wonderlijke parallel, dat een Professor in de theologie in Zuid-Afrika van Hollandse afkomst als eerste en enige tot nu toe een studie schreef over Prins Zebulun en zijn voormalig grondgebied?

In ieder geval onderstreept hij het feit dat Zebulun “een nette vent” was, een fatsoenlijk man, de meest vreedzame patriarch, boordevol medelijden, en dat zijn stam de gelukkigste was van alle twaalf. Tot zover Van Selms.

De Nederlanders een vreedzaam volk

Wat kan er door de eeuwen heen over ons gezegd worden?

In vergelijking met andere wereldmachten hebben wij bijna altijd een vredelievende rol gespeeld. Is het toeval dat ons land werd aangewezen als Internationaal Gerechtshof, het Vredespaleis in Den Haag?

Hoewel we bepaald geen volk van halfzachte Jan Salie's zijn geweest, mogen we niet uit het oog verliezen, dat onze geschiedenis alleen maar *verdedigings-oorlogen* kent. (De opstand in Atjéh en de politionele actie in Indonesië waren nauwelijks aanvals-oorlogen te noemen). Onze voorouders sloegen de invallers terug en vaak hard ook. de Romeinen bij de Bataafse opstand onder Claudius Civilis, de Vikingen door de Friezen, de Spanjaarden in de 80-jarige oorlog; tegen de Franse overheersing in de Napoleontische tijd was er vooral lijdelijk verzet, om maar niet te spreken van dit laatste bij de Duitse bezetting, terwijl het tevens bekend geworden is, dat de Nederlanders harder gevochten hebben tegen de Duitse invasie in de Meidagen van 1940 dan velen in ons land voor mogelijk hielden. De Nederlander onderschat vaak zelf de kracht van onze taaie onverzettelijkheid wanneer ons vrije doen en laten wordt aangetast. Tegen die Hollandse dijk-mentaliteit is al menig vijand gedemoraliseerd afgeslagen.

Vaak heeft ons land als een buffer-staat gediend, zeker niet in de laatste plaats om agressie's van andere natie's tegen Brittannië in onze rug af te slaan. Soms met weinig zichtbaar resultaat, zoals in de nacht dat Zebulun bij Jozef in de put de wacht hield. Toen werd er ook geweend, gebeefd, met kloppend hart gewacht en met knikkende knieën stand gehouden als bescherming tegenover broedermoord. Zijn het ook nu in de E. E. G. niet weer de Nederlanders, die het voor John Bull opnemen?

Toch is het karakter van de gemiddelde bewoner van de Lage Landen nooit vechtlustig geweest, afgezien van de individuele uitschieters van Hollanders in de Oost en de West, waar zonder pardon werd meegeedaan aan het versjacheren van sla-

ven en het verkwanselen van de rechten en levens van inheemsen. Toch zijn ook buiten ons land over het algemeen onze voorouders de vreedzaamste kolonisten geweest van alle westerlingen.

In vergelijking met anderen worden wij terecht gekarakteriseerd als een vredelievend volk met inwoners, bekend om hun properheid en de spreekwoordelijke netheid van onze behuizingen.

Zebulun's testament

Het handschrift uit de Joodse overlevering in de laatste eeuw voor onze jaartelling, *“De Testamenten der Twaalf Patriarchen”*, geeft een opsomming van Zebulun's geestelijk legaat aan zijn kinderen:

“Heb medelijden met een ieder, zoals ik deed terwille van Jozef .”

“Ik maakte een vis-fuik voor mijn vader Jacob en ik kon ongedeerd mijn gang gaan terwijl hele scholen vissen in zee naar adem haptten.”

“ik was de eerste, die een boot op zee liet zeilen, want de Heer gaf mij daartoe begrip en wijsheid.”

“Uit medelijden deelde ik mijn visvangst met iedere vreemdeling.”

“Hebt daarom zelf ook erbarmen, mijn kinderen, met elk mens in dankbaarheid, ...want evenzo zal God in de laatste dagen Zijn erbarmen op de aarde zenden en vooral waar hij mededogen (letterlijk: ingewanden van medelijden) vindt, daar zal Hij inwonen.”

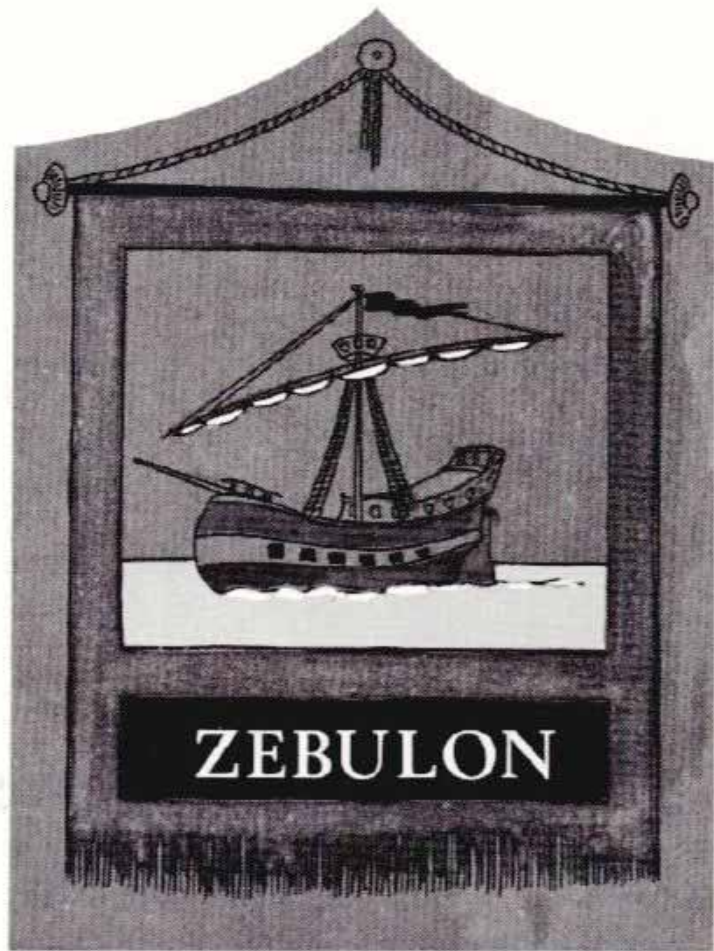
“Bestudeer de waterloop en weet wanneer zij samenvloeit (Ken het getij en de stromingen)...als zij verdeeld zijn in teveel stromingen, dan verzwelgt de aarde ze en worden ze onbeduidend. Weest derhalve niet verdeeld in twee hoofden...”

De bejaarde Patriarch profeteert over zijn nageslacht: Zij zullen verdéeld zijn in Israëel, zij zullen twee koningen volgen, en zij zullen verfoeilijke dingen doen en hun vijanden zullen hen dan gevankelijk wegvoeren ...na deze gebeurtenissen zullen zij zich de Heer weer in herinnering brengen en berouw hebben...maar weer zullen zij Zijn toorn opwekken, en *zij zullen schipbreuk lijden* (Hij zal hen doen *stranden!*) *tot aan de tijd der voleinding.*

Zou hier iets van een droeve parallel in kunnen zitten met onze eigen geschiedenis? Denken we bijvoorbeeld aan de scheiding tussen de Noordelijke- en de Zuidelijke Nederlanden in de 80-jarige oorlog en in 1830. En is ons land niet berucht om zijn verdeling in politieke- en kerkelijke stromingen, die vaak uitlopen op het tegendeel van “eendracht maakt macht”? Hoe vaak is het Schip van Staat al gestrand? Is deze symbolische taal, die voor het beleid van ons land gebruikt wordt geen wonderlijke parallel met de voorzeggingen van de Patriarch Zebulun?

Zijn laatste woorden tot zijn zoons, voordat hij in de doodslaap valt, op de hoge leeftijd van 114 jaar, zijn bemoedigend:

“Want ik zal weer opstaan temidden van jullie, als een bewindvoerder (Engels: ruler) temidden van zijn zonen; en ik zal mij verheugen temidden van mijn stam met al diegenen, die de wet des Heren houden en de bevelen (commandments) van hun



Banier van Zebulun volgens de traditie,
Joodse Encyclopaedie. (filmschets D. R. M. Bray)

vader Zebulun. Doch op de goddelozen zal de Heer (eeuwig) vuur zenden en hen tot in alle geslachten vernietigen.¹⁾

Behalve in dit Testament en in de Bijbel is er niet veel bekend over Zebulun. In overleveringsgeschiedenissen vindt men vrijwel dezelfde verhalen of grondgedachten. Laten we daarom tot het Boek terugkeren en nagaan of de daarin opgetekende zegeningen voor Zebulun de these van een wondere parallel tussen Zebulun en Nederland verder ondersteunen.

1) De volledige tekst van De Testamenten der twaalf Patriarchen is oorspronkelijk in het Hebreeuws en werd voor zover mij bekend alleen in het Engels vertaald in een uitgave van de Society of Promoting Christian Knowledge, London. 1e ed, 1917.

Met opzet wordt in dit boekje niet dieper ingegaan op Zebulun in vergelijking met andere stammen. Dit is een studie op zichzelf Van Engelse zijde werd onlangs de "oudere-broeder-positie" van Nederland uitgelegd als een teken dat Nederland dan Manasse zou zijn, als Engeland Ephraim is. Terwijl de argumentatie niet onbelangrijk is, maakt men hier een denkfout, daar Zebulun de oudere broeder van Jozef is.

Ook de nauwe verwantschap tussen de oudere Issaschar en Zebulun is interessant, vooral als men weet, dat er o. a. door J. A. F. Mörzer Bruyns een parallel getrokken wordt tussen Issaschar en de Oost- en West-Friezen. Dit onderwerp is inmiddels door mijzelf en anderen in studie genomen.

Hoofdstuk 3. Een verborgen betekenis in het woord Zebulun

In de eerste drie afbeeldingen is reeds gewezen op de *molen*, die een wondere parallel met de letters ZBL geven. In het Hebreeuwse woord zijn echter ook een aantal innerlijke betekenissen, die een ieder zelf zou kunnen nagaan, en waarvan ik U er een paar geef:

In een woordenboek of concordantie zult U vinden dat het woord Zebuiun betekent woning, habitatie, omheining. De Hebreeuwse tekst kan echter op verschillende niveau's vertaald en verstaan worden.

Er bestaat een geestelijke betekenis, een spirituele, maar ook een voor het uiterlijk oog onzichtbaar innerlijk niveau (dat echter even werkelijk is op dat plan), daarnaast een betekenis die meer onbewuste gevoelslagen aanspreekt, en dan nog een historisch gevormde. Vier niveau's zijn er minstens van ieder woord. Dan is er nog de tegenwereld van dat woord, ofwel de negatie of de tegenovergestelde betekenis. Van elk Hebreeuws woord is de omkering van de kern-betekenis mogelijk. Dat laatste gebeurt als het hoog geestelijk niveau en de andere hogere lagen niet als richtsnoer voor het leven dienen.

Ieder Hebreeuws woord is in zichzelf reeds een grandioze schepping en het tot leven wekken in onszelf van deze innerlijke waarden van de oorspronkelijke Hebreeuwse tekst gaat ons verstand nog verre te boven. Een diepgaande studie van het Hebreeuws is een eerste vereiste om een andere mentaliteit tegenover de Bijbel te gaan vinden. Velen in ons land zitten voorlopig nog in de fase van het zich alleen maar afzetten tegenover verouderde kerkelijke zienswijzen, waarbij ze dan het kind, de ongelezen Bijbel, met het badwater weggooien.

In het moderne westen hebben we toch al de innerlijke betekenis van het woord verloren door haast en niet-luisteren, laat staan dat we ons de diepere samenhang van en in woorden *her-inneren!* (Herbeluister eens het woord inneren!). Ieder woord moet tegenwoordig slechts duidelijke informatie geven zonder kans op meervoudige uitleg, opdat de computers het makkelijk verwerken. Het oud-Hebreeuws (niet het modern Ivrit) kent maar 800 stammen van woorden, maar de betekenis van die woorden op de verschillende niveau's en in hun onderling verband is alles omvattend. Wie hier meer van wil weten leze "De Bijbel als Schepping" van F. Weinreb (Servire, Wassenaar) en andere buitenlandse bronnen.

Helaas zijn er vaak ook in ons land theologische oorlogen gevoerd over de vertaling van één Bijbel-begrip. Veelal ging het om vertalingen op verschillende niveau's, die beiden waar kunnen zijn op hun niveau, doch als woorden op verschillende niveau's door elkaar gebruikt en verward worden, dan komen vertalers nogal eens tot schijnbare tegenspraken. Iedere goede Bijbel-vertaling vult de andere aan. Het is meestal niet of-of, maar en-en.

In de komende decennia waarin naast de vertechnificeerde computer-taal, en als reactie daarop, de innerlijke en symbolische waarde van het woord weer zal worden herontdekt, zal men ook de verschillende betekenis-lagen van de Bijbel-woorden weer opnieuw gaan leren samenvoegen. Die patronen zullen dan sleutels tot problemen geven. Spelen met woorden en

hun dubbele zin kunnen tegenwoordig meestal alleen de aphorist, de dichter en de humorist nog. Het puntdicht of de limerick zijn afgezwakte vormen van hetgeen het Hebreeuws constant doet: in één woord kan een hele geschiedenis verborgen liggen. In het woord Zebulun ligt bijvoorbeeld de hele huwelijksverhouding tussen zijn ouders verborgen!

In dit boekje wordt een eerste poging gewaagd om aan te tonen wat er nog meer in het woord Zebulun verborgen kan liggen. De vertalingen uit het Hebreeuws, die ik U zal noemen, hebben niet met “hinein-interpretieren” te maken. U kunt ze zelf ook opzoeken en wellicht nog andere facetten terugvinden, die nog diepere zijnslagen aanraken. Ik wil U alleen wijzen op een enkele wondere parallel opgediept uit de schat van het Hebreeuws.

Neem het woord Zebulun in de betekenis *van woon-cultuur of van verheffing*. Prof. Van Selms in zijn boek *Levend Verleiden* (pag. 12) schrijft, dat de woordstam “opheffen” in het Hebreeuws,

“ons plotseling aan de oudste vaderlandse geschiedenis laat denken. Herinnert ge U nog, dat Brinio op een schild staande opgeheven werd? Daarmee was hij tot aanvoeder en vorst geproclameerd. De “opgehevene” is een vorst, en dat is de oorsprong van de naam Zebul.” Tot zover Van Selms.

Deze gewoonte in de Lage Landen, die nog een uitloper vond in het op het balkon verschijnen en daar omhoog heffen voor het volk van de pas geboren oranjetelg, is een merkwaardige parallel in onze geschiedenis met Zebulun's naam. Koning Willem III sprak in dit verband ongeweten, gedenkwaardige woorden bij het openen der Kamers op 20 september 1883 kort na de geboorte van de latere Koningin Wilhelmina. Hij zei: *“De geboorte van ene prinses heeft het geluk van mijn huis verhoogd”*.

Tegenvoeter van Zebulun

Prof. van Selms verder volgend, legt hij uit hoe het woord “Zebul” voor woning de omkering van de goede betekenis in zich heeft in de duivelnaam Beëlzebul, hetgeen letterlijk betekent: Heer van de Woning, die als aanbrenger van vuil en vliegen tot de God der vliegen werd¹⁾ en het algemeen symbool voor de duivel (Mattheus 10 : 25; 12 : 24-28).

Volgens Van Selms kan het woord Zebulun in Ugarit ook betekenen “ziekte” en werd het als zodanig door Jezus gebruikt bij het genezen der bezetenen. Hij drijft Beëlzebul uit, die de oorzaak was van de ziekte. (Mattheus 12).

Zelf geloof ik, dat hier de kern ligt voor wie zich persoonlijk wil identificeren met Zebulun. Jezus verschijnt hier in de rol van een modern dieptepsycholoog, die eerst de innerlijke woning van de mens reinigt en de walgelijke smeerbeel eruit gooit, voordat het gezonde en gezonden licht erin kan wonen. Uit dit individuele vernieuwd Zebulun-zijn komt al het uiterlijke voort.

Netten uitwerpen aan
"beide flanken".
De Tholen VI met schipper Bout
op zoek naar altaarstenen
van Nehalennia in de
Oosterschelde, april 1970.
(Foto Oudheidkundig Museum,
Leiden)





De grootste "Haven" ter wereld,
Rotterdam- Europoort

Gezegend met
natuurlijke havens
voor vissersboten,
Harlingen, Friesland





Vlak land met brede zeearmen,
Veere, Zeeland, van de Domtoren

Hollands Binnenhuis en wooncultuur

Het is allerminst de bedoeling om met het aantonen van deze vreemde parallel tussen een deel van ons volk en Zebulun onszelf te verheffen! Als het waar is, dan worden we opgeheven, eruit getild. Hoe en wanneer? Individueel en nationaal gaat het er eerst om wie binnentreedt als Heer van het Huis. Is het de veroorzaker van ziekte, lucht- en waterverontreiniging, de aanbrenger van een verslonsde moraal, die dan “nieuw” heet; wie wordt binnenskamers genood? Wie is de Heer des Huizes, aan wie ontleent hij zijn gezag? Welk beeld geeft de muur van de slaapkamer, de kinderkamer? Is de laatste gedachte voor het slapen gaan verheffend? Wordt de kinderziel binnenskamers dan althans nog opgeheven uit de psychische vervuiling en wordt het gevoed met de innerlijke reserves van het goede, die nog in de provisiekamer van vele Hollandse binnenhuizen liggen? Wordt de deur nog of weer open gedaan voor de man, die Beëlzebul uitwerpt en het Licht brengt, is er plaats voor Hem, wiens voeten op Zebulun's grondgebied in Galilea liepen?

Openbaring 7 : 8 spreekt van een toekomst waarin twaalfduizend Zebulunieten, die verzegeld zullen zijn aan hun voorhoofd, omdat zij hun hoofd niet voor Baäl en diens nazaten bogen, aan de plagen zullen ontsnappen. Is dit een symbolisch getal of een letterlijk aantal (en dan te huiveringwekkend om op door te denken)? Of zijn de “12,000” de leiders, zij die het eerst uit Zebulun opgeheven en ingezameld worden? Wie zal zijn innerlijke woning binnengaan om het Licht te verwelkomen? Door het schoonmaken en reinigen van ons huis en door een nieuwe geboorte daarin zullen wij als prinsen van Israël op schilden verheven worden. Dat is de gezamenlijke hoge roeping om zo voor alle omwoners herkenbaar te worden. Prins Zebulun, een onoverwinnelijk onderdeel van de vorsten met God, dat is Israël.

Hollands Interieur en Binnenhuis-architectuur

Als Nederlanders weten we vaak zelf niet hoe onze wijze van wonen, onze interieurs, de Hollandse stijl en smaak, onze gave om met de juiste belichting de goede sfeer te maken, en onze “gezelligheid” typisch Hollands zijn, gunstig afsteken bij het buitenland en vaak tot voorbeeld zijn.

In een Engelse Gids voor toeristen (Collins, London 1968, pag. 8) worden we aldus gekarakteriseerd:

“Van de continentale volkeren lijken de Hollanders het meest op de Britten. Ze zijn optimistisch, hebben een rustige ongewone kwinkslagende humor, ze zijn vriendelijk en gereserveerd al naar gelang de stemming. Hun leven draait om hun comfortabele woningen, want de Hollanders geloven dat huizen dienen te worden omgeschapen tot een thuis (into “homes”). Zij zullen U direct duidelijk maken, dat zij het volk waren dat die idee uitvond in een tijd toen de rest van de wereld nog tevreden scheen met vier muren, een dak, een raam ter grootte van een zakdoek voor lucht en licht. Zij (de Hollanders) kunnen gelijk hebben, want in de 17e eeuw kwamen architecten vanuit heel Europa naar Holland om hunbinnenhuis-architectuur na te bootsen”.



Delfts blauwe tegel met schip,
het symbool van Zebulun

Hoe wij ook over deze buitenlandse visie mogen denken, het blijft een feit, dat onze 17e eeuwse schilders zoals Rembrandt, Vermeer, Van Ostade, De Hoogh en vele anderen niet alleen beroemd zijn om hun schilderen van het licht, maar ook onovertroffen blijven vanwege de Hollandse interieurs, die zij vereeuwigd hebben. Het Hollands-Vlaamse licht door veelkleurige glas-in-loodramen, de zwarte plavuizen op de vloer, het gepoetste koperwerk, bewerkte eikenhouten wenteltrappen en de eiken balken, de intieme sfeer van een gezin of een uitgebreide familie, het is alles zo oer-Hollands en zo anders dan de behuizingen van ooster- en zuiderburen.

Is er ergens in de wereld een duidelijker parallel tussen Zebulun-bewonen en de wijze waarop Nederland door de eeuwen heen bewoond is?

Restauratie en bescherming van Monumenten en Stadsgezichten

Ook al zijn er schreeuwende voorbeelden van het tegendeel, toch gaat Nederland vooraan in het bewaren en herstellen van ons landelijk en stedelijk schoon (vooral oude woningen). Het particulier initiatief voor het behoud van ons nationaal bezit is voorbeeldelijk. Ook is het warm lopen voor conserveren van oude stadjes bij ons een niet te onderschatten nationaal facet.

Aan de andere kant is er ook juist in Nederland het tegenbeeld te zien: waar de Nederlander altijd met goed wonen, huizen en bewoning als van Zebulun bezig is, daar zijn ook de tegenkrachten het sterkst, die de sloop van wijken het meest voorstaan. De voor- en tegenstanders zijn in Nederland altijd emotioneel geweest en uit de "heffe" des volks komt vaak het felste protest als men aan hun woning en hun wijk komt. Is hier misschien een onbewust raken aan een Zebulunitische kern in het geding?

Gebouwd op palen

*"Amsterdam die grote stad die is gebouwd op palen,
en als die stad eens omme viel wie zou dat dan betalen?"*

Voor buitenlanders is het een wonder, dat velen onzer onder de zeespiegel wonen en dat onze huizen op palen (vroeger van hout, nu van beton) in het veen en zand staan. Herinnert U U een van de vertalingen van Zebulun? Inpalen-opheffen-wonen. Zijn veel Nederlandse huizen niet op palen-opgeheven-woningen?! Vaak zelfs op door zandzuigers opgespoten land, maar daarover in een volgend hoofdstuk.

Het beroep van *heier*, dat als zodanig aan het uitsterven is, want de machines hebben hun werk overgenomen, maar dat nog voortleeft in de (vooral op Scheveningen) bekende naam "den Heier", is uniek en de Hollandse heiers zijn net als de baggeraars wereldbekend en in het buitenland altijd veel gevraagd geweest. Om maar een paar voorbeelden uit de geschiedenis te noemen, waar Nederlandse heiers werden ingezet en de waterbouwkundige kennis van Hollanders werd gebruikt: In

Denemarken werd o. m. op Fuënen het kasteel Egeskov in het water door Hollanders op palen gebouwd. Zo is ook Frederiksborg bij Kopenhagen met Nederlandse hulp versterkt. In het 16e eeuwse Engeland versterkten Nederlandse heiers de oevers van de Theems en Windsor Park; delen van Yarmouth en de Cambridge Fens werden door de Nederlanders opgehoogd. Zo overal ter wereld door alle tijden heen.

Zebulun betekent ompalen. Het staat als een paal boven water, dat onze taal doorspekt is met Zebulunische termen. Dat is een geheide zaak!

De naam Zebulun verborgen in onze watermolen

Zaïn - (het water) van één niveau naar het andere brengen.

Beïth - een woning.

Lamed - de beweging of aandrijving met kracht.

Toen ik op een goede dag aan deze vertaling van Zebulun werkte, zag ik plotseling een werkende watermolen voor me en het was alsof ik midden in de centrale as ervan geplaatst werd. Het flitste door me heen, dat de Hollandse watermolen¹⁾ hét symbool van ZBL - Zebulun aangeeft, en dat het daarom als (onbewust) symbool zo'n aantrekkingskracht op buitenlanders heeft, dat het op vrijwel iedere reclameplaat voor Nederland (met een Volendamse dame en een tulp) voorkomt.

Dit was zo verrassend en tegelijk zo gewoon, dat ik het een tijd lang voor me hield. Als het waar was, dan was de parallel uniek en de draagwijdte ervan groot. Het zou misschien voor de hand gelegen hebben om deze gedachte het eerste voor te leggen aan "de tweede getuige" van het Zebulun-onderzoek, Evert Smit, daar deze zelf op de Molen de Kat woont (Afbeelding blz. 20, middelste molen) en als vakkundig molenaar zelfs molenaars-examen afneemt.

Zijn enthousiasme voor het molenwezen kennende, zag ik de kans, dat hij in deze niet helemaal objectief zou reageren niet uitgesloten. Daarom legde ik het éérs, in overleg met echtgenoot Willem, die al van jongsaf aan een verzamelaar van molens is, voor aan de cineast Derek Bray, die als Engelsman toen nog zeer kritisch tegenover de door mij uitgevoerde parallel tussen Zebulun en Nederland stond.

Dit voorbeeld van de *Hollandse watermolen*,¹⁾ waarin de naam van Zebulun verborgen is, - als woning die door de beweging van de wind het water opvijzelt - werd voor onze cameraman "het bewijs" dat hem meer dan iets anders overtuigde van de verborgen parallel. Het leidde daarna tot het centrale thema in de film "Strange Parallel" en de goed gefotografeerde en sterke beelden van de molens. Vooral de bij windkracht acht nog net werkende molen van Kinderdijk maakt bij vertoning op een buitenlands publiek de meeste indruk.

1) Bedoeld is hier de achtkantige poldermolen met vijzel.

Hoe zult U, Nederlandse kijker en lezer, reageren op het gedemonstreerd zien van de naam Zebulun, de patriarch van Israël, in ons eeuwenoude nationaal bezit, de molen? We hebben zoveel uitdrukkingen in onze taal waarmee U zou kunnen responderen op dit Zebulunitische aspect in dit boekje, zoals:

Wie loopt er nu met molentjes rond, U of de schrijfster? (niet goed bij het hoofd zijn).

Of vindt U dat de huik teveel naar de wind wordt gehangen? (telkens van partij veranderen).

Gaat U er zelf van malen? (in de war raken), of bent U iemand, die met alle winden meedraait (niet tot een scherp bepaald standpunt komen),

óf bent U het ermee eens, dat dit geweldige feit maar langzaam bij de mensen ingang zal vinden, wat niet erg is, want God's molens malen langzaam?

Hoe dan ook, de molen heeft door de eeuwen heen een centrale werking in ons volksleven gehad, die niet is weg te denken. Molens zijn eeuwenlang een zegen voor ons volk geweest. Bij een catastrofe kunnen ze weer van onschatbare waarde worden, zoals bijvoorbeeld in de laatste wereldoorlog bewezen is.

Hoofdstuk 4. Aankondiging van de zegeningen voor Zebulun

De “Zegeningen” in de Bijbel worden bij verschillende gelegenheden aan de twaalf stammen van Israël gegeven. Zij zijn een soort van voorzeggingen of profetieën aangaande de stam, maar het is duidelijk, dat ze als zegeningen alleen “uitkomen”, als het volk niet verblind is noch wetteloos leeft, want anders werken ze juist averechts, maar daarover straks meer. Men zou deze zegeningen in de moderne tijd kunnen vergelijken met het geven van een karakter-analyse en beroepskeuze-mogelijkheid. Het hangt van veel innerlijke en uiterlijke omstandigheden af of het talent ook vrucht zal dragen.

Het blijkt, dat deze zegeningen een wonderlijke parallel te zien geven met het karakter van volkerengemeenschappen binnen de “verloren” stammen, nu temidden van de Angel-Saksische-Keltische nazaten, die alhoewel blind voor hun eigen identiteit, toch vaak ongeweten, de hun toegedachte zegeningen hebben doorgedragen.

Er zijn drie “cirkels” van zegeningen rond iedere stam. Wanneer je een steen in het water gooit, dan ontstaan er rimpels. Vergelijk de *naam* van een stam met zo'n steen (wat je in een andere zin ook nog kunt doen, zie blz. 56), dan is de eerste rimpel de zegening van Jacob tot de *zoon zelf*. De tweede rimpel beschrijft een bredere cirkel: Mozes, die de zegen geeft aan de *stam* van die zoon van Israël, terwijl de derde rimpel rond de steen nog een bredere cirkel omvat: de *kinderen*, de nazaten van die stam.

Voor Zebulun zijn er de volgende voorzeggingen:

1) De zegen van Jacob:

“Zebulun zal aan de haven der zeeën wonen, en hij zal aan de haven der schepen wezen; en zijn zijde zal zijn naar Sidon (Statenvertaling).”

Genesis 49 : 13

2) De zegen van Mozes:

“Verheug U Zebulun over Uw uittocht...Zij zullen de volken tot de berg roepen, daar zullen zij offeranden der gerechtigheid offeren, want zij zullen de overvloed der zeeën zuigen en de bedekte dingen des zands.” (Statenvertaling).

Deuteronomium 33 : 18-19

3) De zegen van Debora:

“Zebulun, trekkende de staf des schrijvers (Statenvertaling), dragers van de werversstaf (Nieuwe vertaling).”

Richteren 5 : 14

Deze drie zegeningen vormen het centrale thema van dit boekje, aangevuld met::

4) Jesaja's profetie:

“Doch er zal geen donkerheid wezen voor het land dat in benauwdheid was. Zoals hij in het verleden smaad bracht over het land van Zebulun, zo brengt hij in de toekomst eer over de weg der zee...Het volk dat in donkerheid wandelt, ziet een groot licht; over hen die wonen in een land van diepe duisternis, straalt een licht.”

Jesaja 8 : 23, 9 :1

5) Eerste vervulling:

“(In het land van Zebulun) Als Jezus vernomen had dat Johannes overgeleverd was, trok Hij zich terug naar Galiléa, ...en ging wonen (te Kapernaúm) aan de zee, in het gebied van Zebulun, opdat vervuld zou worden het woord door de profeet Jesaja gesproken, toen hij zei: Het land Zebulun... (zie hierboven onder 4).”

Mattheus 4 : 12-17

6) Openbaring aan Johannes:

“... Beschadigt de aarde niet, noch de zee, noch de bomen, voordat wij de dienstknechten onzes Gods zullen verzegeld hebben aan hun voorhoofden...uit de stam Zebulun (werden) twaalf duizend (verzegeld).”

Openbaring 7 : 3, 8

Kunt U de beweging in de tijd zien, zoals de steen de rimpels in het water wijder en wijder maakt naar oneindige verten toe?

Ik zie nog een andere vergelijking, die ik U ter overdenking voorleg: Het belangrijkste en centrale punt is de geboorte van een woord, in ons geval Zebulun. Het is het *Ego* (in de zin van Hoger Ik) van iedere zoon van Israël. Mijns ziens geldt Jacob's zegening daarom in de eerste plaats voor de toekomstige geestelijke status, het *zijn* van de stam; de vader voorziet hun hoger bewustzijn, en hoe zij in deze existentiële zijns-situatie gezegend zullen worden.

De tweede zegening, een paar honderd jaar later, als Mozes voor het Beloofde Land staat, geldt de stam van 57.400 volwassen soldaten, krijgslieden (afgezien nog van hun gezinnen), een volgroeide gemeenschap van Zebulunieten, en deze zegeningen zijn dan ook karakteristiek voor hetgeen die stam zal volbrengen en spreken over hun “werk in uitvoering”, hun prestaties, waardoor ze bij anderen herkenbaar zullen zijn, als “made in Zebulun”.

De derde zegening wordt uitgesproken in het Beloofde Land en wel door een vrouw, de profetische richteres Debora. Haar voorzegging is meer in de zin van een “epitheton ornans”, een eretitel, waarin een profetisch gegeven taak om te dienen verweven is, dat als een geestelijk geluokpunt werkt, wanneer de kinderen van Zebulun scheidend zichzelf kunnen zijn temidden van hun geestverwanten in het beloofde land. Dan werkt hun talent uit als een “pars tortuna”.

De profeet Jesaja spreekt nu in een nóg wijdere cirkel over het *land* van Zebulun, of dat deel van de aarde, waarop het zichtbaar zal worden. In zijn dagen was de stam allang in ballingschap, maar hij voorschouwt in zijn innerlijk oog de geografi-

sche vorm waarin het gebeuren zal. Op het eerste gezicht maakt deze symbolische uitleg misschien een wat vreemde of moeilijke indruk, doch het zou punt voor punt nader uitgelegd kunnen worden naar analogie van een cosmische mensbeschouwing, die hier niet verder wordt uitgewerkt.

Wat ik U slechts zal trachten aan te tonen is de parallel tussen deze steeds wijder wordende rimpelingen van Zebulun mét verschillende fasen in onze gebieden en het karakter van hen, die er sinds mensenheugenis wonen. Door alle eeuwen heen treedt telkens weer een karakteristieke wijze van zijn, van doen en van vruchten voortbrengen op de voorgrond.

Tellen we dan nu onze zegeningen één voor één!

Hoofdstuk 5. De zegen van Jacob voor Zebulun: een haven

Vers 49 :13 in Genesis is een der sleutels voor het ontdekken van overeenkomsten tussen Zebulun en Holland. Daar wordt in de eerste plaats de naam Zebulun aangekondigd, waarin we reeds een parallel hebben gezien met onze verfijnde vorm van wonen. Doch waar is die gezegende plek waarop Zebulun zal wonen? Het is aan de haven, aan de zeekust en aan de waterkant. De oude vertaling van Pieter Keur geeft zelfs in de kantlijn aan, dat

(30) *“hij sal zijne wooninge aen de zeekant hebben”*

(31) *“de zeeën sijn ook meyren (meeren)”*

(32) *“het Hebreewws Tsidon”.*

Tsidon betekent: visvangen aan de flank.

Wat wordt hiermee duidelijk gemaakt? Zebulun's gebied zal er niet uitzien als dat van Jozef, die temidden van eeuwen-oude bomen op heuvelen zal wonen. Nee, het zal een kalme zeekust zijn met natuurlijke havens en een toevluchtsoord voor vissersboten. De woningen zullen aan de waterkant staan. Visserij zal hunvredig beroep zijn.

Nu komen we op een merkwaardige paradox, want nergens in de Bijbel staat dat Zebulun ooit metterdaad aan de zeekust van Palestina woonde. Het lot wees hen wel een stuk zeestrand toe, maar het blééf bewoond door anderen (nabij Akko). Kan er echter een vervulling buiten Palestina plaats gevonden hebben?

Zebulun als een der tien stammen verstrooid en “verloren”

Hier wil ik een kleine opmerking invoegen om zeker te zijn dat U begrijpt wat er gebeurde in de 7e eeuw voor onze jaartelling. De tien stammen van het Noordelijk Rijk Israël (in tegenstelling tot de twee stammen van het Rijk Juda) waren gevangen weggevoerd door Assyrische deportaties. Nadat Assyrië zelf weer was overwonnen en bezet door Meden en Perzen, begon de massale volksverhuizing van deze voormalige gevangenen Israëlieten niet naar het zuiden, want die weg was voor hen afgesloten, maar naar het noorden en westen door centraal Europa en over de Middellandse Zee.

De stam van Zebulun heeft daar ongetwijfeld aan deelgenomen. De steeds groter wordende literatuur over deze “verloren” stammen, die plotseling onder andere namen als Scythen, Kelten, Cimmerioi, Sakkai en anderen opduiken kan men niet meer stilzwijgend voorbijgaan. Steeds meer blijken deze uit het niets opkomende hoge culturen (wat onmiskenbaar is door nieuwe archeologische en wetenschappelijke vondsten), herkenbaar bijvoorbeeld aan hun verfijnd goudsmeedwerk en bewerking van edelstenen, een gelijkenis te vertonen met het karakter van het rijk der tien stammen in de Bijbel. Deze “visie” van het verloren Israël in het Westen begint steeds meer een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid te worden. De parallel, in dit boekje ontvouwd, heeft deze studie tot achtergrond.



NEDERLAND-ZEBULUN parallel in postzegels

Het zal een tweede boek vergen om dit uit te werken, maar de vertakkingen naar ons land zijn te vinden in de Friezen, de Kennemers (Kimbren) en Kennemerland, de Bataven langs de Rijn, de Katten (Chatti) op de Zeeuws-Zuid-Hollandse kust, de Menapiërs en Sueven, de Saksische bevolking meer naar het oosten en de vergeten Kelten en Scythen in ons land, nog genoemd in oude kronieken. Een duidelijk maken dat onze voorouders géén “Germanen” waren wordt daarbij een eerste begin voor een helder inzicht indeze nieuwe visie.

Ons land als delta van Rijn, Maas en Schelde

Weten we allemaal dat ons lage land het vlakste stukje van West-Europa is? Besett U wel, dat wij het enige gebied zijn zonder hard gesteente of rots? Onze wateren zijn veilig en bevaarbaar. Geen boot of zwemmend mens zal zich stoten aan een verraderlijke klip. De bescherming van de natuurlijke duinstrook langs onze gehele kust is uniek.

Natuurlijk zand ligt voor het opscheppen. Vergelijk dat eens met de Franse Rivière. Waar vind je door het hele land stilstaand water, kanalen, grachten, sloten, traag stromende rivieren?

Behalve bij stormrampen (en daarover bij Jesaja later meer) zijn de Lage Landen altijd door de eeuwen heen als de delta van drie grote Europese rivieren *een letterlijk veilige haven* geweest. Dat is de reden, waarom wij sinds de Romeinse tijd al “overbevolkt” zijn geweest (behalve na perioden van langdurige overstromingen, zoals in de vijfde eeuw en na de Elisabethsvloed van 1421).

Laten we ook ons *klimaat* niet vergeten. Het behoedt, beschermt en beveiligd ons. Bij al het klagen over het weer in ons kikkerland mogen we wel bedenken hoe *gezegend* wij zijn met ons zeeklimaat, met storm en wind, die onze voorvaders harden en die nú onze verpeste lucht schoonwaaien; met de regens, die ons grondwater nog voeden en de rivieren schoonwassen. Geen maandenlange bevrozingen en toch net zoveel vorst dat de bacteriën dood kunnen gaan. Klimatologisch is ons land (nog) een veilige haven.

Denk ook eens aan het feit dat er geen enkele giftige vis in onze wateren wordt aangetroffen, behalve wanneer de mens ze zelf vergiftigt. Zo ook met de dieren. Ze zijn ongevaarlijk. Geen gieren, schorpioenen, geen wolven, geen haaien. Alles kan gegeten worden behalve de soorten, die door de Israëlitische voedselwetten verboden zijn. Deze voorschriften die algemene gelding hebben voor’s mensen gezondheid juist in déze tijd, worden helaas in ons land zelden serieus genomen, behalve door een slinkend aantal orthodox Joodse Nederlanders. Het zou dan ook betekenen, dat garnalen, paling en varkensvlees schadelijk voor de gezondheid zijn. Of gaat ons volk hardhandig leren, dat het “onrein” gedierte het eerste geïnfecteerd wordt door milieu-verontreiniging? Wat zei Zebulun tot zijn zonen over terugkeer tot de wetten? Wie nodigt de ziekte van Zebulun in zijn huis? Herinnert U U de betekenis van Baäl-Zebul? Zijn wij een land waarin het licht ook hierop zal gaan schijnen?

Als dichtst bevolkte land ter wereld zouden wij wat reinheid en veiligheid betreft een voorbeeld-land kunnen worden.

Ons land is altijd een trekpleister geweest. Langs de natuurlijke rivieren zakten de Israël-stammen naar de delta af.

Door de eeuwen heen zijn we een toevluchtsoord geweest voor emigranten. En toch heeft deze delta en die daar woonden altijd een karakteristiek eigen aanzicht behouden, wat toch wel wonderlijk is als we op onze parallel doordenken, Nederland-havenland, en is niet de grootste haven ter wereld binnen onze poorten ontstaan? (Afbeelding blz. 36).

Traditionele symbolen van Zebulun: schip, parel en diamant

“Zebulun zal een haven van schepen wezen”, luidt de Statenvertaling van Jacob's profetie.

Het Hebreeuwse woord voor schip is *aniah*. Het betekent schip, maar ook vloot, beurtvaartschip, kapiteinssloep, zeemacht. Bovendien betekent het “het IK”, gezien in de zin van degene, die zijn vaar- en voertuig (het lichaam) leidt.

Merkwaardigerwijs wordt dit woord pas voor het eerst in de Bijbel gebruikt hier in Genesis 49 :13. Bestonden er geen boten voordat Zebulun er was? Natuurlijk wel, maar ze spelen blijkbaar nog geen rol in de wordingsgeschiedenis van Israël. In ieder geval schijnt Zebulun speciaal gezegend te zijn met kennis van schepen in havens. Daar de traditie hem *de eerste scheepsbouwer* noemt van een vaartuig met zeilen, bestaat er geen twijfel over dat de zegen van Jacob zich ook uitstrekt tot de bouw van schepen.

Volgens Joodse traditie was *de banier van Zebulun altijd een schip*. De symbolen van de andere stammen zijn soms door elkaar gehaald, maar die van Zebulun onderging nooit enige verandering. De afbeeldingen geven een typische *vissersboot* met een zeil. Nooit een galei of een roeiboort. De afbeelding in The Jewish Encyclopaedia is wellicht geïnspireerd op vissersvaartuigen uit het Midden-Oosten, maar het vreemde is, dat het ons herinnert aan de vroeg Middeleeuwse platte “pleyte”, die vooral in Vlaanderen en het Westerschelde-gebied gebruikt wordt. Ook de Scheveningse “bommen” hebben hetzelfde model, evenals het *koggeschip*, dat in de 12e eeuw nog het stadszegel van Amsterdam was.

Het schip dat op de afbeeldingen van de banier voor Zebulun staat, heeft in ieder geval met onze vissersboten gemeen, dat ze geschikt zijn voor ondiep water en makkelijk op de zandige of modderige kant gesleept kunnen worden.

De parallel kan helaas niet zo ver doorgetrokken worden, dat er een overmaat van scheeps-symboliek in de Nederlandse heraldiek is aan te tonen. Relatief weinig gemeentewapens voeren een schip. (Blankenham, Gasselte, Eist, Hellevoetsluis, Hoofdplaat, Kwadijk, Ooitgensplaat, Oude Pekela, Schipluiden, Veenendaal, Vlieland en IJlst). Wel wordt de zee vaak in golven aangegeven en het Zeeuwse wapen van de *leeuw*, die worstelt en ontzweemt (Luctor et Emergo) is welbekend.

Wél is de leeuw prominent in ons Koninkrijkswapen, in negen van de elf provincies, en in vele wapens van gemeenten en particulieren. Men zegt dan al gauw: “Dat heeft toch niets te maken met het symbool van Zebulun?” Stop, wacht even! Zebulun was met Issaschar officieel ingedeeld bij Juda en marcheerde dan ook achter *het vaandel van Juda, waarop een leeuw staat* (Numeri 2 : 7)!

Nederland schaart zich nog steeds achter het wapen van Juda. Is dit geen wondere parallel?!

Toch hebben we ook het schip in onze folklore en het ambachtelijk werk wel dégelijk tot een nationaal symbool gemaakt. Hoeveel Nederlandse zeilschepen zijn geëxporteerd op Delfts blauwe- en Makkumer tegels? Kijk naar het handwerk van de zilversmeden, de houtsnijders, de motieven op de merklappen, de sloopklokken (!). Gaat Uzelf maar na in de plaatselijke musea. Alleen de Deense volkskunst kan in dit opzicht wedijveren met de Nederlandse, maar Dan-mark bergt dan ook een andere wondere parallel in zich met de stam Dan, die voorzeggd werd “in schepen te verblijven”, terwijl Zebulun schepen bouwt en aan de haven der schepen woont.

Ongetwijfeld hebben Holland en Denemarken in dit opzicht eenzelfde psychologische- en culturele achtergrondsgeschiedenis. Dan's banier is echter een draakachtige slang en de voorstevens van de Vikingschepen vertonen gelijkenis met Dan's symbool. Doch dit is een ander onderwerp.

Nog even terug tot onze scheepsbouw. Ieder kind weet, dat Nederland daarvoor altijd beroemd is geweest. We denken maar even aan de Noord, de Lek en de Zaanstreek, om van de grote werven in Amsterdam, Rotterdam en Vlissingen in onze tijd niet eens te spreken. En hebben niet talloze oude havenplaatsjes een eigen werf?

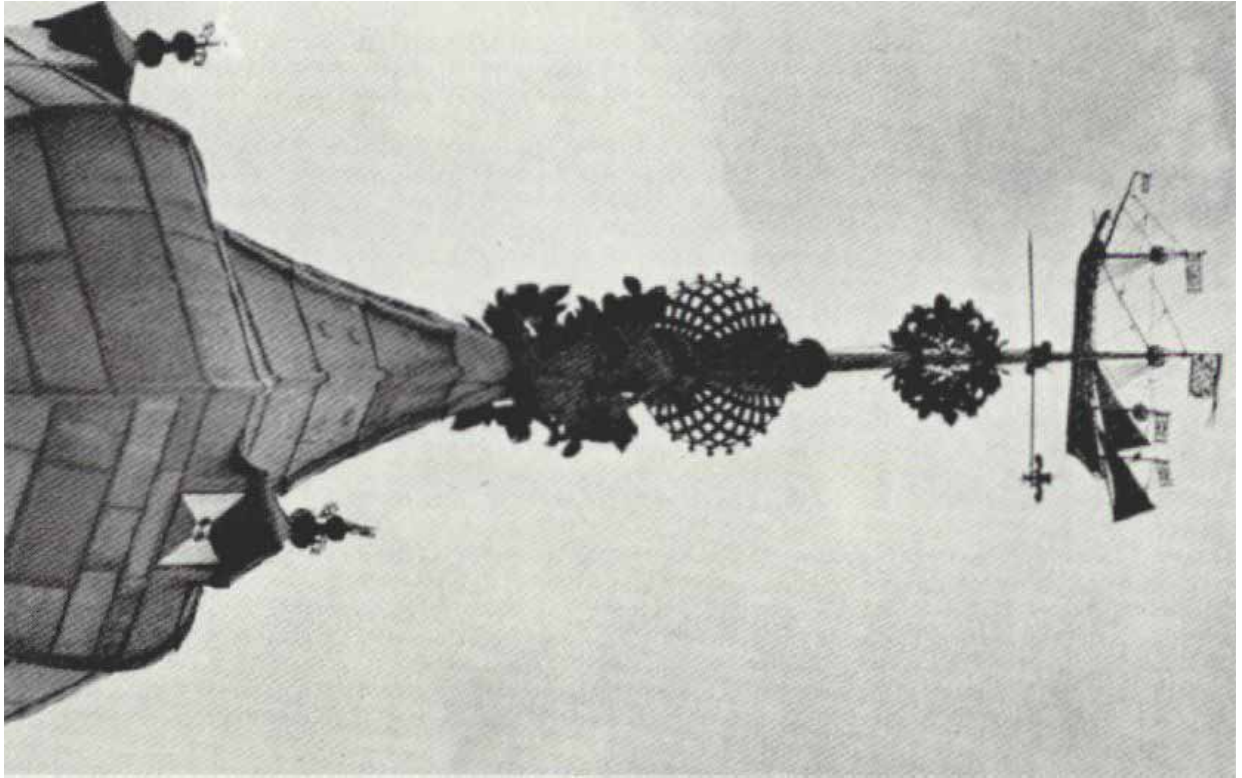
Nog even een paar voorbeelden van scheepsmodellen, welke de Hollanders uitvonden of die uniek zijn geweest in de wereld:

Het snelle *fluitschip* werd in de 16e eeuw ontdekt en is de reden waarom de Hollanders de snelste en onbestreden heersers der zeeën werden, tot een eeuw later de Engelsen hen de loef afstaken.

De *trekschuit* is een unieke Hollandse vinding en was alleen geschikt voor rechte kanalen en sloten met jaagpaden langs de vlakke waterkant. Met Godfried Bomans en Anton Pieck zou je wel eens terugverlangen naar het Zebulunitisch vervoer, dat wellicht sneller ging dan de auto tijdens spitsuren.

De *haringbuis* met de mogelijkheid tot vissen aan beide flanken gecombineerd met het inzouten van de haring op het schip is een reden waarom de Nederlandse vissers gedurende eeuwen de koningen der Haringpias, onze Noordzee zijn geweest...

Vult U zelf maar aan met modellen van de nationale sport-zeilerij. Het gaat hier alleen om illustraties van de parallel met Zebulun's symbool, waarvan *de vissersboot, die de netten aan beide flanken uitwerpt de merkwaardigste ondersteuning van onze parallel is* (Zie afbeelding blz. 37 en hoofdstuk 6).



54 Windvanen op openbare gebouwen vaak een schip (Stadhuis te Veere).

De Vliegende Hollander als symbool

Wist U dat de legende van het spookschip de Vliegende Hollander berust op een verhaal van een scheepskapitein uit Terneuzen, die in de 16e eeuw bij Kaap de Goede Hoop schipbreuk leed? Sindsdien doen daar verhalen de ronde van het spookschip de Vliegende Hollander. Doch ook voor de Engelse kust van York gaan verhalen van vissers, die daar uit de kust het phantoom “Flying Dutchman” zagen. Is het U wel eens opgevallen dat voor onze eigen vaderlandse kust de Vliegende Hollander als geest niet gezien werd? Dat is een nog nooit besproken volks-psychologisch verschijnsel. Waarom heet de geestverschijning bij andere volken “de Hollander”?!

De volgende verklaring gaat wellicht te ver. Zie het dan ook maar als een grapje: in de omgekeerde spiegelwereld van het rijk der zinsbegoocheling, wordt de parallel tussen Holland en Zebulun “werkelijkheid”, als de banier van Zebulun tot het spookschip van de vliegende Hollanders wordt!

*“O weemoed om dit onvervulde leven,
Dat ik te lijden toch niet laten kan,
Schoon als dat spookschip in zijn eeuwgen ban
Mijn ziel rondzwerft en rust niet, ook maar even...”*

En met deze verzuchting van onze dichter Nico van Suchtelen zijn we terug bij het Ik van het schip - aniah.

De diamant het traditionele symbool van Zebulun

Een parallel met Zuid-Afrika en Holland.

Hoe de twaalf stenen voor de twaalf stammen van Israël in de juiste volgorde gerangschikt zijn volgens de oorspronkelijke Hebreeuwse teksten is nog steeds een vraagstuk omdat Exodus 39 : 10-14 niet overal in dezelfde volgorde schijnt te worden vermeld. Dit onderwerp ligt buiten mijn competentie, doch W. A. Koppejan, mijn echtgenoot, maakt hier een speciale studie van, die hij op een goede dag het licht hoopt te doen zien. Voor Zebulun treden echter geen grote verschillen op: in de Joodse Encyclopaedie, gebaseerd op de Joodse traditie, wordt de *diamant* als het symbool voor Zebulun aangegeven.

Op de diepere symbolische achtergrond van de diamant als zodanig en waarom deze nu juist voor Zebulun, laat ik dus achterwege, doch de parallel met Holland vervolgend, zijn er een paar merkwaardige verbanden.

In de eerste plaats is onze hoofdstad *Amsterdam* altijd het beroemde internationale centrum van de *diamant-slijperij* geweest met hele generaties van vooral Joodse diamantslijpers, waar U “Droomkoninkje” van Herman Heyermans nog maar eens op na moet lezen. Tegenwoordig zijn ze nog bekend omdat er in Amsterdam met de hand geslepen wordt. Een symbool van Zebulun?

De meeste diamanten komen uit Zuid-Afrika, het land van de diamantmijnen, het land tevens waar Zebulun vertegenwoordigd is, ot waarheen W. G. Finlay onze parallel heeft doorgetrokken.

De grootste ruwe diamant ter wereld werd ontdekt in Zuid-Afrika: de Cullinan in Transvaal in 1905. Deze werd naar Amsterdam gezonden om daar te worden geslepen en maakt nu deel uit van de Britse kroonjuwelen (Encyclopaedia Britannica nr. 7, blz. 317, 1960).

De parel als symbool ook voor Holland en het dierenriemsteken Kreeft

Een enkele keer ziet men de parel aangegeven als het symbool voor Zebulun. Wist U dat Nederland in heel noordwestelijk Europa het enige land is waar wel eens parels worden gevonden? Dat is in onze Zeeuwse oesterputten bij Yerseke. Ze zijn te klein om te cultiveren en na het sluiten van de Oosterschelde zal het wel definitief met onze parels gedaan zijn. Daarmee komt dan meteen een einde aan de verleiding om onreine oesters te nuttigen.

Op een hoger niveau van symbolische interpretatie komen we nu op de cosmische verbanden en "archetypen", hetgeen echter een apart onderwerp is, dat hier te ver voert. Ik vermeld alleen, dat Zebulun met de parel wel in het Dierenriemsteken Kreeft wordt geplaatst en dat ditzelfde voor Nederland geldt.

Dit teken Cancer-Kreeft wordt in verband gebracht met de Maan, getijden, water, de moeder, de gezinssfeer en het huis in het algemeen, behoeding, de melkwitte parel.

Voor hen die hier dieper op in willen gaan hopen mijn man en ik samen hierover een nadere studie te schrijven.

“Hof” ...Havezaten en Hofsteden.
Kimsward,
woonplaats van Kimbren?





“Van de overloed der zeeën
zuigen en melken”
Fries en bont vee op een inpoldering,
nu een schat waard,
als vruchtbaar weiland





“Hof”... Hove...
De Keukenhof, Lisse Z. H.

“Hof”... De Regeringsgebouwen,
Ridderzaal op het
Binnenhof, Den Haag

Hoofdstuk 6. Gezegende visvangst door uitwerping van de netten aan beide zijden

Hebt U het ook nog geleerd op school? 1320: Willem Beukelszoon uit Biervliet vindt het haringkaken uit. Of deze Zeeuw inderdaad de eerste was, blijft de vraag, want de Zweden beweren dat zij de eersten waren. In ieder geval is het een feit, dat de Hollanders en Zeeuwen in de 14e eeuw al een verfijnde methode kenden om de haring te zouten in hun oude zoutpannen (die langs de Schelde waren al bekend bij de Romeinen). Deze uitvinding was een ware *zegen* voor ons land en de zeelieden en wel in een tijd dat men van het conserveren van levensmiddelen nog weinig afwist. Het is niet overdreven te stellen, dat een tonnetje haring het leven van een hele scheepsbemanning of een gezin redde.

Trouwens, denkt U maar aan Leidens' ontzet en alle traditie die eeuwenlang rond de haringvangst bestond en die helaas aan het uitsterven is. Wat is "vlaggetjesdag" vergeleken bij vroeger en hoe lang zal de Koningin de eerste groene haring nog ontvangen? Hoe lang zal het naar binnen werken van rauwe haring door je keel een bezienswaardigheid voor buitenlanders blijven? Tenzij er drastische maatregelen genomen worden in de Noordzee, zal het niet goed gaan met de haring, ons volksvoedsel bij uitstek. Ja, kan de zegen (en het omgekeerde) voor Zebulun in de vorm van visvangst en de zegeningen voor Nederland met zeebanket iets met elkaar te maken hebben?

Het blijft in ieder geval merkwaardig dat de grootste haringvissershaven van Europa, ja, groter dan die van de Denen, Schotten, Noren, Russen, aan de kust van onze Parlementsstad in Scheveningen ligt.

In de 16e en 17e eeuw waren er 2.000 haringbuizen in het land en was *een vijfde van de hele Nederlandse bevolking in de haringindustrie werkzaam*. Dat was 450.000 mensen op een totale bevolking van 2 miljoen in die tijd (volgens Elseviers Zeevissen Gids, 1966). Eén vijfde! En dan nog al die andere landgenoten met zulke Zebulunitische beroepen als scheepsbouw (U herinnert U, dat Tzaar Peter de Grote uit Rusland naar de Zaan kwam om daar het vak te leren), heien, netten boeten, baggeren, droogleggen, vul zelf maar aan. En dan al die stoere Hollanders, die "naar zee" gingen - iets wat nog steeds als wens in het onbewuste van veel Nederlanders sluimert en van tijd tot tijd als een romantisch heimwee naar "het zeegat uit" ontwaakt - allen die op zee waren om te vechten, om handel te drijven, om nieuw land te ontdekken, of om kort en goed zee-rover of strandjutter te zijn. Denk aan de bejaarde vissers aan de wal en zij die aan de havenkant "de beste stuurlui" waren en nog altijd zijn. Welke Hollander leefde en leeft eigenlijk niet minstens een deel van zijn dagen met het strand, de zee en de waterkant op de wijze van de zegen aan Zebulun voorzegd?

In de meest gezegende periode voor ons land, de Gouden Eeuw, de hoogtijdagen van de haringvisserij, en niet te vergeten, de walvisvaart, de Admiraliteit en de formulering van het internationale zeerecht (Hugo de Groot!), tevens de rijkste dagen van het Hollands Binnenhuis is de gouden weerspiegeling van de zegen aan Zebulun ook het beste te herkennen in ons volkskarakter:

"loopt Jan Salie op zijn muilen, Jan Courage kiest het want; Hola, bootsman, alles ree, wij gaan mee naar de zee."



Haringkaken. (18e eeuwse ets)

Vissen met netten aan beide zijden

Genesis 49 : 13 wordt soms vertaald als *“zijn grenzen zullen tot aan Sidon zijn”*, maar ook als *“aan zijn beide flanken zal hij vis vangen”* (vertaling Ferrar Fenton). Ik herinner U aan het feit dat beide vertalingen uit het Hebreeuws op een verschillend niveau juist zijn. Hier hebben we een opmerkelijk voorbeeld: Sidon is de naam van een plaats in Palestina en betekent “visvangen”. Tegenwoordig wordt vermoed dat het dezelfde plaats was als Saïda, de huidige vissershaven van de Libanon. De olie-pijplijn van Irak komt er op uit en het hele gebied heeft een luguber verleden, daar het als het Kanaänitische Sidon en Tyrus vervloekt werd. (Zie Jesaja 23 en Bijbelse Atlassen).

In een andere laag van vertaling worden de “grenzen” vertaald met “dijen” of flanken en zijden van een schip. In de combinatie met “visvangen” (Sidon) zijn we opeens in onze innerlijke beeldvorming - terecht - thuis in eigen land.

Wie kent niet de vissersboten op het IJsselmeer of op de Zeeuwse wateren met hun netten aan beide zijden uitgeworpen in het ondiepe water? Kijk anders maar naar afb. blz. 37, waar de Tholen VI met schipper Bout geschiedenis maakt door op deze wijze de jongste Nehalennia-vondsten te vangen. Om schipper te zijn in onze wateren moet je de vaargeul en de zandbanken, de stromingen en getijdenloop op je duimpje weten, anders loop je zó vast. Het is of we de Patriarch Zebulun tot zijn zoons horen herhalen: *“Observerveer de wateren en weet wanneer zij samenvloeien”*. Waar anders dan in Nederland verschuift het zand en de zee de vaargeul zo gauw? Waar elders is de bodem zo geschikt voor visserij met sleepnetten en waar ter wereld is een heel volk eeuwenlang zo gezegend geweest met zoveel variaties scholen zuivere vis als bij ons? Ja, tot voor kort; nú wordt het vervuilende water en de dode vis een vloek, maar daarover later meer.

Soms ook wordt het vertaald als *“Zebulun, die zijn benen zal gebruiken als hulp bij het vissen”*. En zien we dan niet direct het bekende beeld van een gelaarsde visser, die tot aan zijn buik in het water staat, of het nu bij een paalhoofd is, op een zandbank, in een meertje of een sloot? Waar ter wereld is het zo veilig en zo gewoon en ook in de winter mogelijk om je benen te gebruiken als hulp bij het vissen? Is het geen wonderlijke parallel in het gewoonste beeld van Holland? Iedere Nederlander is een visser en elke jongen baggert met laarzen door de modder. Is er in allen iets van het karakter van Zebulun op te vissen?!

Nu wordt het echter tijd om ook aandacht te gaan besteden aan het tegendeel van de zegen. De zegen, die met dezelfde elementen in vloek kan verkeren als mensen met een Zebulunitische kern zich collectief afkeren van het leven in overeenstemming met hun hoge roeping en in een zelfgemaakte Babylonische warboel terecht komen. In de Hebreeuwse voorzegging aan Zebulun ligt ook nog een vertaling besloten op het niveau van het tegendeel of de spiegelkast. Moge de visie en de gedachte, die ik in deze Hebreeuwse woorden zie, zich niet verder materialiseren, want het heeft al angstwekkende vormen aangenomen, zoals onze regeerders niet meer kunnen ontkennen. Moge dit boekje van een heel ander gezichtspunt uit mede een bijdrage worden tot een nationaal en collectief terugkeren en onze deuren en sluizen sluiten voor verder fysiek

en psychisch vuil, milieuvervuiling en vervuiling van de mentaliteit en ziektes dankzij de “progressiviteit”, die veel Nederlanders indrinken. Laten we onze modder opbaggeren als Zebulun, en Beëlzebul ons land en ons huis uitsmijten voor het te laat is en ons karakter psychisch verzandt. Moge het Licht, dat zuivert en reinigt hier in onze Gouden Delta de kans krijgen om door te dringen en NU te gaan stralen, zodat we collectief als geheel volk en ieder apart een lichtende voorafschaduwning (hoe paradoxaal!) mogen worden van Zebulun, dat zal wonen in het Licht, van Israël, dat zal regeren met God.

Een visie, indien de zegen van Jacob aan Zebulun in een vloek verandert

We hebben gezien dat het woord voor schip in het Hebreeuws aniah is en dat het ook Ik of Zelf kan betekenen. Dit laatste staat vooral in verband met zuchten en het oud-Hollandse murmureren, bejammeren en weeklagen.

Het menselijk Ik zucht over zijn incarnatie in het vlees als uiting van een terugverlangen naar het verloren paradijs.

De apostel Paulus zei reeds dat hij de ganse dag verzuchtingen uitte over de geschapen wereld.

Jacob's zegen aan Zebulun (Genesis 49 : 13) zou letterlijk ook vertaald kunnen worden als:

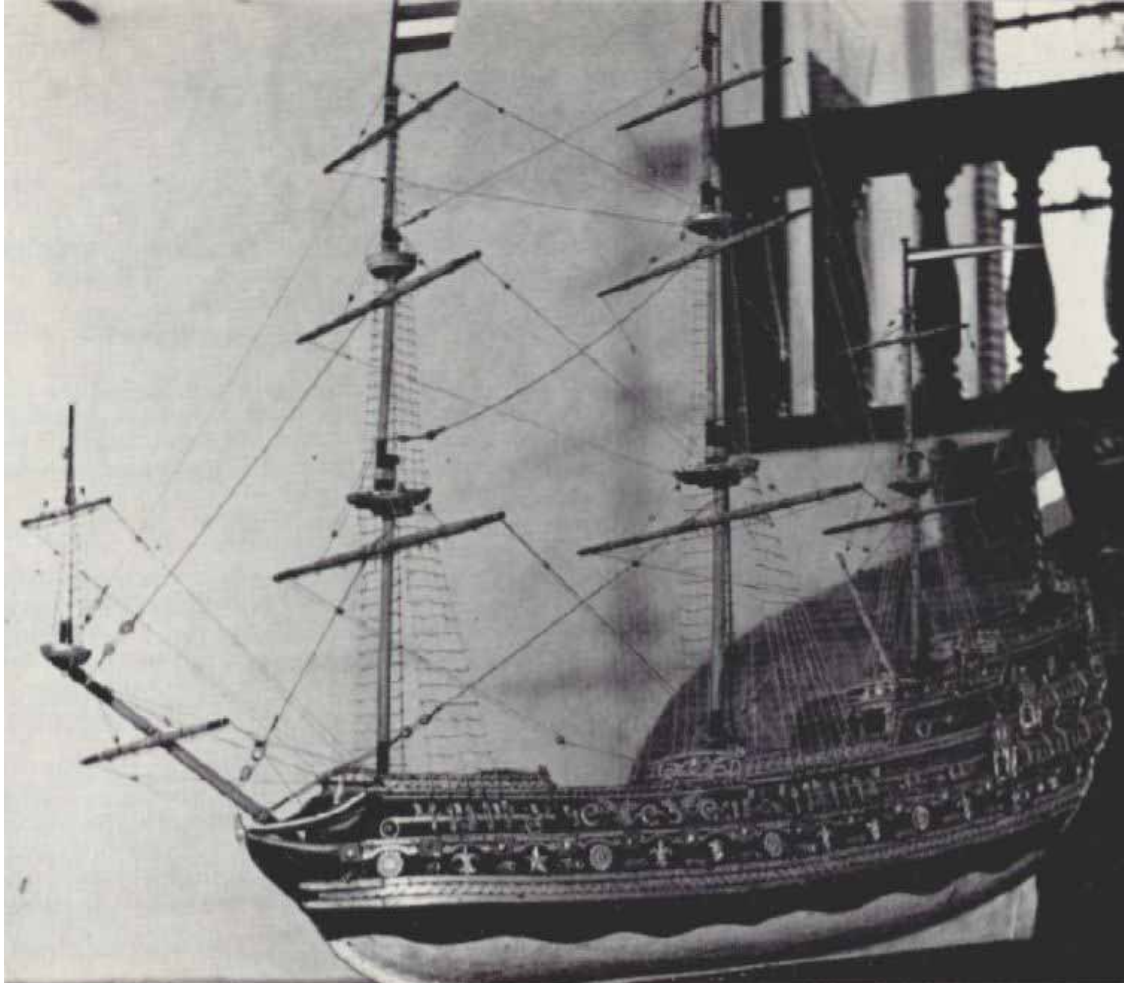
Zebulun (in de zin van degene waarin Baäl woont) *zal genooddaakt worden binnen zijn beperkte ruimte te blijven* (in plaats van vrij wonen) *temidden van afgedamde en volledig ingesloten* (inplaats van omheining ter bescherming) *poelen van bemoeizucht* (als karikatuur van beschermende haven en hof) *en verpest water* (een vermoede, dode zeekust en stinkende kanalen) *en zij, die (nog) een individueel ik hebben* (het Zelf als symbool voor het psychisch gestrande schip), *zullen aan deze afgedamde poelen in troebel water vissen en murmureren en weeklagen over de vissen, die dood op hun zij* (U weet wel met de “flank” naar boven) *aanspoelen* (te vangen zijn).

De betekenis van deze vertaling kan natuurlijk zowel op het uiterlijke zichtbare slaan als op het psychisch vervuilde denken in enge hokjes, waarin alle levende inspiratie (de vis) is vermoord en waar alleen een stinkende chaos van erotisme en mentale verzieking overblijft. Hebt U ooit rotte vis geroken en snel zien bederven? In Nederland zijn we hard op weg! Toch wordt er sinds 1970, het Europees Natuurbeschermings Jaar, op nationaal niveau wel iets gedaan voor zover het nog niet te laat is.

Het gaat in dit boekje echter om het bewustmaken van een parallel met Zebulun voor ieder persoonlijk die hier als Nederlander op aan slaat. Als ieder consequent zijn innerlijke mens en zijn uiterlijke omgeving gaat reinigen en het licht toelaat, dan is er collectief nog veel te herstellen. Internationaal zijn we nog steeds bekend om onze netheid en het schoon schrobben van ons eigen straatje. Het vuil individueel en nationaal de deur uit, dán zal de God van Israël ons weer een “beveiligd erf” hergeven!

De situatie van de Rijn is ons allen bekend uit publicaties en ervaring. De schone gouden water-delta van Nederland wordt al “het riool van Europa” genoemd. Hoe lang zullen we nog de twijfelachtige eer genieten om te dienen als smeerpijp voor de Franse, Belgische en Duitse industrie? Zie de zegeningen aan Zebulun weerspiegeld in hun tegendeel.

Scheepsmodellen
in kerken
(Hervormde Kerk
Zaandam)



De natuurlijke zegen de grote gouden waterdelta van Europa te zijn,
De natuurlijke zegen van veilige havens en helder stilstaand water,
De zegen een volk te zijn, geboren en getogen aan de waterkant,
De zegen een paradijs voor vissen te zijn,
De zegen van een mild klimaat, onder de zeespiegel levend..., het lijkt een vloek te worden, een bezoeking.

De onnatuurlijke bezoeking om het vuil van de Europeanen stroomopwaarts te moeten bergen,
De onnatuurlijke bezoeking om watervervuiling juist in stilstaand water op te lossen,
De onnatuurlijke bezoeking te moeten wonen aan stinkende kanalen,
De onnatuurlijke bezoeking van aan zee wonen en niet te mogen zwemmen in die verontreinigde branding langs de ver-
vuilde, vroeger blanke, stranden,
De onnatuurlijke bezoeking een massagraf te worden voor waterflora en -fauna,
De onnatuurlijke bezoeking van laag hangende wolken, waarin niet te ademen is, een vergaarbak van alle luchtverontrei-
niging uit hogere delen van Europa, aangetrokken door de vochtige atmosfeer van ons land,
De onnatuurlijke bezoeking van een constante mist en verslechtering van de gehele atmosfeer, waarin de zon nauwelijks
meer schijnt en het licht verdonkert.

Ziet U de omkeer van Zebulun, die veilig zal wonen en wiens land als eerste de terugkeer van het licht zal zien? Laten we dit letterlijk nemen en niet te snel vergeestelijken.

We weten nu langzamerhand wel allen hoe de zo geprezen deltawerken een catastrofie kunnen worden voor onze waterhuishouding als ons watermilieu verontreinigd blijft. Goddank heeft de Haringvlietdam sluizen gekregen, maar die worden dan ook officieel “de hoofdkraan van Nederland” genoemd. Waarom toch zo noodzakelijk één lange kustweg van Noordeuropa naar het Zuiden, verbonden met de tunnel onder het Kanaal, één rechte snelweg, de eeuwenoude wens van Romeins georiënteerden. waarbij de door God gegeven zegen van de wondere lijnen der natuur teniet gedaan worden? Is een reeds vlak en dan nog rechthoekig doorsneden land een zegen of een vervloeking voor de levensadem van ons volk? Men oordele zelf.

Is het te pessimistisch om de visie voor een karikatuur van Zebulun binnen afzienbare tijd voor de Nederlanders door te moeten trekken, als ze niet gezamenlijk omkeren? Anders zal er zuchten en murmureren zijn over de gedode natuur. Wat reeds onherstelbaar verloren is, beweegt de besten onder ons al tot tranen. Er is altijd al van de Hollanders gezegd, dat ze “geboren kankeraars” zijn en zich nooit zo erg dankbaar tonen. Dat kankeren zou wel eens een bittere waarheid kunnen worden. We zijn in het buitenland onze naam van vriendelijkheid en voorkomendheid als volk snel aan het verliezen. Daarvoor in

de plaats komen nervositeit, krlbberigheid, irritatie en schelden. Gaat men een klaagziek volk van murmureerders worden, dat jengelt om zijn dooie visjes, die hij zelf heeft uitgeworpen? Een volk, niet van Zebulun aan de haven, maar van de bekende beste stuurliu aan de wal? Terwijl de schepen bakzeil halen?

De weinige "Ikken", de individuen, die ziende zijn in Holland, zij die hun identiteit met een stam van *Israël* realiseren, zij die nog een verantwoordingsbewuste kern in hun hart hebben, zij kunnen al niet anders meer dan op de wijze van Paulus zuchten en lamenteren om wat ze dagelijks zien gebeuren. *Zonder het kennen van de eigen identiteit is er geen werkelijke oplossing.* De enige weg uit het slop is het terugkrijgen van geloof, dat héél "Israël gered zal worden", zoals in de Bijbel is voorzeggd. Geloof, dat bergen kan verzetten, is ook die kracht, die ons en ons milieu zal kunnen reinigen. Alleen wonderen kunnen ons nog redden. Wonderen van oplossingen worden geboren in *hen, die bereid zijn eerst zelf gezuiverd te worden en om alle offers voor de juiste doelen te brengen.* Wonderen zullen gebeuren als de blindheid wordt genezen en de schellen van Holland's ogen vallen. Wanneer de hier gegeven wondere parallel een ware is, dan zal het letterlijke Israël - dat zijn wij dan - rustig op zichzelf wonen en veilig gesteld zijn in de rampzalige dagen, die over de volkerenwereld komen.

Moge ons land schoongewassen worden en weer schoon blijven! Dat is onze en ieders taak. Moge licht in plaats van schemer in de Lage Landen zijn, en moge de terugkeer van het Licht hier het eerst gezien worden, zoals bij Zijn eerste verschijning in het land van Zebulun (Mattheus 4 : 13-15).

Hoofdstuk 7. Holland een haven en toevluchtsoord voor vervolgd

Er is gelukkig nog een positievere vertaling van de zegen van Jacob aan Zebulun mogelijk dan het voorgaande, dat zich als visioen meer op de nabije toekomst richtte. Het volgende ziet vooral naar ons verleden, ook al kan ons land ook en juist in de toekomst voor vreemden een nieuw toevluchtsoord worden, als het licht hier centraal woont.

“Holland een haven voor filosofen”

Dit is de titel van hoofdstuk negen in een uitstekend boek van Charles Wilson over de Republiek der Verenigde Nederlanden in de 17e eeuw.¹⁾

Professor Charles Wilson wijdt een hoofdstuk aan de vervolgd om wille van hun godsdienst, die in die dagen uit vele landen onderdak vonden in de Republiek:

“Verreweg de grootste groep waren Vlamingen of Walloniërs uit het zuiden, maar zij waren zeker niet de enige in het oog lopende nieuwelingen. Duitsers, Scandinaviërs, Fransen, Engelsen, Schotten, Joden, ja zelfs Armeniërs en Turken voegden zich bij hen. De grote steden waren cosmopolitisch op een wijze, die uniek was voor de 17e eeuwse wereld. Bijna alle immigranten uit den vreemde kwamen op zoek naar een vrij zijn van vervolging, of het nu grote handelaren uit Antwerpen, geschoolde textiel-arbeiders uit Yperen, of geleerden uit Frankrijk en Engeland waren.”²⁾

Onder deze geleerden waren René Descartes, Baruch de Spinoza, John Locke om maar een paar te noemen. Velen waren Hugenoten, die na de Bartholomeusnacht (1572) bij duizenden naar de Protestantse Republiek stroomden.

Menige landgenoot kan zijn afstamming nog op deze vluchtelingen terugvoeren.

De bekende *Mayflower*-groep, die in 1620 naar Amerika zeilde, trok voordien eerst naar Amsterdam en vandaar naar Leiden onder hun herder John Robinson. Zij genoten gedurende vele jaren in Nederland bescherming (afb. blz. 70).

Spinoza was een Jood. *Holland is altijd een “haven” voor Joden geweest.*

In de 15e en 16e eeuw vluchtten duizenden *Sephardische* Joden uit Spanje naar de Nederlanden. Ze vestigden zich voornamelijk in Amsterdam, dat tot de oorlog en voor de oprichting van de Staat Israël bekend was als “Mokum”, dat betekent (goede) plaats, of “Jeruzalem van het Noorden”. Namen als Cohen, de Levita, Jessurun, de Pinto zijn ons allen bekend als eeuwenlang gerespecteerde families. Zij hebben de Nederlandse cultuur verrijkt. Hun talent voor zilversmeedwerk, diamantslijpen, medicijnen, muziek, Hebreeuws was groot en kon rustig opbloeien in Holland.

¹⁾ Dit is niet de 19e eeuwse *John Wilson* uit Cambridge, die als eerste een vergelijking trok tussen Zebulun en Nederland, maar *Charles Wilson*, huidige lector in nieuwe geschiedenis, eveneens te Cambridge.

²⁾ Charles Wilson, *The Dutch Republic*, pag 165, uitg. World University Library, London 1968.

Toen de Bijbel (Statenvertaling) omstreeks 1620 door de Synode werd aangevat, werden ze bijgestaan door Sephardische Joden. Rembrandt vond zijn modellen voor zijn Bijbelse figuren inde Jodenbreestraat.

In later eeuwen vonden ook Ashkenazische Joden in Nederland een toevluchtsoord, waar ze ontsnapten aan hun bitter lot uit Rusland, Polen, Duitsland, totdat het Hitlerregime in de 2e wereldoorlog ook 90,000 van onze Nederlandse Joden naar de gaskamers bracht (De preciese feiten bevinden zich in het Centraal Bureau voor Oorlogsdocumentatie).

Waar het hier tevens om gaat is, dat de Joden in ons land nooit in ghetto's leefden, zoals in andere Europese landen, waar ze van regeringswege apart moesten wonen. Noemden Amsterdammers sommige wijken hun "ghetto", dan was dit altijd een samenwonen op basis van vrijwilligheid. *De Joden waren vrij en veilig in ons land. Is dit een teken van Zebulun, die achter de banier van Juda marcheert?*

De opstelling van het leger van Israël, dat niet alleen voor de verleden tijd, maar ook voor de komende een symbool en een feit is, wordt hier niet nader uitgewerkt. Men leze Numeri 10 : 14-17, waarin de tabernakel achter Zebulun gedragen wordt.



IN MEMORY OF
JOHN ROBINSON

PASTOR OF THE ENGLISH CHURCH IN LEYDEN
1609 1625

HIS BROADLY TOLERANT MIND
GUIDED AND DEVELOPED THE RELIGIOUS LIFE OF
THE PILGRIMS OF THE MAYFLOWER

OF HIM THESE WALLS ENSHRINE ALL THAT WAS MORTAL
HIS UNDYING SPIRIT
STILL DOMINATES THE CONSCIENCES OF A MIGHTY NATION
IN THE LAND BEYOND THE SEAS

THIS TABLET WAS ERRECTED BY THE GENERAL SOCIETY OF MAYFLOWER
DESCENDANTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA A.D. 1926

Hoofdstuk 8. Het Hebreeuwse woord voor haven hetzelfde als ons woord hof

Honderd vijftig jaar geleden was het Ds. John Wilson, die in zijn boek de opmerking maakte over onze Israëlitische oorsprong. Hij schrijft daarin, dat het Hebreeuwse woord “chof”, dat haven betekent, hetzelfde klinkt als het Nederlandse woord “hof” met dezelfde betekenis. Hoewel “chof” en “hof” niet hetzelfde klinken, was hij toch dichterbij de waarheid dan het schijnt. In dialecten van Zeeland en Vlaanderen zijn de g en ch immers verwisseld met de h. Dit nu kan ook gebeuren in het Hebreeuws en Gaelic. Een Zeeuwse boer kan je “op ‘t chof” noden. Hij spreekt dan letterlijk het woord, dat in de zegen aan Zebulun wordt gebruikt!

Dit woord “chof” in het Hebreeuws betekent omheining en dit drukt precies uit wat ons woord “hof” oorspronkelijk betekent: een open vierhoekig stuk land, omsloten door palen, bomen, een haag of huizen.

Dit oud-Nederlandse woord, dat in het Gothisch voorkwam, doch in modern Engels is uitgestorven, leeft bij ons voort in velerlei betekenissen en is *een van de oudste woorden, die in onze taal bestaan. Het letterlijke woord, dat aan Zebulun zegen zou verspreiden, heeft zo'n grote rol in onze taalgeschiedenis gespeeld!* Is dat geen markante parallel?

Hier zijn enige voorbeelden uit ons alledaagse spraakgebruik:

- 1) Het oudste hof is het *Binnenhof* in Den Haag, dat dateert uit de 7e eeuw. Hier hield de Graaf zijn hofdagen. Onze parlamentsgebouwen zijn rond de Ridderzaal in open vierkant gebouwd, waardoor symbolisch de Kamer-gebouwen, als volksvertegenwoordiging rondom, de Ridderzaal, waar de vorstin de Staten-Generaal opent, beschermen (Afbeelding blz. 60).
- 2) De verblijfplaats van de Koninklijke Familie heet het “Hof”. Zij, die de Koning(in) dienen als naaste medewerkers en personeel zijn tezamen de hof-houding.
- 3) Grote boerderijen, die omheind zijn met sloten, hagen of populieren, heten vanouds hof-steden (Afbeelding blz. 57).
- 4) De Gerechtshoven of het “Hof van Arbitrage” zijn van hetzelfde woord afgeleid.
- 5) Als lusthof van bloemen met een haag aan vier zijden werd het vroeger meer gebruikt voor tuin. We kennen het nog in de internationaal bekende Keukenhof (Afbeelding blz. 59).
- 6) De Hof van Eden, waar Adam en Eva uit verdreven werden.
- 7) Iemand het hof maken wil oorspronkelijk zeggen, dat de man het meisje vraagt om samen een hof te maken, en symbolisch om zijn veilige haven te zijn.
- 8) De Hofjes, die typisch en oorspronkelijk Nederlands van opzet zijn, werden als eenpersoonshuisjes voor alleenstaanden en oude vrouwen gebouwd, met de deur naar de binnenplaats en de blinde buitenmuur ter bescherming naar de buitenkant toe. Ze zijn in dubbele zin een haven en hof, een toevlucht voor generaties geweest en zijn nu nog een rustpunt. Laten we ze een ogenblik binnengaan (Afbeelding blz. 78, 79, 124).

Hollandse hofjes, een teken van Zebulun?

De idee "Hofje" heeft haar oorsprong in de Nederlanden omstreeks de 13e eeuw. De eersten werden in Vlaanderen gebouwd voor oudere vrouwen, die vaak van goeden huize waren, zodat een hofje niet te vergelijken is met een armenhuis, ook niet met een klooster, hoewel vooral in België hofjes soms tevens kloostergemeenschappen werden, zoals het beroemde Begijnhof in Brugge. In Holland werd de idee Hofje echter bij uitstek doorgedragen door de Protestantse cultuur, waarvan voorbeelden in steden als Amsterdam en Haarlem met name aan hun regenten herinneren.

Menig Oostindië-vaarder gaf bij zijn leven een fortuin aan een Hofje, misschien om zijn geweten te sussen, maar het principe erachter was de Mozaïsch-Bijbelse wet om voor de weduwen en wezen te zorgen. Vaak gaven deze Calvinistische wel-doeners de Hofjes een Bijbelse naam, zoals Bethlehem-Hofje, Sions-Hofje. Heilige Geest-Hofje. (Dit bouwkundig juweeltje aan het Spinozaplein in Den Haag wordt bedreigd door de slopershamer, waaraan reeds meerdere Hofjes ten offer vielen. Aan de andere kant vonden ook verheugende restauraties plaats zoals in Amsterdam en Haarlem).

Het Hofje is een Hollandse vinding en van hieruit door andere landen, zoals Denemarken, overgenomen. Er zijn nog ongeveer honderd vijftig grotere en kleinere Hofjes in ons land overgebleven. Soms worden ze nog bewoond door alleenstaande vrouwen of dienen ze als een moderne vorm van toevluchtsoord, ditmaal om te ontsnappen aan het verkeerslawaaï of aan het wonen in onpersoonlijke flatblokken van glas en beton. Het zijn dan veelal studenten of kunstenaars, die er rust zoeken voor hun scheppend werk.¹⁾²⁾

Nederland een land van havens met de grootste haven ter wereld

Terugkomend uit het buitenland valt het altijd weer op hoe wij in vergelijking met andere landen gezegend zijn met stadjes en plekjes aan het water en hoe uniek het samenspel tussen wolven, lucht, licht en water in het vlakke land is. Elk dorpje of stadje heeft wel ergens een natuurlijk water of een haventje. Vergelijk U onze landkaart maar met de rest van de wereld.

Denk aan de dorpen aan de Zeeuwse en Zuid-Hollandse eilanden en aan onze grote rivieren, de voormalige Zuiderzee-stadjes, de grachtensteden en -dorpjes in Noord- en Zuid-Holland, waarvan velen helaas door de Randstad worden opgeslokt, de ontelbaar vele woningen en aanlegsteigers in onze recreatie-gebieden zoals Loosdrecht, de Kaag, de Friese Meren, om van toeristische attracties zoals Giethoorn, Volendam en rondvaarten door onze grachten nog niet eens te spreken.

1) Zie het Middelnederlands Woordenboek van Verdam en Verwijs, 1894, en het Etymologisch Woordenboek van J. de Vries, 1963. Daarin zijn een aantal bladzijden gewijd aan het woord hof en de afleidingen.

2) Een serie artikelen over dit onderwerp van de hand van de schrijfster verscheen in het maandblad Een Nieuw Geluid, okt. 1967 - febr. 1968.

Werkelijk, waar ter wereld bestaat er een volk, dat zo karakteristiek met de waterkant verbonden is, zo overvloedig gezegend met vlak waterland? Waar ter wereld hebben de voorzeggingen aan Zebulun van het wonen aan de havenzijde een duidelijker vorm aangenomen dan in het dichtst bevolkte woon- en leefklimaat ter wereld, de Lage Landen bij de zee? Ziet U de weerspiegeling van Zebulun, als een mozaïek aan de heldere blauwe hemel, in de vele vormen waarin generaties Nederlanders dit vlakke stukje schepping tot “have en hof” hebben gemaakt naar een Bijbels model?

Gesproken van havens, is het dan nog vreemd dat in onze tijd het kleine Nederland de grootste haven ter wereld binnen haar grenzen heeft? Rotterdam-Europoort heeft Londen, New York en Hamburg voorbijgestreefd. De eerste haven van de Europese Gemeenschap, of we het willen of niet, is de poort van Europa. Wie zal in de toekomst door deze poort in- en uitgaan?

Wist U dat van Israël - dat deel dat in de kuststreek van het Westen zal wonen - gezegd is dat het “de poorten harer vijanden zal bezitten”?

(Genesis 22 : 17; 24 : 60). Hier wordt bedoeld zee-havens.

Tussen haakjes als een grapje, is het geen aardige uitwerking van het symbool van Zebulun, een schip, dat onze grootste zeehaven ter wereld, Rotterdam, in de top van haar scheeps-stad een EuroMAST heeft?

Volgens een oude legende was het Ratherius, die in 90 A.D. het latere Rotterdam stichtte. Hij zou een afstammeling geweest zijn van de Koninklijke Trojanen, die op hun beurt weer beweerden tot de stam van Juda te behoren.

Al zijn er Nederlanders die rigoureuze alle historische waarde in onze oude kronieken, die dit aldus vermelden, naar het rijk der fabelen verwijzen, het blijft een leerzame afstammingslegende. In Engeland wordt het serieuzer genomen dan bij ons, getuige Rev. W. M. H. Milner's “The Royal House of Britain, an enduring Dynasty” (13de druk, 1964, Covenant Books, Londen), waarin hij zich baseert op de stamtatels van Anderson's Royal Genealogies, die zich in Windsor Castle bevinden. Daarin wordt Ratherius vermeld.

Een ogenblik pauze

Wij hebben ons bezig gehouden met de zegeningen van Jacob aan zijn zoon Zebulun gegeven in Genesis 49 : 13, waarin geprofeteerd werd over de status van deze stam, die aan de haven zal wonen, gezegend zal zijn met een vissersvloot en de manier waarop die vis gevangen zal worden.

Er is een parallel aangetoond tussen de geografische positie van Nederland, haar natuurlijke havens, de wijze waarop de Hollanders leven en wonen, hetgeen met name in hun binnenhuis-architectuur tot uiting komt.

Voorbeelden werden gegeven van het Hollandse woord “hof”, dat hetzelfde klinkt als het Hebreeuwse woord “chof” voor haven.

Het symbool van Zebulun en Hollandse schepen werden vergeleken.

Het belang van de haring en andere soorten vis in Nederland is onderstreept.

Er werd een toekomstvisioen naar voren gehaald van een bezoek en beproeving, die als een voldongen feit over ons land zullen komen indien de Nederlanders niet snel hun eigen wateren en eigen binnenkamers reinigen.

De typisch Hollandse visvangst met sleepnetten aan de flanken werd als een toepassing van een Hebreeuws woord gezien.

De mentaliteit van de Nederlander, die iedere vreemdeling, die vervolgd werd, verwelkomt, is naar voren gehaald.

Holland kwam ter sprake als een haven voor uitgeweken protesterenden van allerlei slag en kunne.

Zelfs spoken werden gezien en de Vliegende Hollander vond zijn lugubere tegen-parallel in het symbool van Zebulun's banier, een schip.

Het volgende hoofdstuk gaat nog even nader in op onze passie voor de vreemdeling en de hoofdstukken tien, elf en twaalf zijn gewijd aan de drie verdere profetieën voor Zebulun door Mozes, Debora en Jesaja. De parallel met Nederlandse bagge-
raars, landaanwinners, de boekdrukkunst wordt verder doorgetrokken en tenslotte wordt de uitzonderlijkheid van het licht in en voor Nederland naderbij gebracht.

Hoofdstuk 9. Zebulun's medelijden, de Nederlandse passie voor de misdeelden

De reeds aangehaalde woorden van Zebulun in zijn testament over zijn medelijden zijn geen Bijbelse woorden doch gebaseerd op de traditie. Toch kunnen ze ons daarom juist iets leren over de geestelijke instelling van Zebulun zoals die ons door de eeuwen heen is overgeleverd.

Hij wordt duidelijk voorgesteld als de meedogendste van alle twaalf kinderen van Israël. Hij toonde medelijden met zijn broer Jozef.

Vandaar dat hij zijn nakomelingen aanbeveelt om medelijden met hun naburen te hebben en om *“barmhartigheid te tonen aan allen, niet alleen aan mensen, maar ook aan dieren. Heb erbarming in jullie hart, want toen mijn broers verzielten en lagen te sterven om wat ze Jozef hadden aangedaan, omdat ze tegenover hem geen genade in hun hart toonden, toen bleven mijn zonen gespaard en gezond, zoals jullie weet”*, opgetekend in het Testament van de Patriarch.

Zebulun zag een mens naakt en in nood en hij kreeg medelijden met hem, stal heimelijk een overkleed uit het huis van zijn vader en gaf het de behoeftige.

“Doe daarom goed, mijn kinderen, van hetgeen God jullie schenkt, toon erbarmen en genade aan alle mensen zonder aarzelen en geef een iegelijk vanuit een goed hart... Ik weet dat mijn hand soms geen middelen vond om de nood te lenigen, en dan liep ik met die in nood was zeven stadiën mee en mijn hart klopte voor hem vol erbarmen en medeleven.”

De Nederlandse passie voor compassie met de misdeelden in de wereld

Alle eeuwen door hebben individuele Hollanders in het afrekenen met Spanjaarden, Indianen, of inheemse bevolking zich even ver verwijderd van de Christelijke naastenliefde misdragen als welke andere “wilde” blanke Angelsaksische westerling dan ook, doch in het vaderland en als gehele natie staan zij toch in de geschiedenis bekend als een vredelievend volk, dat medelijden weet te tonen.

Wij zijn bekend om ons metterdaad medeleven met hen, die in nood verkeren.

De zorg voor de zieken, de armen, de misdeelden, de geestelijk gestoorden is al eeuwen lang een voorbeeld voor andere naties. Als huiselijk volk, is *burenhulp* altijd de innerlijke kracht van ons volk geweest. Daarnaast zijn de “Slums”, de echte achterbuurten, zoals die in de grote steden van Europa bestonden, in ons land veel minder bekend geweest.

Toch heeft ook juist deze zo op Zebulun gelijkende eigenschap een mogelijke tegenkant en kan de Nederlandse mentaliteit van meelevens makkelijker dan waar ook ontaarden in platvloerse *bemoeizucht*, die in ons nu overbevolkte land zelfs tot hysterische toestanden leidt; *“kan je niet doen vanwege je burens”* en *“al te goed is buurman's gek”* kunnen belachelijke vormen aannemen. Een Nederlander bemoeit zich graag met andermans zaken. Op nationaal niveau wordt dat lachwekkend

als het kleine Nederland andere naties de les gaat lezen of ze tracht voor te schrijven hoe ze hun interne zaken moeten regelen. Dat is dan soms ver verwijderd van het *“wenend gaan met de ander zeven stadiën ver”*. Het positieve medeleven is overigens wel degelijk vaak een respect afdwingende houding van de beste Nederlanders.

Van welke kant men het ook wil bekijken, het is in ieder geval een feit, dat de spontaniteit, waarmee het Nederlandse volk gezamenlijk weet te reageren op een liefdadigheids-actie alle andere landen overtreft. Nationale collectes voor natuurrampen in andere streken van de aardbodem brengen enorme sommen op. Men denke bijvoorbeeld aan televisie-estafette voor de opening van het centrum “Het Dorp”, waarbij via dit moderne massamedium op landelijke schaal het werk werd onderbroken om met de passie van het inzamelen mee te doen.

De nuchtere Nederlander wordt emotioneel en niet voor redenen vatbaar als er op zijn en vooral haar gemoed gewerkt wordt - en vooral op de beurs - vanwege arme en zielige... noem maar op: honger in India, vluchtelingen in Pakistan, zeehonden in Canada (in het Waddengebied sterven ze ook uit), blinden in Biafra.

Van hoog tot laag is het een typische Nederlandse karakteristiek om dan geëmotioneerd te worden en zich “druk te maken” en in de nood van het ogenblik een zaak van leven en dood (wat het dan ook vaak is) te zien. Waar elders dan in Nederland vind je zo iets? ...En Zebulun liep wenende met de ander zeven stadiën ver... (een stadium is één veld gaans, ongeveer 180 meter).

Zou hij in Nederland, in de goedgevende mensen voor de juiste doelen niet iets van de opdracht aan zijn zonen tot compassie, terugvinden? Het is op zichzelf een typisch kenmerk van Israël - dat zijn óók de Angelsaksische landen en Scandinavië - om het op te nemen voor de “underdog”, de verschoppeling, maar bij ons kan het epidemische vormen aannemen. Dat is dan alweer een spiegel en tegenkant van hetgeen waar Zebulun voor staat: juist hier kunnen de massa-media op de onbewuste gevoelens van de gezellig in familieverband bijeenzittende gezinnen spelen.

Het is een statistisch feit, dat naast de Amerikanen de Nederlanders per hoofd van de bevolking aan de top staan voor het geven aan nationale inzamelingen. Doch het grootste deel van de bevolking zit dan ook vastgeplakt aan hun televisie-toestel en men is vaak oncritisch wat de bestemming en besteding van het ingezamelde geld betreft. Het kankeren en de vaak gerechtvaardigde kritiek om de verkeerd gerichte politieke propaganda, komt meestal pas achteraf als de passie voor compassie via het medium geweken is. En toch... God heeft de vrijwillige gever lief. Wat is in zo'n geval vrijwilligheid? of dreigt de Nederlander slachtoffer te worden van verkeerde propaganda?

Ook hier kunnen de oude Zebuluniëten ons ten voorbeeld zijn, die gelijk heel Israël ruw werden wakker geschud, toen de Kanaänieten, die zij in de watten hadden gelegd en gekoesterd, binnen Israël's eigen poorten tegen hen opstonden. Tegelijk met het schoonwassen van ons land en ons zelf komt mét het licht ook dáárin het oordeel des onderscheids terug. Dienen wij in de toekomst niet onze deuren te sluiten voor veel wat hier niet thuishoort?

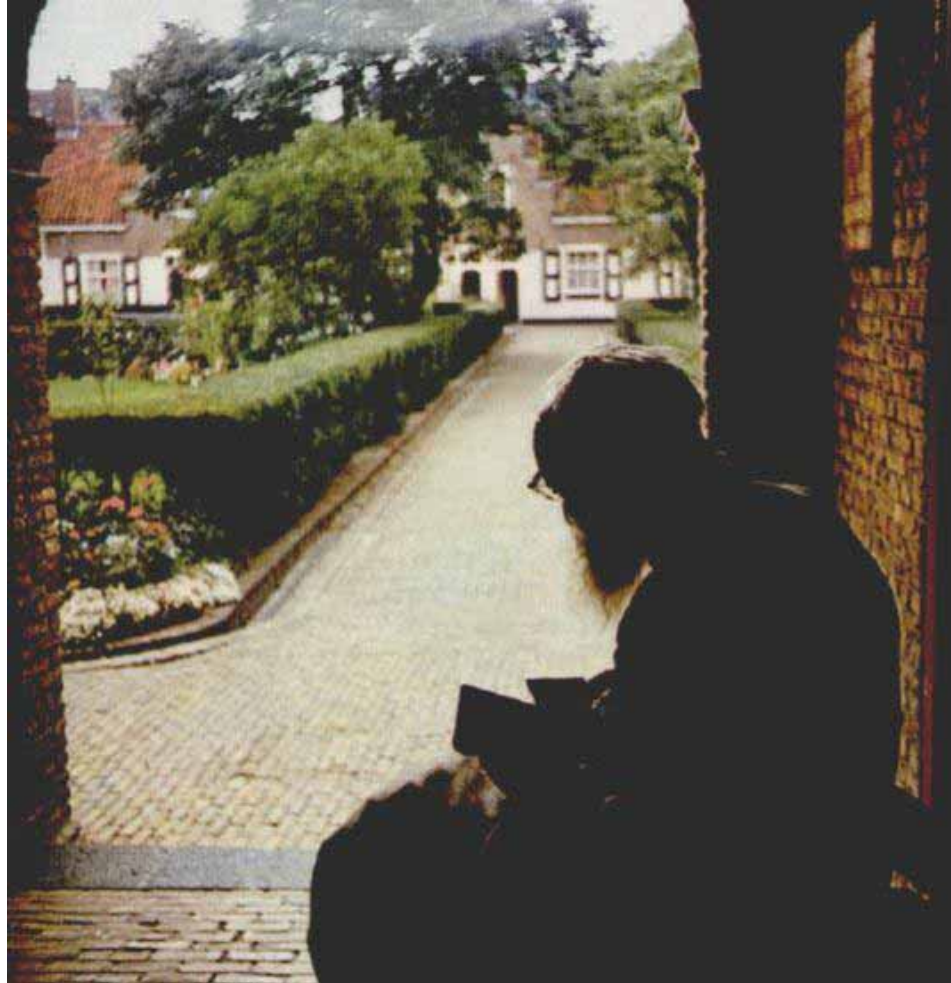
“Zij zullen langs de haven wonen”
Het Markiezaat Veere,
beschermd stadsgezicht





Heilige Geest Hofje,
Den Haag

“Hof” ...Hofje, toevluchtsoord
voor ouden van dagen





Waren Nederlanders
de uitvinders van
binnenhuisarchitectuur?
Interieur van de
"Gulden Garnael" te Veere

Voor alle ondermijnende krachten mogen en moeten we, zoals aan de Zebulunieten in vroeger tijd bevolen werd - wat ze niet nakwamen - de toegangspoorten gaan dichtgrendelen. Als de parallel waar is, dan zijn dat de consequenties van het reëel Israël zijn. Wij zouden zoveel niet moeten toestaan en minder mogen toelaten! Compassie hebben betekent niet "deurmat zijn" en "kom maar binnen". Integendeel, Hollands Binnenhuis heeft een grote schoonmaakbeurt nodig, maar zelfs Zebulun dreef de Kanaänieten niet uit Kithron en Nahallel, zoals bevolen in Deuteronomium 7 en Richteren 1 : 7! Zal ons volk als geheel nu wijzer zijn?

INTERMEZZO, uitgebreid voor deze editie.

Steden van Zebulun's gebied: Nahallel en Nehalennia

In dit boekje ga ik niet in op alle betekenissen van de namen, die met Zebulun in verband staan. Zo wordt de verborgen betekenis van Zebulun's zonen niet uitgewerkt, evenmin als de opsomming van de twaalf steden en dorpen, die in de Bijbel aan Zebulun werden toegewezen. Hierop wil ik één uitzondering maken:

Eén van de steden van Zebulun was genaamd *Nahallel*, hetgeen betekent *groene weiden*. Van Nahallel wordt gezegd, dat de daar wonende Zebulunieten de heidense inwoners niet verdreven.

Dit boekje heet "Wondere Parallele" en in dit kader wil ik U slechts wijzen op de vreemde naamsovereenkomst tussen Nahallel, een stad van Zebulun, en Nehalennia, de naam die sinds april 1970 weer in het nieuws is vanwege "de vondst dezer eeuw", zoals men in de dagbladen meldde, van de Nehalennia-altaren uit vooral de 2e eeuw, die opgevestigd werden in de Oosterschelde.

In de Engelse uitgave van dit boekje, dat in september 1971 verscheen, vermeldde ik slechts, dat ik reeds lang de mogelijke Hebreeuwse oorsprong van deze naam op het spoor was, omdat deze al in de 17e eeuw werd geopperd, kort nadat in 1647 voor de Walcherse kust bij Domburg een tempel met zandstenen altaren was gevonden, waarop de naam en afbeelding van Nehalennia voorkwamen. In de Engelse uitgave noemde ik mijn Nederlandse bronnen niet.

Voor de Nederlandse lezer zij echter vermeld, dat de naamsafleiding uit het *Hebreeuws* te vinden is in "*Walchersche Arkadia*" door Mattheus Gargon, Leijden, 1715, en dat de naam Nehalennia als van het *Scythisch* afstammend (wat des te merkwaardiger is omdat volgens de nieuwere opvatting de Scythen tot de verdwenen tien stammen hoorden) in omslachtige bewoordingen uitgebreid behandeld wordt door M. Z. van Boxhorn in "*Bediening van de tot noch toe onbekende afgodinne Nehalennia*", Leijden, 1647. Beide werken bevinden zich in de Provinciale Bibliotheek van Zeeland te Middelburg.

Inmiddels werden mij na de publicatie van “Strange Parallel” twee recente studies ter hand gesteld, die ik in dit verband slechts met name kan vermelden:

Het eerste is van D. Hoekstra, die een studie het licht doet zien (januari 1972) over de Phoenicische oorsprong van Haarlem (zie Haarlems Dagblad 27 november 1971) waarin hij de naam Nehalennia rechtstreeks terugleidt tot het Hebreeuwse woord nahal als geleiden en aniah als schip, waardoor hij komt tot “geleid het schip”.

Hierbij zij opgemerkt, dat hij zich in goed gezelschap van de Walcherse Arkadia bevindt, waarin het woord van Nahal = stroom wordt afgeleid en de schrijver aanhalingen geeft van hen die Nehalennia met “stroom-godin” vertalen (Nahal betekent eigenlijk leiden, vandaar Nahallel = groene weide, waarheen vee geleid wordt).

De tweede, nog onuitgegeven studie is van de hand van C. J. Tromp Meester te Driebergen, die op basis van jaren onderzoek eveneens tot de conclusie kwam, dat Nehalennia van Israëlitische oorsprong moet zijn. Hij associeert haar echter met de Nieuw Testamentische Maria Magdalena. Dit valt verder buiten ons onderwerp.

Altaarstenen van Nehalennia, ontdekt in 1647 voor de kust van Domburg. (Smallegange's Cronyck van Zeelandt, Middelburg 1696)



Hoofdstuk 10. De zegen van Mozes aan Zebulun: zuig de zeeën

Mozes, de grote leider Israëls, staat voor het Beloofde Land en bezingt de toekomst van Zebulun:

“Verheug U Zebulun over Uw (uit)tocht... Zij zullen de volken tot de berg roepen, daar zullen zij offeranden der gerechtigheid offeren, want zij zullen de overloed der zeeën zuigen en de bedekte dingen des zands (schatten verborgen in het zand).”
(Boek der Wetten van Israël, Deuteronomium 33 : 18-19)

Het laatste deel van dit lied brengt onze parallel het duidelijkst aan het licht. Ook hier mogen we de Hebreeuwse woorden op verschillende niveau's vertalen en telkenmale kan men frappante gelijkenissen ontdekken met de “image”, die Holland in de wereld heeft, een image, dat door de Nederlandse reclame en advertenties in het buitenland om toeristen aan te trekken vaak op psychologisch geraffineerde wijze wordt gevoed. Toch is het wonderlijk, dat juist deze reclame-bureau's onbewust de kern van Zebulun's karakteristieken uitdragen!

De Delta-werken zijn één enorme nationale advertentie, die nog altijd werkt op het romantische idee van buitenlanders, dat Hollanders steeds stoer tegen de zee vechten en zelfs gaten dichten door hun vinger in de dijk te houden.

Landaanwinning, wonen in molens, het melken van Friese koeien en het maaien van goudgeel graan, waar eens het zoute water was, de eindeloze afsluitdijk en *“het water was niet meer”* werken op de verbeelding. Waarom? Is dit alles dan ook werkelijk de spiegel van de diepere uitdrukking van het Nederlands karakter? Wijst al dit nu uiterlijk aanwezige, hetgeen wij kennelijk van binnen uit willen en waarin wij leven en werken, niet zeer duidelijk naar Zebulun, zoals wij die van oudsher zouden moeten kennen?

Nederlanders zijn “modderaars” en “baggeraars”

In het Engels is er het mooie woord “sucker” in de dubbele betekenis van opzuigen en zandzuiger, maar ook in de zin van “onnozele hals” of “klaploper”. Helaas gaat dit grapje in het Hollands niet op, maar wel hebben we het woord “modderen” in een dubbele zin: Zijn de Nederlanders de grootste modderaars ter wereld? Zoek het zelf maar uit!

In het Hebreeuws staat voor “zuigen” een woord, dat men ook met “melken” kan vertalen. Dát heeft zowel in het Engels als in onze taal de dubbele betekenis van melk geven, zich laten melken en dan ook figuurlijk “uitmelken of plukken”.

Nogmaals, zoek het zelf maar uit of er náást de Nederlandse compassie, zoals we in het vorige hoofdstuk zagen, niet ook nog de karaktertrek van het “melken” in ons huist! In ieder geval is onze taal doorspekt met woorden zoals “melkmuil”, “melkboerenhondenhaar”, “huisjesmelker” en zo voort.

Mozes zegt: *“Zij zullen melken van de overvloed van het water”*.

Laat u deze woorden eens goed tot U doordringen, want wat staat er letterlijk in deze profetie? Ziet ú die boer op ingepolderd land zijn koeien zitten melken?! Nog nooit eerder werd dit in die vertaling gezien, en toch ligt het zo voor de hand. Vaak is dit vers echter geïnterpreteerd als zal Israëel (ook de Joden) in de zee graven naar schatten als olie, amber, uranium. Dit zal zeker niet onjuist zijn, maar onze letterlijke interpretatie is het dichtst bij de waarheid als een koe, letterlijk. En herinnert U U Nahallel, stad van Zebulun in de betekenis van groene weiden?!

Daarbij is het zand op zichzelf al een schat, die opgezogen wordt uit de zee, want daar worden nieuwe dijken en nieuw land mee gemaakt. Vooral in onze dagen wordt zand op zichzelf kostbaar, zoals wij weten. Het ingedijkte land vertegenwoordigt ook weer een schat aan geld en leven voor de bevolking. Dit zijn de ware Nederlandse “bodemschatten”:

de zware Nederlandse kleigrond en de opgebaggerde en opgespoten modder, waardoor de polders eens tot “sappige” weiden worden, die op hun beurt weer via het vee een overvloed aan melkschatten geven, hetgeen ons volk door de eeuwen heen de zegen heeft gebracht van bij uitstek melk-, boter- en kaasland te zijn. Nederland werd slapend rijk in haar gouden gezegende dagen, terwijl de koeien kauwden en herkauwden. Ook die Zebulunitische zegen is men in ons land met de grootste snelheid aan het verpesten.

Geen excuus voor dit woord, iedereen weet, dat de voortwoekerende industrialisatie en het zich uitbreidende wegennet de vloek en de pest zijn niet alleen voor het landschappelijk schoon, maar vooral in de eerste plaats voor de agrarische stand, die het toch al zo moeilijk heeft in het kader van de Europese landbouw-politiek.

Van de 30% landbouwers zijn er nog maar 3% over. Zo nodig voor onze economie?

Dit is niet het terrein van de schrijfster, maar wel kent ze boeren, die van geslacht op geslacht hun have en hof behoed, hun vee geweid en gemolken, hun zware klei geploegd hebben, en die dan - o ja voor een schat aan centen, maar daarvoor koop je je voorouders' hof niet terug - pats-boem onteigend worden, ontworteld en ontheemd.

Dan kan zij alleen maar, diep geschokt, beroerd worden en met die landgenoten als Zebulun compassie hebben, met die mensen, die je niet hoort protesteren, omdat ze daar te trots en te degelijk voor zijn. Een economie, die op deze manier het land van zijn vrije burgers uitmelkt, is geen cent waard. Dat brengt het omgekeerde van zegen en het voert ons terug naar de woorden van Mozes aan Zebulun, nu als waarschuwing, waarin weer in de spiegel de vertaling kan luiden *“zij zullen de overvloed in de tijd (zee is in het Hebreeuws ook tijd) uitmelken”*.

Terugkeer tot de wetten van Israëel, ook voor het land, dat eens per zeven jaar braak moet liggen, vormt een onderdeel van de oplossing. Anders blijft het modderen en verwordt de uitgemergelde, eens zo rijke grond weer tot... zand, waarmee het vernieuwde Zebulun dan van voren af aan moet gaan beginnen. Of gebeurt het wonder van de terugkeer daarvoor?

Nederland gezegend met een gasbel onder land en zee

Zebulun zal schatten uit de zeebodem opzuigen, dat is zeker ook waar. De parallel met de Nederlanders is van dien aard, dat we niet alleen denken aan de vele schatten in gestrande schepen, waarvan de verdwenen goudstaven voor Texel nog altijd het meest tot de verbeelding spreken, maar ook aan het feit, dat het juist de Nederlanders zijn, die in 1962 het *aardgas onder de Noordzee* ontdekten (het eerst in Slochteren, Groningen).

Dit aardgas blijkt nu een ware bodemschat te zijn en een grote onverwachte zegen voor de landen rond de Noordzee, het randgebied van Israël in het westen. Nu overschakeling van olie op aardgas doorzet, blijkt het al, als schoonmakend middel tegen de luchtvervuiling, een gezegende factor te zijn bij het reinigen van ons Zebulun-Tehuis; met natuurlijk ook wel weer tegenganten, maar die tellen toch niet zo zwaar.

Poldermolens zijn opzuigers van de overloed der wateren

We hebben reeds gezien dat de structuur van de naam Zebulun een markante gelijkenis vertoont met de werking van de Hollandse poldermolen. Nu gaan we nog een stapje verder en herinneren ons hoe we de zegeningen als ringen in het water zagen. De tweede zegen, de voorzegging van Mozes, slaat op hetgeen de Zebulunieten zullen doen en waardoor ze bekend zijn. Het is maar een associatie, dat ik U die steen met kringen in het water in gedachten breng, terwijl wij aan een ringvaart staan. Wat is Hollandser dan poldermolens aan de ringvaart in Noord- of Zuid-Holland?

Ze hebben ons land door de eeuwen heen drooggemalen. Kent U de oorsprong van onze molens en waarom is het principe van de watermolen juist bij de bewoners van de Lage Landen zo aangeslagen?

Men heeft de molens terug kunnen voeren naar hun oorsprong in het Midden-Oosten, met name Mesopotamië.

Bent U niet vergeten, dat Zebulun één der tien stammen van Israël was, die uitgerekend naar dat gebied werd gedeporteerd? Geen bewijs natuurlijk van Holland is Zebulun, maar wél een parallel lopende lijn. In ieder geval zijn het de Hollanders, die de windmolens gebouwd en verfijnd hebben zeker reeds vanaf 1200 A.D. voor zover bekend.

Brachten de kruisvaarders het principe van de molen mee uit Palestina, of herstelden ze alleen maar een oud gebruik in ere, dat allang in onze streken bekend was? In ieder geval is de techniek van *droogmaling* met molens door middel van de natuurlijke kracht der altijd heersende winden iets typisch voor ons land. Deze wind opgevangen in de wieken van de molen, waardoor de watervijzel gaat werken als een "electrische" machine, het oppompen en afvoeren van overtollig water, is als hoog-ontwikkelde techniek een *exclusief Hollandse vinding*. In uiterlijke vorm en van binnen uitgekende structuur staat de Hollandse molen aan de top.

Onze gouden 17e eeuw heeft haar naam mede te danken aan de duizenden molens, die efficiënt werkten als een moderne fabriek. We kennen ze nog als korenmolen, specerij- en oliemolen, zaagmolen, papiermolen, en voor de jenever-

stokerij. Wat een gezicht waren al die kruierende molens, in dezelfde richting op de westenwind gezet, elk bediend door slechts één molenaar; het magnifieke houten raderwerk niet onder doend voor menige moderne machine-constructie. En de kracht voor de opwekking was gratis, gewoon gekregen als zegen van boven. Waar elders werd de zegen van Mozes aan Zebulun zulk een waarheid?

Dit is geen pleidooi voor een terugkeer naar een machieloos tijdperk, maar het wil U alleen ons eigen unieke verleden, onze cultuur en de prestaties van onze voorouders goed bewust maken, opdat U de wonderde parallel tussen Zebulun en Holland des te scherper ziet. Het was een gezegende periode toen de Hollandse geest van de mens nog in harmonie met de natuurkrachten werkte. Nederland was een organische eenheid, onafhankelijk en zichzelf bedruipend. Met de malende molens in het thuisland, konden de mannen en vrouwen zich *“verheugen over hun (uit)tochten”*, zoals Mozes zong, in hun zeewaardige schepen van hout gemaakt, gezaagd in de molens, om daarin terug te keren met ladingen specerijen, die weer door molens konden worden verwerkt. Geen mankracht was nodig, alleen de bekwame molenaar, die feilloos het weerbericht aan de lucht zelf kon aflezen zonder noodzaak van radio of t.v., om de zeilen van zijn “fabriek” juist op God's tijd op de wind te zetten. Eén man, die de zeven en twintig meters hoge wieken kan bedienen. Wind, water, land, koeien, gezegende schatten, die de geest van ons volk zijn stabiele karakter gaven. Zijn we ook dat snel aan het verliezen?

Gelukkig zijn de molens weer in ere hersteld, sinds de laatste wereldoorlog, waarin ze bij het uitvallen van de electriciteits-centrales hun diensten weer bewezen, en opnieuw is molenaar zijn zelfs een opkomend beroep. De verschillende Molenververgingen doen veel goed en een aantal molens zijn voor de sloop gespaard. De Zaanse Schans is een voorbeeld.

Evert Smit, de schrijver van het voorwoord voor de Nederlandse editie, is een drievoudig voorbeeld van een Zebuluniet: een drukker van beroep; hij woont in een molen en neemt zelfs molenaars-examens af; en daarbinnen studerend over Zebulun komt hij dan tot zijn markante inzichten over de licht-profetie voor ons land! Kernwoorden van Debora, Mozes en Jesaja in het leven van een Nederlander gedemonstreerd.

“God schiep de wereld! Maar de Hollanders schiepen Holland”

Dit is een oud gezegde, dat nog altijd opgang maakt in het buitenland. Of het waar is, laten we in het midden, maar het zegt in ieder geval iets over de Hollandse mentaliteit. Nóg hebben we de naam van harde werkers te zijn, die het niet ligt om naar het in andere landen zo favoriete middel van het staken te grijpen.

Prof. Charles Wilson wijdt een hoofdstuk (pag. 80-91) in zijn boek “The Dutch Republic” aan de gebieden, die door Nederlanders tussen de 13e en 17e eeuw zijn drooggelegd. Behalve de reeds genoemde gebieden in Engeland, Windsor, the Cambridge Fens, stukken van Kent, Somerset en East-Anglia, waren het ook grote delen in Frankrijk, Italië, tot zelfs in Rusland en elders (zie het indrukwekkende kaartje in Wilson's boek op pag. 80-81).

“De Hollanders”, schrijft Wilson, “wisten hoe men groente kweken moet op pas drooggelegd land en zij kenden de methodes om overtollig zout te verwijderen. Terzelfder tijd deed het beroemde Friese vee zijn intrede in Groot-Britannië, dat in Lincolnshire en Kent als het beste melkvee werd beschouwd”.

Export van vee, export van droogleggers. Export van modderaars en baggeraars door alle eeuwen heen.

Verheug U over Uw export, Nederlandse emigranten

Export van kaas, boter, maar ook van intellectuelen, astronomen, ingenieurs, artsen, export van boeren en tuinders.

Wist U dat in vergelijking met andere landen de Hollanders het grootste percentage geschoolde mensen naar de onderontwikkelde gebieden zenden? Wist U bovendien dat slechts 50 op de 500,000 Nederlandse emigranten niet slagen in de nieuwe wereld en dat een Hollandse emigrant zelden bijstand vraagt? Vergelijk dat even met onze gastarbeiders. (Zie Elseviers Weekblad, 17 december 1971 met statistische cijfers van de Nederlandse Emigratie Dienst).

De geïmmigreerde Nederlander staat te boek als vakkundig en wordt dikwijls gevraagd en gewaardeerd als adviseur.

Andere landen *verheugen* zich over de *into*cht van Nederlandse gezinnen, die over het algemeen een rustig stimulerende stabiliserende invloed in het land van hun keuze hebben. Sinds de 2e Wereldoorlog trok ongeveer een 20ste deel van ons volk naar elders!

Nederlandse zendelingen

Het woord “uittocht” in de zegen van Mozes kan ook vertaald worden als uitgezonden worden op bevel of met een boodschap “ter opheffing”. Het vervolg van Mozes’ zegen spreekt van “*volken naar de berg roepen*” wat vaak als het symbool van Jeruzalem gezien wordt.

Het is zeker niet te ver gezocht om deze taak in het verleden vervuld te zien door Nederlandse zendelingen, ter opheffing van de primitieve volkeren. Weinigen hebben tegenwoordig nog een goed woord over voor onze voormalige Nederlandse (Protestantse en Rooms Katholieke naast kleinere genootschappen) zending in het voormalige Oost- en West-Indië, maar het blijft een feit, dat na de Verenigde Staten en Groot-Britannië, Nederland als derde grote zendingsland bekend staat en kwalitatief zelfs ongeëvenaard is.

Zoals de zegen van Mozes dat aan Zebulun voorzegt, hebben de Nederlanders door de eeuwen heen met vreugde hun zendingsboodschap uitgedragen en zijn ze er onder grote offers op uitgetrokken.

Wist U bijvoorbeeld, dat de Mennonieten en Methodisten, de grootste genootschappen in Amerika, uit kleine groepen Nederlandse Wederdopers en Doopsgezinden zijn ontstaan? Is U bijvoorbeeld in onze tijd het verheugende werk van de rozenkwekerij Nes Ammim in Israël bekend?

Zuid-Afrika een Hollandse nederzetting

Wat men heden ten dage ook van de Zuid-Afrikaanse politiek denke, het blijft een feit, dat vele Nederlanders door de eeuwen heen om wille van het geloof daarheen uitgetrokken zijn en dat de Nederlandse Statenbijbel voor de planters daar een paar honderd jaar het zout in de woestijn is geweest. Van Amsterdam en Middelburg uit vertrokken er duizenden Hugenoten heen in de fluitschepen en Oost-Indië-vaarders om een zegen voor dat land te worden. De Boeren onder Paul Kruger stelden de Bijbel centraal. Het zou te ver voeren om hier op de geschiedenis van Zuid-Afrika in te gaan. Zeker hebben de Nederlanders zich daar *“verheugd over hun uittochten”* en heeft de zegen van Mozes aan Zebulun ook daar doorgewerkt.

Kan de moeilijk te begrijpen volgende zin van Mozes *“dat zij offeranden der gerechtigheid zullen brengen”* soms ook slaan op het Zuid-Afrika van nu? Zullen zij het misschien zijn, die als zwart schaap binnen de volkeren-gemeenschap, opgeofferd worden? In ieder geval hebben zowel de Nederlanders vanwege hun positie in Europa als de Zuid-Afrikanen op het Afrikaans Continent een hoge roeping en de mogelijkheid om de volkeren tot gerechtigheid te roepen, hen óp te roepen tot Jeruzalem. Beide volken zijn gezegend met meertalige kennis om de boodschap van verheffing te brengen. Voor veel omstreden kwesties zou de Bijbel weer het richtsnoer moeten worden!

Nederlandse en Afrikaanse opsplitsing in vele stromingen

De Patriarch Zebulun waarschuwde zijn zonen in zijn Testament - doch voorzag tevens dat het zou gebeuren - zich niet te verdelen in vele stromingen, omdat die ieder voor zich zullen vergroen.

Waar bestaan meer religieuze en politieke afsplitsing, splintersgroepen en zuilen dan in Nederland? Wel, in Zuid-Afrika, waar in een nog kleinere bevolking dan de onze maar liefst drie duizend religieuze groeperingen en secten bestaan. Wordt ons hierin een spiegel voorgehouden van hoe het niet moet? Zeer zeker.

“Eendracht maakt macht” was het officiële devies van de Republiek der zeven (met de Generaliteitslanden zeventien) Verenigde Nederlanden. Zij waren inderdaad eendrachtig in hun gevecht tegen Spanje, doch maar al te vaak is ons land in het verleden als verdeelde eenheid te zwak geweest om internationaal gehoord te worden of om de ware geest, die verbindt, in andere volken op te roepen. In plaats van roepen tot de berg, hebben ze in andere landen verdeeldheid, vooral op religieus, maar ook op politiek gebied bewerkstelligd.

“Drie Hollanders, drie verschillende kerken”, “twee Hollanders bijeen in een kroeg, beginnen steevast een theologische discussie” en zo voort. Luister naar de vaderlijke raad, die zo merkwaardig op de Nederlandse situatie slaat:

“Als jullie uiteenvalt in vele stromingen, dan zal de aarde deze verzwelgen en zullen ze krachteloos worden. Zo zullen jullie eveneens zijn, als je verdeeld bent. Weest daarom niet gesplitst in twee hoofden, want al hetgeen de Heer het aanzicht geeft, heeft maar één hoofd...”

Het Testament der Twaalf Patriarchen (IX : 2-4)

En dan te bedenken, dat wij “zoveel hoofden, zoveel zinnen” hebben, We behoeven de Kamerdebatten maar te lezen of we weten er weer alles van.

De beste remedie tegen de verdelende hokjesgeest en onderlinge haarkloverijen is in ons land meestal een gezamenlijke fysieke strijd tegen een gemeenschappelijke belager en de meest stoere “tegenstander” waartegen gezamenlijk gevochten werd, was bij ons altijd het water. In de grote projecten van droogleggingen, dijkanaanleg, en bij nationale rampen als de overstromingen (februari 1953), komen de beste trekken van ons aangeboren volkskarakter boven. Inzulke ogenblikken bewijst Nederland meer dan eens, dat het diep-in géén “kleine” natie is.

Niet dubbelhartig, maar recht door zee

Diep-in is ons volk niet tweeslachtig, het heeft geen dubbel hart, maar gaat recht door zee, ook al schijnt tegenwoordig zelfs hier te lande de dubbeltonigheid en het tussen-de-regels-door-lezen in zwang te komen, en is de Hollandse “rondborstigheid” niet meer zo “in”.

Van de Zebulunieten werd in de Bijbel gezegd, dat er 50,000 “*niet van dubbel hart*” waren (We verlaten nu Mozes zegen en halen 1 Kronieken 12 : 33 aan). Met andere woorden: ze waren moedig en je kon op hen bouwen. Van geen andere stam wordt dit zo gezegd, toen ze zich aanboden om aan Koning David's zijde te vechten. Ook op vélen van óns, Nederlanders konden de Geallieerden in de laatste wereldoorlog aan. Moge de toekomst ons weer eensgezind aan de kant van het Huis van David zien! Volgens sommigen komen alle vorstenhuizen van noordwest-Europa rechtstreeks uit het Davidische Koningsgeslacht voort.

Hoofdstuk 11. Debora's zegen aan Zebulun: de pen der schrijvers hanteren

Ditmaal is het een vrouw, die als Richteres in Israël haar profetie zingt voor de kinderen van Zebulun, nu vrij en thuisgekomen in het Beloofde Land. De Zebulunieten hebben bij loting een stuk van het land toegewezen gekregen en ze hebben zojuist actief deel genomen aan de gevechten om het land te zuiveren en de tyrannie van Jabin de Kanaäniet af te schudden, waartoe de vrouwelijke rechter Debora 10,000 Zebulunieten had opgeroepen, van wie ze nu zegt:

“De mannen van Zebulun riskeerden hun leven tol de dood toe.”

(Een volk, dat zijn leven op het spel zette, aldus de Nieuwe Vertaling)

Richteren 5 : 8

“Die de pen der schrijvers hanteren.”

(uit Zebulun dragers van de werversstaf, volgens de Nieuwe Vertaling)

Richteren 5 : 14

Dit betekent, dat Zebulunieten in het bijzonder bekwaam waren in het schrijven. De vertaling “werversstaf” slaat hier ook op. Dit laatste houdt een militaire oproep in, die blijkens Debora's uitspraak, door de Zebulunieten op schrift werd gesteld. Schrijven en recruterende hebben dezelfde grondbetekenis, hetgeen in het Hebreeuws nog duidelijk is: men roept anderen op tot geestelijke en fysieke actie, tot het gezamenlijk zich achter iets scharen of om zich voor iets te laten inschrijven. De aanmontering werd op een boekrol geschreven.

Eigenlijk hebben het onderhavige boekje en de film eveneens de bedoeling om (zonder beweging- of sectevorming!) een kleine Gideon's bende van mensen te recruterende, die pal willen staan voer Zebulun in het ware Israël.

Toch hebben deze Hebreeuwse woorden nog een andere betekenis. Het hier gebruikte “pen” betekent letterlijk “(van de boom) afgerukte, afgesneden stok of tak om mee te straffen”, voor schrijven, vechten en regeren. Het werd dus speciaal in deze zin gebruikt voor het inschrijven, het aanmonteren, het cijferende (Strong Concordantie). Het woord voor hetgeen waaróp dit gebeurt is “sepher”, dat in de Bijbel een boek of een rol kan betekenen, maar ook getal waar ons woord “cijfer” van afgeleid is.

Derhalve is het niet te ver gezocht om deze woorden voor Zebulun in verband te brengen met de middelen waarmee boeken worden gedrukt en de drukletters zelf.

De Nederlandse aanspraak op de uitvinding der boekdrukkunst

Vóór de Middeleeuwen moeten de Lage Landen al bekend geweest zijn om hun prachtig in schoonschrift op perkament getekende getijdenboeken en kronieken. Abdijen, zoals die van Egmont in Kennemerland, hadden er vele.

Wat werd echter sedert de 14e eeuw hét middel om boeken te producerende?

Kleine “afgesneden” stukjes lood en gietvormen van letters.¹⁾ Beweegbare letters van tin en lood, die vandaag de dag nog door drukkers worden gebruikt. Realiseren wij ons hoe verrijkend en revolutionair deze uitvinding geweest is?

Het bracht de mogelijkheid om boeken in groot aantal te vermenigvuldigen. Wie zou de eerste worden om zulk een briljant idee, dat een revolutie in het menselijk brein teweeg zou brengen, te krijgen? Deze uitvinding zou leiden naar de *vrijheid* van het gedrukte woord, vrijheid van drukpers, en naar het toegankelijk worden van de Bijbel in de landstaal voor de gewone man. Het was Zebulun, die de zegen toebedeeld kreeg en geroemd werd voor zijn bekwaamheid in het hanteren van “afgesneden” stukjes letters.

Kijk nu eens in onze eigen geschiedenisboekjes:

“1440, Uitvinding der boekdrukkunst door Laurensz Janszoon Coster te Haarlem”.

De meesten onzer landgenoten twijfelen niet eens aan de waarheid hiervan, doch in de Angelsaksische landen wordt veelal de Duitser Gutenberg als de uitvinder ervan aangenomen. Toch hebben recente vondsten in Duitsland *de Haarlemse prioriteit* wel tot een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid gemaakt.

Hoe verging het Laurensz Janszoon Coster?

Op de Grote Markt te Haarlem staat zijn bronzen standbeeld. Hij heeft een langwerpige letterblokjes in zijn hand, waar het in zijn uitvinding om gaat. Op de sokkel staat geschreven 1440 A.D. *“Typographiae letteris mobilibus a metallo fusis inventor”*, de uitvinder van de kunst om *met beweegbare letters te drukken*, die van zink of lood zijn (afbeelding blz. 141).

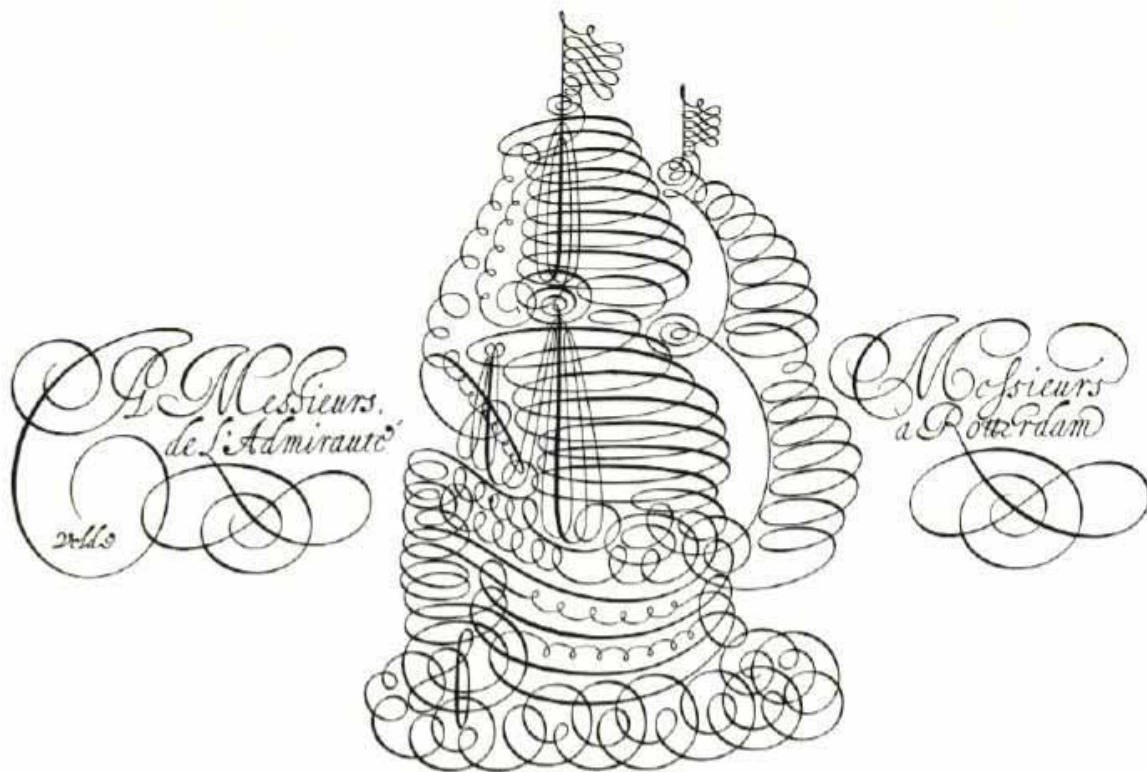
Coster vond een primitieve manier van drukken met losse lettertypen, die hem in de Kerstnacht van 1440 ontstolen werden door zijn knecht Jan, die ermee naar Mainz in Duitsland vluchtte, waar het vermoedelijk in de handen van Gutenberg kwam. Deze moet Coster's methode verfijnd hebben en deed in 1448 zijn beroemde Bijbel van Gutenberg het licht zien. Na een eeuwenlang touwtrekken tussen Hollanders en Duitsers (waarover een uitgebreide literatuur in onze wetenschappelijke bibliotheek bestaat), schijnt men onlangs toch wel tot een slotsom te zijn gekomen. Dit vooral nu er enige jaren geleden in Keulen een 15e eeuwse Kroniek herontdekt is, waarin vermeld wordt, dat reeds vóór 1450 in Holland, op een technisch minder ontwikkelde wijze dan Gutenberg deed, moet gedrukt zijn. Bovendien zijn er nu in Mainz astronomische kalenders aan het licht gekomen welke blijken de primitieve druk van vroeger datum dan die van Gutenberg moeten zijn (zie o.m. Moderne Encyclopaedie der Wereldliteratuur onder Coster; in de Encyclopaedia Britannica, deel 2 en 18, 1961 noemt men *“Laurens Coster van Haarlem degene, die de grootste aanspraken maakt op de eer het boekdruken te hebben uitgevonden en als de enige man, wiens naam met de druk van Gutenberg in verband wordt gebracht, waarom hij dan ook door enige geleerden als de uitvinder van het drukken wordt beschouwd”*). *“Onze” Coster krijgt steeds betere papieren!*

1) In het Engels wordt voor afgesneden stuk tak en voor loodvormen van drukkers hetzelfde woord gebruikt (branch).



Die wil leeren schrijven met vlyt. Datte de Penne i' alder tijt.
Gelyck dees figure wys aen, Soo zal tse schrijven te beter gaen.
Welde

Der schrijver's pen.
(J. van de Velde de Oude, Spieghel der Schrijfkonste, 1605)



Symbool van Zebulun, een schip in één lijn. Voorbeeld van calligrafie.
(J. van de Velde de Oude, Rijksprentenkabinet, Amsterdam)

De Nederlandse kunst van het drukken en schoonschrijven staan opvallend goed te boek

Hoe dan ook de waarheid van deze geschiedenis geweest is, een feit blijft het, dat de Nederlanders vanaf de vroegste tijd tot in onze dagen wereldberoemd waren en zijn als drukkers, als calligrafen (schoonschrijvers), als pentekenaars, kortom als al degenen, die de “pen des schrijvers” weten te hanteren! Een typisch Nederlandse vorm daarvan was de pennevrucht in één lijn, waarvan hier ter illustratie twee werkstukken van Jan van de Velde de Oude uit de 17e eeuw zijn afgedrukt. Twee van zijn beste calligrafieën drukken de Wondere Parallel tussen Zebulun en Holland uit, de ene is de schrijver's pen, die weliswaar niet één trek vormt, maar wel een zeer mooi voorbeeld van schoonschrift is; de tweede is een Oost-Indië-vaarder, ofwel het schip in calligrafisch schrift, als een combinatie van Zebulun's symbool en Debora's profetie. Dit embleem van de Admiraliteit is in één lijn getrokken! (Van de Velde begon met de punt onder de fok).

In de internationale drukkerstaal zijn de letters van Nederlandse oorsprong gemeengoed geworden, zoals bijvoorbeeld de “Plantin”, welke ons herinnert aan Christoffel Plantijn, die in de 16e eeuw te Leiden en Antwerpen voor koningen, politici en wetenschapsmensen uit heel Europa te drukken kreeg.

We kennen talloze andere Nederlandse namen waarvan sommigen tot hele generaties drukkers werden, welke in het buitenland nog steeds een begrip zijn, zoals bijvoorbeeld *Elsevier* (van de 16e-18e eeuw in Amsterdam, de huidige Elsevier's Uitgevers Maatschappij is daar geen voortzetting van in de rechte lijn) en de familie Enschedé. Van deze laatste staat nog altijd een nazaat aan het hoofd van de beroemde Haarlemse drukkerij, waar onze postzegels, ook die van vele andere landen sinds 1864, alsmede ook ons geld gedrukt worden. Het zijn maar een paar voorbeelden om te onderstrepen, dat de Nederlanden (Vlaanderen zeker ook!) op dit gebied al van het begin af zeer vooruitstrevend en van hoge kwaliteit zijn geweest.

Op de kunst van het schrijven en drukken heeft in ons land steeds zegen gerust. Indien ergens in de westerse wereld het “*epitheton ornans*”, de eretitel, gegeven door de profetes aan Zebulun, bewaarheid is geworden, dan is dat wel in onze Lage Landen: Nederland verdient door de eeuwen heen de Bijbelse titel van “*wervers met de schrijversstaf*”.

Holland was altijd een toevluchtsoord (haven) voor de vrijheid van het gedrukte woord

Waar konden vluchtelingen in de 16e-17e eeuw hun godsdienstige en andere gedachten in vrijheid gedrukt krijgen?

In de democratische Nederlanden, waar tóén al “alles kon”!

Hebben we hier geen opmerkelijke combinatie van Jacob's zegen aan Zebulun van het zijn van een veilige haven, met Mozes' woorden van zegeningen in het met vreugde uittrekken? Denk aan alle in Holland gedrukte boeken, welke in de Gouden Eeuw van ons land uitgingen! Ook Debora's profetie, dat Zebulun's talent in verband met “sepher”, het boek, gezegend zou worden, komt hier duidelijk te voorschijn.

Tussen de 15e en 18e eeuw woonden in ons land de onbestreden meesters op het gebied van het gedrukte woord en ook nu weer zijn het de Nederlanders, die de nieuwste methoden van kunstdruk het beste kunnen hanteren, getuige bijvoorbeeld de drukorders, die in de 60er jaren met name uit Amerika ons land binnenstroonden. Overigens is dit niet bedoeld als een ons zelf op de borst slaan, maar de objectieve constatering van alleen maar feiten, zoals o.a. uit de Encyclopaedia Britannica (deel 18, 1961 onder printing) blijkt, waarin te lezen staat, dat “*zelfs Engeland voor het gieten van drukletters en zetsel volledig van de Hollanders afhankelijk was*” (tot in de 18e eeuw).

De kleurendruk en lichtdruk is van recentere datum en heeft zich ook vooral weer in Nederland tot grote hoogte ontwikkeld. Een opvallend voorbeeld hiervan ziet U in dit boekje, waarin de drukker de gewone dia's omtoverde tot hetgeen U hierbij vindt.

Vooruitlopend op de licht-profetie voor Zebulun is de grote bekwaamheid van onze Nederlandse drukkers in de fotografische ontwikkeling, dus o.a. met de hulp van licht, toch op zijn minst een markante, moderne wondere parallel!

Hollands' uitblinken in cartografie, een herinnering aan Zebulun?

De Nederlanders hebben altijd uitgeblonken in het maken van landkaarten en de cartografie voor de zeevaart. De Britse Encyclopaedie, die ik telkens aanhaal, omdat deze internationaal en objectief is, schrijft onder atlas:

“In de 17e eeuw waren de Nederlanders het voortreffelijkst in het maken van landkaarten, die op de graad nauwkeurig waren, zoals bij voorbeeld de atlassen van Mercator, W. J. en J. Blaeu, H. Hondius, J. Janssen en N. Visscher” (deel 2, 1961) en verder *“omstreeks 1600 had Amsterdam Antwerpen als centrum van industriële cartographie in de Nederlanden voorbijgestreefd en was de 17e eeuw de grote tijd van de Nederlandse landkaarten-productie”*, (idem deel 14 onder map). Vlaamse cartografen gaven de eerste stoot aan deze kunst in Engeland.

De allereerste *Zee-atlas*, de Spieghel der Zeevaerd, werd in 1584 in Nederland gemaakt en gedrukt, gevolgd door vele andere. Daardoor konden de zeelieden van die dagen de Spanjaarden te vlug af zijn. Van alle Zeenaties waren zij het beste toegerust om de Zeven Zeeën te bevaren.

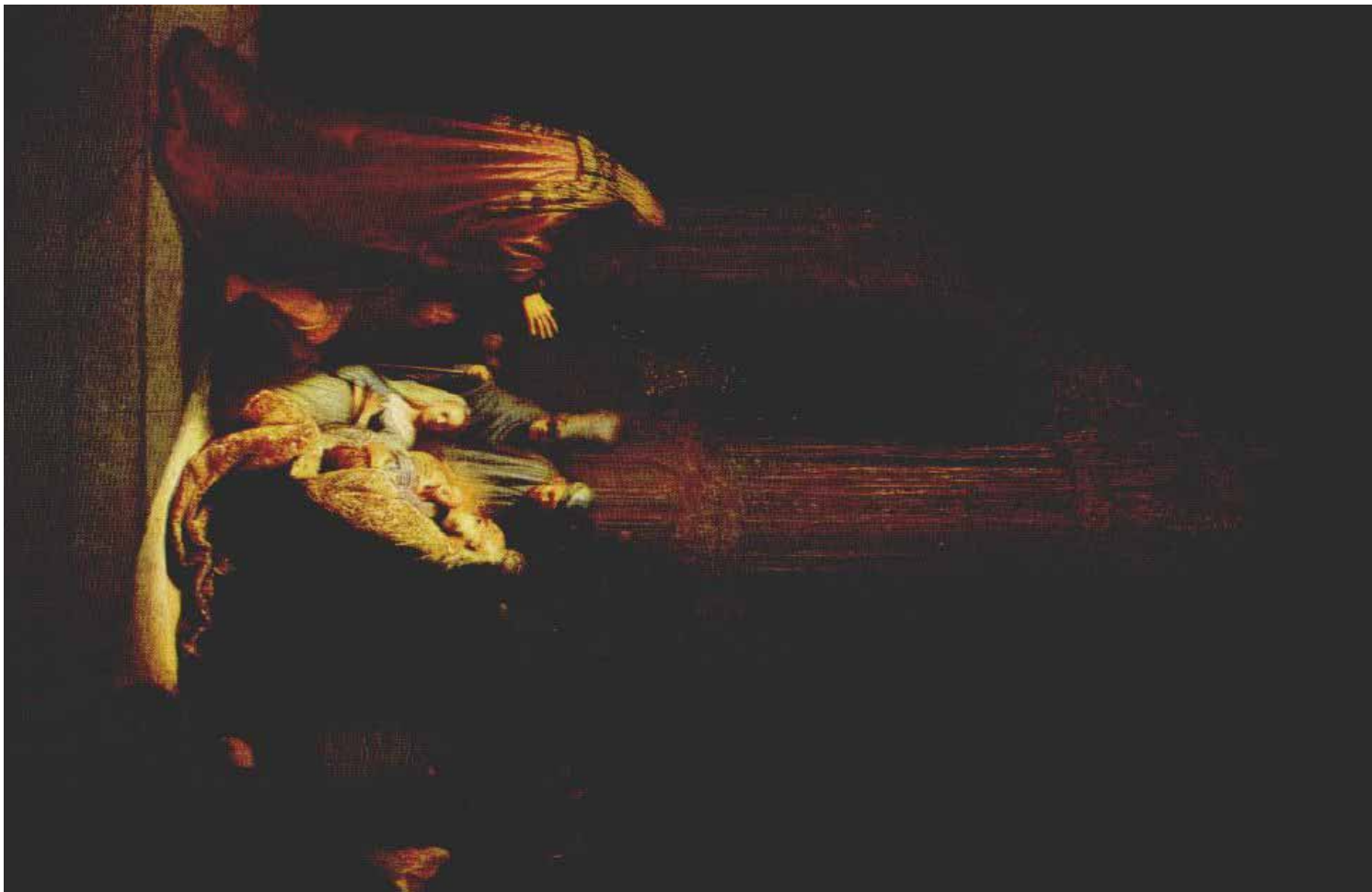
Realiseert men zich, dat onze geschiedenis hier letterlijk de wondere parallel met Zebulun aantoonde? Zebulun, die de pen der schrijver hanteert om de zeestromingen in kaart te brengen, opdat de schepen hun havens veilig zouden binnenvaren. Hoe kunnen we zo blind zijn het nooit eerder gezien te hebben?!

Niet alleen kaarten, maar ook het *zeerecht* werd het eerst door Nederlanders ontworpen en vanaf de 17e eeuw ook internationaal toegepast. Hugo de Groot, bekend om zijn ontsnapping in een koffer uit het slot Loevestein, is de grote man van het internationale zeerecht.

Zijn wetten vormen na drie eeuwen nog de basis voor de internationale territoriale wateren.









Rembrandt: zijn Moeder

Rembrandt: Jeremia

Rembrandt: Simeon in de Tempel

Rembrandt: Emmausgangers

(Rijksmuseum, Amsterdam)

(Rijksmuseum, Amsterdam)

(Mauritshuis, Den Haag)

(Louvre, Parijs)

Hollands uitblinken in hydrografie, zoals Zebulun, de patriarch voorschouwde

De Nederlanders hebben ook altijd uitgeblonken in het in kaart brengen van en het voorspellen hoe de waterlopen, de stromingen en de zandbanken zich verplaatsen, enzovoort. Het best kan dit in onze tijd gedemonstreerd worden aan het Waterloopkundig Laboratorium in Delft, dat heden ten dage een Instituut van wereldfaam is.

Hoe Zebulinistisch is het om ingenieurs en technici, gespecialiseerd in het bouwen van huizen, het aanleggen van dijken en droogmakingen, om juist hen als de beste deskundigen, geschoold in hydrografie en het werken op en in moeilijke bodem naar het buitenland uit te zenden. Daarbij weerklinken Mozes' woorden: "*Verheug U over Uw uittochten*". Zie Zebulun, met de tekenaarspen in de hand, als een architect gebogen over de tekentafel, om de grote lijn te ontdekken in de geleiding en erkenning van het samenspel der elementen.

Centrale positie van het boek inde Nederlandse woning

Boeken en het gedrukte woord in het algemeen zijn een levende werkelijkheid voor ons volk. Onze voorouders waren belezen en ook nu is in vrijwel iedere Hollandse huiskamer een plank met een paar boeken te vinden, die ook echt gelezen worden en er niet alleen voor de show staan. Ruwe statistieken geven aan, dat 60% van de bevolking in Nederland leest tegen 20% in Amerika. Nu zegt dat natuurlijk niet zo veel over de kwaliteit van het gelezene. Toch slaan we bepaald geen slecht figuur in vergelijking met het buitenland, vooral als men bedenkt, dat velen onzer vier talen kunnen lezen. De gemiddelde Nederlander, van hoog tot laag, leest in het algemeen veel en ook het zelf schrijven wordt druk beoefend. De kwaliteit van de Nederlandstalige schrijvers is over de gehele linie hoog en de kwaliteit groot, vooral als men er Vlaanderen, Zuid-Afrika en de Nederlanders in het buitenland bij rekent. Dat is ongeveer 20 miljoen mensen.

Door de taal-barrière wordt onze literatuur door het buitenland erg onderschat.

De schrijverspen hanteren voor Sint Nicolaas

Dit is maar een grapje. En toch, waar ter wereld behalve in Nederland kun je rond 5 december zo'n bijna "dwaze" en tegelijk onuitroeibare traditie vinden, dagen waarin iedere Nederlander plotseling een dichter wordt en geschenken geeft, die vergezeld dienen te gaan van onzinnige, lachwekkende, vlijmscherpe en hekelende gedichten in kreupelrijm en het oer-Hollandse Sinterklaasrijm met surprise? Bij het bewerken van de Engelse editie is het vandaag toevallig 5 december, een zondag, waarop weer miljoenen landgenoten anoniem, alsof ze Sinterklaas zelf waren, de "pen van de schrijver hanterend" in de voetsporen der Zebulunieten volgen, al is het dan ook met pijn en slechts één "heerlijk avondje"! Maar o wee, wat bittere smart, als het Nederlands karakter van murmureerders en kankeraars weer boven komt en men elkaar bevecht met "*Het gouden puntje van de pen (is) 't felste wapen dat ik ken*" (Vondel).



Ons land muntte zelfs uit in
cartografie van de hemellichamen.
(Ph. Lansbergen, *Astronomisch
en Geometrisch quadrant*,
Dordrecht 1659,
titelplaat met
Middelburg op achtergrond)

Des schrijvers' pen een zegen, doch bij vals "werven" een vloek

Evenals bij de vorige zegeningen kan het volk deze in een zelf-gewilde vloek omzetten, indien ze zich verwijderen van de cosmische wetten van God, die voor Israël werden opgetekend. In Debora's dagen werd Zebulun binnen het Beloofde Land aangesteld om te heersen over edelen, met als specifieke taak, hen door de God van Israël opgedragen, om te werven en te straffen met de pen (Richteren 5 : 13-14).

Wat zien we tegenwoordig in Holland? Nederland, dat altijd een bufferstaat is geweest, blijkt nu een *ideologisch slagveld* van de vrijheid van het gedrukte woord te worden. Ons land is een vergaarbak van internationaal vuil. Wat in andere landen nog niet gedrukt mag worden, kan vrijelijk geloosd worden in Nederland, alsof het de psychische tegenhanger is van het verontreinigende water in de rivieren Rijn, Maas en Schelde, waardoor onze Delta de riool van het buitenland is. De term "psychische milieuverontreiniging" is U al welbekend. "Geestelijk riool" is nog maar een zachte term voor hetgeen er uit kanalen van oostelijker burens binnendringt aan literatuur ter gretige overname in scholen, ziekenhuizen, kerken, huiskamers. Sexblaadjes schieten hier als zwammen uit de grond op en het "Rode boekje voor Scholieren" is uitgerekend in Amsterdam geschreven en uitgegeven. Genoeg van dit minderwaardige gedoe. Ik verknoei Uw tijd en dit papier niet met verdere voorbeelden. Het gaat alweer om het algemene idee achter dit boek:

Een volk, dat, zoals de Hollanders, een wonderbaarlijke gelijkenis vertoont met een stam van Israël, in dit geval Zebulun, kan afvallig worden en zich verwijderen van zijn Schepper en zijn ware bestemming, en het daarin gezegend zijn. Zo'n volk kan die duidelijk omschreven zegeningen in hun tegendeel doen verkeren en deze tot een bezoeking voor datzelfde volk maken.

Zo ook met de zegen van Debora. Holland is tegenwoordig overstroomd met "rubbish" in verschillende "tongen" in boekvorm en hier kan weer een verband gelegd worden: het wordt een smerige haven en tehuis voor onbehuisden (omgekeerde van Jacob's zegen) voor klaplopers en uitmelkers op psychisch drijfzand, hetgeen schatten aan geld opbrengt (Mozes' zegen op zijn kop), waarbij gegnuifd en gegrijnsd wordt over de in- en export van modder (omgekeerde van Mozes' woord over verheugen), en zo gaan ze uit om de mensen naar de toren van Babel te roepen, waar verwarring heerst (in plaats van naar de Berg Jeruzalem). Men probeert aan alle kanten om de jongere generatie te werven voor acties, waarbij de pen en de pers worden misbruikt (de omdraaiing van Debora's lied), voor een dubbelhartige, valse moraal, waardoor met name het gezag te slap wordt om nog pal te staan aan de zijde van het goede (precies andersom dan Zebulun onder David), terwijl de moedige mensen met het hart op de rechte plaats één voor één wegtrekken of verdwijnen (inplaats van bij duizenden, zoals Openbaring 7 beschrijft, ingezameld te worden).

Als de geestelijke tegenhanger van de angstwekkend grote noodzaak om het verontreinigde water in Nederland te zuiveren, is het nodig om een keurtroep van psychisch gereinigde Nederlands Israëlieten (dat zijn niet alleen de Joden, dat bent Ú indien U hierdoor aangesproken wordt!) te werven, een schoonmaakdienst van mensen, die, zelf zuiver en helder van geest, de onreine geesten van Beëlzebul uit ons Huis van Zebulun weten uit-te-drijven. U weet, Wie het ons voordeed, het was Degene, die zei: *“Ik ben het Licht”*.

Laat het inwendige van de huizen en van de zielen van het volk, ons Nederlandse volk, in-ge-licht, verlicht en weer lichtend worden. Dan zullen zij, dat zijn wij, de eersten zijn, die van roet gezuiverd, zullen gaan stralen, zoals het geprofeteerd werd door Jesaja: *“In het land van Zebulun... zal voor hen, die gezeten zijn in het land en de schaduw des doods, het licht opgaan”*; in een Engelse vertaling: *“zal licht tevoorschijn springen, openbarsten”* (Mattheus 4 : 14-16).

Hoofdstuk 12. Jesaja's profetie voor het land van Zebulun en het licht in Nederland

"Zoals Hij in het verleden smaad bracht over het land van Zebulun, zo brengt Hij in de toekomst eer over de weg der zee... Het volk dat in duisternis wandelt, ziet een groot licht; over hen die wonen in het land van diepe duisternis, straalt een licht."

Jesaja 8 : 23, 9 : 1, Nieuwe Vertaling.

Deze tekst wordt meestal met Kerstmis aangehaald, omdat dit gedeelte de passage omvat waarin de komst van de Messias wordt voorschouwd. Dit is terecht, maar kijk eens dieper. Jesaja was Israël's grootste profeet en dichter in de 8e eeuw voor onze jaartelling. Hij spreekt over het land van Zebulun en deszelfs bevolking. Waar zijn ze? Zoals U weet, kent het Hebreeuws geen verleden noch toekomstige tijd en drukt deze taal zich altijd in het heden uit.

Jesaja is kortgeleden ooggetuige geweest van de massa-deportaties der tien stammen Israëls. Onder hen, die weggevoerd werden naar Assyrië om vandaar nooit terug te keren naar Palestina, bevond zich de stam Zebulun. Ze waren géén Joden, ze zijn Israëlieten. Hun stam was uitgegroeid tot honderdduizenden. Zebulun in zijn geheel was smaad aangedaan en ze waren uit het Heilige Land gezet en nu aan het zwerven geraakt onder andere namen.¹⁾ Verder is er tot nog toe historisch niets meer bekend over de stam Zebulun. Toch moeten zij ongetwijfeld deel hebben uitgemaakt van de volkerentrek naar het westen en gedachtig aan hun bekwaamheid in het bouwen van schepen en navigatie, zullen zij ongetwijfeld de zeeroute via de Middellandse Zee en de Atlantische Oceaan gekozen hebben. Ook kan aangenomen worden, dat ze groter voorkeur gaven aan het afzakken van de grote Europese rivieren per schip dan aan de weg overland.

Het is hier niet de plaats om in te gaan op de volksverhuizingen. Er is voldoende historische grond voor het meer dan waarschijnlijk zijn van een dieper verband tussen de Zebulunieten, die Jesaja zag wegtrekken en onze pre-Romeinse voorouders, zoals de Bataven, de Friezen, Kimbren, Kelten en Saksen.

Het is niet zo vreemd als U wellicht denkt, wanneer een profeet in één visioen twee tijden en twee plaatsen schouwt.

Hij ziet de ontvolkte woestijnen van Zebulun ten westen van de Jordaan, waar op een dag de Messias, het Licht, zal wandelen (zie bladzijde 113). Hij ziet tevens óók de Zebulunieten, die geteisterd worden door de zee in een land van schemer en duisternis, waar zij het Licht zullen zien dagen.

¹⁾ Over deze namen, die hierbij ter sprake komen, wordt in dit boekje niet uitgewijd. Historisch bekende volkeren, zoals de *Sakka* (Saksen), *Cimmerioi* (Kimbren), *Getae* (Gothen), *Kelten* en *Scythen*. *Bataven* en *Sueven* komen erbij te pas. Zie de literatuur over de migraties. Wijzelf hopen hierover nader te schrijven.

De Lage Landen door de zee bezocht

Is er enig ander land in het westen, dat sinds onheuglijke tijden zoveel rampzalige overstromingen heeft gekend als onze Lage Landen? Wij kennen hier niet de regelmatig overstroomde rivieren, zoals in India, maar het zijn de onverwachte aanval- len van een kokende en bulderende zee, in een woeste aanval op het land en haar beschaving.

Onze historie en legenden spreken van dramatische rampen, waarbij de Kimbrische Vloed (merkwaardige naam) vóór onze jaartelling en de St. Elisabethsvloed, die in 1421 de Biesbosch onder water zette, wel de ergste waren in ons collectief geheugen. Doch ook aan de rampnacht van 1953 dragen velen onzer (nog persoonlijke) herinneringen met zich mee.

Jesaja's profetie over het land, dat door de zee geteisterd werd, was toen weer actueel en niet alleen predikanten, maar ook de eenvoudige gelovigen, die de ramp meemaakten en hun mensen en vee in de huizenhoge golven hadden zien verdwijnen, werden getroost met de woorden, die Jesaja meer dan 2700 jaar tevoren had gesproken. *"In het land van schaduw en dood is hen een licht opgegaan"*. Wij werden hier letterlijk tot het volk waarover Jesaja sprak.

Doch wie beseft, dat de profeet het land van Zebulun zag, in zijn tijd niet eens aan zee gelegen, en dat wij zijn woorden zelfs letterlijk op onszelf mogen betrekken? Wie weet, dat wij dit land van Zebulun aan de zee zijn? *Wij zelf!* Deze profetie gaat immers nog verder.

Eer en glorie door de zee

De vertaling van deze zinsnede uit Jesaja 8 : 23 en 9 : 1 wordt in het Engels anders opgevat dan in het Nederlands.

Daar is veel over geschreven (zie literatuurlijst blz. 165) en het is een van die beruchte twistpunten, waarbij beide vertalingen alleen maar weer op een verschillend niveau liggen. De Engelse versie luidt: *"zoals hij het land van Zebulun in het begin lichtelijk bezocht, zo teisterde hij haar later méér door middel van de zee"*. In het Nederlands lezen we steeds, al bij Pieter Keur, dat *het land eer en glorie krijgt langs de weg der zee, ná geteisterd (gesmaad) te zijn*.

"Alsoo heeft Hij het in het laatste heerlick gemaect na den wegh zeewaerts aen." De kanttekening van Pieter Keur vermeldt hier in 17de eeuw Nederlands: *"Verstaet hier door het lant Zebulun..., het lant der tien stammen, die de Profeet hier noemt, om dat de verlossinge eerst in deselve begonnen heeft, t.w. door de predicatie Christi"*, en *"ten laetsten, in de laetste tijden"*. Onder zee verstaat hij dan het Meer van Galilea, hetgeen natuurlijk profetisch éveneens juist is. Het gaat hier om het feit, dat beide versies juist kunnen zijn: zowel erger rampen door het water als eer en glorie via diezelfde zee in de laatste tijden.

Hier zijn we beland bij een van de *kernpunten* van onze wonderbare parallel. Is er nog een onvervulde profetie voor het land van Zebulun? Hoe kon de zee in Bijbelse tijd eer brengen, aan het volk van Zebulun, dat in duisternis zat, in donkerheid

wandelde? Een volk, dat wel land aan zee in Palestina was beloofd (de kuststreek waar Acco nu is), maar dat voor onze jaartelling nooit aan de zeekust woonde? (De stammen Aser en Manasse bezetten het, zie noot over Jozua, blz. 114).

Welk land heeft méér eer en glorie via de zee ontvangen dan Nederland steeds wéér na duistere tijden? De Deltawerken en het sluiten van de zeearmen, wat men ook over de noodzaak ervan denke, doen ongetwijfeld de status van Nederland eer aan. Beseft U daarnaast wat het oer-Hollandse begrip “Hollands glorie” eeuwenlang voor onze voorouders betekende? Hoe dit woord ook nu nog Nederlandse harten in vervoering brengt? In de duistere tijd van de tweede wereldoorlog stond in mijn vader's cel van de politieke gevangenis in Scheveningen (het Oranjehotel) op de muur de bekende zin:

“In deze bajes zit geen gajes, maar Hollands glorie, potverdorie.”

Toch slaat deze profetie ook nog op later dagen. Ik geloof, dat we dit óók heel letterlijk mogen nemen. Denk eens in termen van letterlijk zeewater. We weten allen hoe donker en droevig het er met onze zeeën voor staat. Zou het aan de Nederlanders, aan modern Zebulun, voorbehouden zijn om uitvindingen te doen op het terrein van het zeewater zelf? Voor het zuiveren, het weer tot leven wekken van de vermoeide zeeën!

Ons land zou veel eer kunnen inleggen met het daadwerkelijk helpen tot behoud van de zee en haar zegeningen. In het jaar 1971 is hertoe, alhoewel mager, een begin gemaakt.

“Glorie” van het Evangelie of kerstening van onze kusten via de zeeweg

Op nog een ander niveau van interpretatie kan men Jesaja's profetie in de Lage Landen zien als *het licht van het evangelie*, dat via de weg overzee naar onze eilanden en kust werd gebracht. Doordat onze geschiedenisboekjes vaak misleidend alleen maar de kerstening van onze “barbaren” vanuit Rome in de 7e en 8e eeuw noemt, beseffen de meeste Nederlanders niet eens, dat al in het jaar 50 A.D. de blijde boodschap van het Licht door apostelike mannen naar onze kusten werd gebracht. Het was de apostel Philippus zelf, die hen vanuit Gallië zond. Waarom zou een van de Zeeuwse eilanden toch St. Philipsland heten?

Dit is een nog onuitgezocht gebied, waar het licht van het verleden alleen nog maar een glimp van heeft laten zien, toen kortgeleden werd ontdekt, door het opvissen van de Nehalenniaaltaren, dat de beide Scheldemondingen gediend hebben als belangrijke internationale handelsroute tussen Albion, Germanië en Gallië.

Werd via deze weg overzee de eer en glorie van een Messias, gekomen voor het verloren Huis van Israël, het éérs in Zebulun als een lichtbron geaccepteerd?

In ieder geval kwamen de Ierse en Britse monniken in de 5e en 6e eeuw over de Noordzee en brachten het evangelie, waarvan de Annalen van de Abdij van Egmont getuigden.

Deze bezat in de 15e eeuw een bibliotheek van 150 handschriften. (Verder zie men Smallegange's Kronyck van Zeelandt).

Het licht in Nederland

Sprekend over het licht in Zebulun, weten we allen dat vele, zeer vele schilders, cineasten en fotografen altijd bijzonder zijn aangetrokken door *het licht in Nederland*. Onze grootste schilders, Rembrandt, Vermeer, Pieter de Hoogh, Van Ostade, zijn beroemd omdat ze het *licht wisten te schilderen*. (Zie vier afbeeldingen uit de Rembrandt-Bijbel, blz. 97). En hoevelen uit andere landen kwamen telkens weer naar onze gewesten...?

Waarom wil men het steeds wisselende licht in Holland vangen? Is er hier soms een symbool of een geheimenis verborgen in het alledaagse feit, dat ons vlakke land door bijna stilstaand water, wit schuim van de zee, blanke duinen en zoveel meer, als een platte spiegel functioneert, waarin het licht met de steeds op de grens van land en water wisselende wolkenvelden reflecteert, weerspiegeld op een unieke manier? Ook weerkundig zijn de Lage Landen een bufferstaat tussen de zee en het continent. De immer waaiende wind speelt een altijd durend spel met deze wolken. Het geeft die oneindige variatie van licht- en schaduwplekken op de roodachtige huizen, op hun groenige land, het blauwige water en de gelige stranden Het *zilverachtige* samenspel tussen water, lucht en zonlicht creëert “het” in Holland, wat buitenlanders “typical Holland” noemen en waartoe kunstenaars en toeristen nog steeds naar onze gewesten trekken. Maar hoe lang nog? Stinkende grachten en vuile sloten en vieze luchten doen hun uiterste best om in de kortst mogelijke tijd onze “eer en glorie” van zilveren uitstraling te vernietigen. Voorgoed?

Ziet U dat zelfs hier weer een zegen en een vloek voor Zebulun én voor ons land samenvallen? Volgens Jesaja zal het land van Zebulun het eerste gezegend zijn met de terugkeer van het licht, dat “zal opspringen”. Voor Nederland was schoon water, licht en lucht altijd een natuurlijke zegen, die men niet eens meer als een wonder zag. De vloek, die hieraan parallel loopt is een Holland, dat zichzelf snel bezoekt met verontreinigd water en vervuilde lucht en dat daardoor haar eer en roem van licht-land te zijn tot een aanfluiting maakt. Juist onze natuurlijke ligging wordt dan tot een vloek en de schone spiegel, waarin wij leven, is hard op weg om dof en grauw, als ongepoetst zilver, te worden.

Dié spiegel reflecteert weer in onze zielen en stemmingen, waardoor het volk collectief tot een grauwe, lichtloze massa wordt, dat in duisternis wandelt en handelt. Dringt dit tot U door? Nóg zijn we vrij om het tij te keren. De Nederlanders als een volk van Israël kunnen nog en weer een voorbeeld worden. Wanneer we de parallel tot het einde toe doortrekken, dan zal in de toekomst *Nederland het licht het eerst zien terugkeren*.

Het licht dat binnenskamers in de harten en woningen zal komen

Een jonge man van bijna twee meter lang met hazelnoot-bruin haar tot over zijn schouders vallend en met onweerstaanbare staal-blauwe ogen (volgens de brief van Publius Lentulus), verscheen plotseling, “sprong op” in Galilea, het land van Zebulun en sprak de woorden: “*Ik ben het Licht*”. Hij was rechtstreeks naar het gebied van Zebulun gekomen nadat hij in de

De film begint in Middelburg,
eerste opname door de
cineast Derek Bray met de
acteur Freddy Albeck en
de technicus Wallace Grimmé





In de juwelierszaak
vraagt de heer Albeck:
"Zijn dit antieke
Scythische sieraden?"
(C. J. M. Hackenberg, Middelburg)

Antieke Walcherse sieraden,
familiebezit van W. A. en
H. W. Koppejan-van Woelderren
(Foto A. Dingjan, Den Haag)





Wie had het grootste plezier?
Wally, Helene, Freddy, Derek of
Willem, die de foto nam?
Abdijplein, Middelburg

woestijn verzocht was geworden om zich te buigen voor Beëlzebul en zijn trawanten. Wat zegt Johannes de Doper daarover? *“Bekeert U, want het Koninkrijk der Hemelen is nabij gekomen”* (Mattheus 3 : 2).

Wat doet deze jonge man? In het land van Zebulun begint hij, begint Hij met het genezen der bezetenen. Hij werpt de vrienden van Beëlzebul uit en laat hen zwijnen bezetten, die zichzelf doden.

Dit beeld in al zijn heftigheid is actueel voor ons land. Ik wil niet preken. Het zijn de harde feiten. Hij is de Weg en het Licht. Hij dient de Heer onzer woning te zijn. Geen ander om te volgen.

De wonderlijke parallel wordt een ware parallel

Nederland, land van licht, dient eerst gereinigd te worden van zijn ziekten, om tot Zebulun te kunnen worden, tot woning van de opgehevenen.

Indien het waar is, dat vele delen van de aarde vernietigd zullen worden door een vuur-ramp, dan zal de atmosfeer letterlijk zo donker en verduisterd zijn, dat de zon er zwart zal uitzien (2e Brief van Petrus: 3 en Mattheus 24 : 29).

Zodra dit komt, zegt de Bijbel *“ga in Uw binnenskamers en wacht”*. Daarbinnen zal licht zijn. Er zal licht zijn in iedere binnenkamer, die gereinigd is. Zoals in de dagen van Mozes, toen Egypte in duisternis was, terwijl de Israëlieten door het Shekinah-licht (Shekinah *glorie!*) omstraald waren, zo zal het in de toekomstige tijd weer gebeuren - en Zebulun zal het licht als eerste zien. Nederlanders, die zich bewust zijn en worden, dat de wondere parallel een wonderlijk ware identiteit is, zullen zich gaan opdragen als kinderen van Zebulun; gereinigd en geheiligd, zullen zij veilig wonen en het gezegende Licht als genade zien terugkeren.

EEN HERREZEN NEDERLAND, EEN OPGEHEVEN ZEBULUN, ÉÉN EN HETZELFDE VERLICHT VOLK, WAARBINNEN HET BEVEILIGD ERF BEWOOND WORDT DOOR ZIJN GLOREND LICHT.

Referenties in de Bijbel, waar Zebulun genoemd wordt

Genesis	30 : 20	geboorte en naamgeving
	35 : 23	broeders van Zebulun (zonen van Lea)
	46 : 14	zonen van Zebulun
	49 : 13	zegen van Jacob aan zijn zoon Zebulun
Exodus	1 : 3	Zebulun in Egypte
Numeri	1 : 9	hoofd van de stam Zebulun
	1 : 31, 2 : 7-8	monstering van de strijdbare mannen van Zebulun
	1 : 26-30	opstelling van Zebulun in het leger van Israël tussen Juda en Issaschar
	7 : 24-29	offeranden door de oversten van Zebulun
	10 : 16	stam van Zebulun onder de banier van Juda
	13 : 10	verspieder voor het land Kanaän uit de stam Zebulun
	26 : 26-27	zonen van Zebulun
34 : 25	oversten van Zebulun, die het land moeten verdelen	
Deuteronomium	27 : 13	Zebulun zal vervloeken op de Berg Ebal
	33 : 18-19	zegen van Mozes aan de stam Zebulun
Jozua	19 : 10-16, 27 en 34 ¹⁾	erfdeel van het land voor de kinderen van Zebulun volgens loting
	21 : 7, 34-35	namen der twaalf steden van Zebulun
	21 : 35	de stad Nahalal

1) Opmerking Evert Smit ("Een Nieuw Geluid", dec. 1971, blz. 265):

"Uit Jozua 19 : 10-16 blijkt, dat Zebulun in Bijbelse tijd niet aan zee woonde. Aser en Manasse sloten Zebulun van de zee af; zie Jozua 19 : 27 en 17 : 10; de vervulling van de zee-profezie moet Zebulun dus in de ballingschap ten deel zijn gevallen".

Richteren	1 : 30 4 : 6,10 5 : 14,18 6 : 35 12 : 11-12	Zebulun verdrijft de Kanaänieten niet Debora roept Zebulun bijeen voor de strijd tegen Sisera zegen van Debora aan de kinderen van Zebulun Gideon zendt boodschappers naar Zebulun richter Elon, de Zebuluniet, sterft en wordt begraven
1 Kronieken	2 : 1 6 : 63, 77 12 : 33 12 : 40 27 : 19	Zebulun, kinderen Israëls twaalf steden van Zebulun 50,000 Zebulunieten met onwankelbaar hart Zebulun brengt spijzen aan Koning David aanvoerder van Zebulun
2 Kronieken	30 : 10-11 30 : 18	sommigen van Zebulun verootmoedigen zich velen van Zebulun hadden zich niet gereinigd
Psalm	68 : 27	vorsten van Zebulun
Jesaja	8 : 23, 9 : 1	profetie van Jesaja voor het licht in het land van Zebulun
Ezechiël	48 : 26-27, 33	nieuwe verdeling van het land
Mattheus	4 : 13-15 10 : 25 ²)	vervulling van Jesaja's profetie voor het land van Zebulun Beëlzebul
Openbaring	7 : 8	uit het geslacht Zebulun 12,000 verzegeld

2) Volgens de Companion Bible is Beëlzebul Aramees, Beëlzebub betekent: *Heer der vliegen* (2 Koningen 1, 2) en was de god der Ekronieten. De Israëlieten veranderden de naam als symbolische toespeeling in Baälzebul, *Heer van de kerker of huishouding*, hetgeen later gebruikt werd in de betekenis van de *vorst der demonen*.

“ZEBULON”-HYMNE

Lofzang aan de God van Israël

Tekst en Muziek
NIEK SCHEPS

Hithlahaboet*)

The first system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). It begins with a dynamic marking of *f* and contains several measures of music, including a half note followed by a quarter note, and a half note followed by a quarter note. The lower staff is in bass clef with the same key signature and time signature, providing a harmonic accompaniment with chords and single notes.

The second system of the musical score consists of three staves. The upper staff is a vocal line in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). It features a melodic line with a long slur over several measures. The middle staff is a piano accompaniment in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C), providing harmonic support for the vocal line. The lower staff is a piano accompaniment in bass clef with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C), providing harmonic support for the vocal line. The lyrics are written below the middle staff.

1. Het gro - te Licht dat 't eerst van al in Ze - bu - lon ver - schij - nen zal, komt

hen die in het duis-ter staan, ver-los sen uit hun dood en waan. Ze - bu - lon, Ze - bu - lon zal

wo - nen in het Licht, — Ze - bu - lon, Ze - bu - lon zal wo - nen in het Licht.

2. In Galilea - Zebulon

ontspringt het Licht als Levensbron,
het water wordt tot bruiloftswijn:
"Gods Koninkrijk zal bij U zijn!"
Zebulon, Zebulon zal wonen in het Licht. (2x)

3. En Mozes ziet dat Zebulon

zich voedt met wat de zee hem biedt
en schatten opzuigt uit het zand:
een overvloed uit zee en land.
Zebulon, Zebulon zal wonen in het Licht (2x)

4. Verheug U in Uw zendingwerk,

de volken roepend tot de berg,
gij schrijft Gods boodschap wereldwijd,
brengt offers in rechtvaardigheid,
Zebulon, Zebulon zal wonen in het Licht (2x)

5. Zijn land zal tot een haven zijn,

de wijde zee zijn visdomein,
zijn zonen vissen frank en vrij
hun netten vol aan beide zij.
Zebulon, Zebulon zal wonen in het Licht (2x)

6. Zó zegent Jacob Zebulon

lang vóór de ballingschap begon,
zijn zegen bracht hij met zich mee
toen hij ging wonen langs de zee.
Zebulon, Zebulon zal wonen in het Licht (2x)

7. Hier staan wij, door Uw geest geleid,
met open hart U toegewijd,
wij bidden U, Immanuël:
verlicht Uw donker Israëel!
Zebulon, Zebulon zal wonen in het Licht. (2x)

8. Wanneer dit volk zichzelf herkent,
als Israëel tot God zich wendt,
mag Zebulon het eerst van al
de Heer zien Die dán komen zal.
Zebulon, Zebulon zal wonen in het Licht (2x)

7. Nu staan wij, Heer, dicht bij Uw zee*)
en vieren Uw geboorte mee,*)

*) alleen te zingen bij Kerstgelegenheden

9. Dán zal ook Zebulon eens gaan,
met twaalf maal duizend juichend staan,
Héél Israëel zal door het Lam
gaan lichten als een gouden vlam.
Israëel, Israëel zal wonen in het Licht (2x)

Eerste uitvoeringen op 19 en 22 december 1971 in resp. de Fontein-Kerk te Voorburg en de Oude Kerk te Scheveningen in het kader van Kerstconcerten, door de Chr. Gem. Zangvereniging "Harpe Davids", het "Gereformeerd Kerkkoor Voorburg" en de Kinderkoren van "Harpe Davids" en de "Noorderzangertjes", onder leiding van de componist, die op 22 januari 1972 in de Oude Kerk te Scheveningen de première van de film "Wondere Parallel" eveneens met deze Hymne zal opluisteren.

Een der vele intieme
Hollandse grachtjes, die
ons land nog rijk is, met
het filmteam aan het werk.
Gracht te Oudewater, Z.H.





De Heksenwaag te Oudewater

Het wegen van de persoon,
die van hekserij beschuldigd werd





Het Leidse Hofje,
waar de
Pilgrimvaarders woonden (tot 1620)
Jan Persijn's Hofje,
een juweeltje in Leiden

Nederland • Zebulun

WONDERE PARALLEL

Deel II

De film en wie haar maakten

*over de mannen, die de film maakten,
Derek, Freddy en Willem en Helene, een "scriptgirl in Zebulun"*

DE FILM **WONDERE PARALLEL**

is een Nederlands-Engelse productie van de STICHTING REAL ISRAËL PRESS, 's-GRAVENHAGE in samenwerking met Wallace Forde Films Ltd., Londen, gebaseerd op het Engelse boek

“STRANGE PARALLEL” door HELENE W. VAN WOELDEREN

Filmscript: echtpaar W. A. en H. W. Koppejan-van Woelderen, 's-Gravenhage

Cameraman: Derek R. M. Bray, Londen

Hoofdrolspeler: Freddy Albeck, Kopenhagen

Nederlands gesproken commentaar: Ed Lautenslager

16 mm film, 34 min. in kleur, optisch geluid, beschikbaar met engels of nederlands commentaar

Hoofdstuk 1. Inhoud van de film

De algemene idee achter de film is de uitbeelding van een vreemdeling, die als toerist Nederland bezoekt. Het symbool van *de mens*, maar in de film is het een Deen, die per trein reist. Hij heeft zojuist een boek in het Engels over Holland opgepikt, getiteld "Strange Parallel". Hij zit te lezen in de coupé.

Het boek dat hij doorbladert is geïllustreerd met tekeningen en gravures uit een oude Bijbel (zie blz. 130) en beschrijft de gouden dagen van het Huis Israël en Juda omstreeks 1,000 voor onze jaartelling onder Koning Salomo. Het laat zien hoe daarna de Assyriërs binnenvielen en in de 8e eeuw v. Chr. de gehele bevolking van het Noordelijk Huis van Israël deporteerden, op bevel van Tiglatpileser en daarna onder Sanherib.

De landkaarten met pijlen volgend, wordt ons getoond hoe de Israëlieten - waaronder vermoedelijk veel Zebulonieten - in westelijke richting wegtrokken via de Zwarte Zee en de grote rivieren. De commentator verklaart hoe deze Israëlieten zich onder andere namen zoals Scythen, Cimmeriërs, Kelten, Saksen nederzetten in wat nu Noordwestelijk Europa is, en hoe deze volkenkundige groep nog steeds de kern uitmaakt van de huidige bevolking van Scandinavië, Nederland en Groot-Brittannië. Wij spreken hier niet over de preciese grenzen van het "*Israël van het Westen*".

Terwijl hij in de trein zit te lezen, begint de toerist ervan overtuigd te raken, dat hij meer te weten wil komen over deze merkwaardige visie, namelijk *dat de Hollanders een deel zijn van het verloren gegane Israël* en hij besluit om voor zichzelf na te gaan of er iets zinnigs in die vreemde parallel tussen Holland en Zebulun valt te ontdekken.

Wie de film reeds gezien heeft, merkt hier misschien op, dat de inhoud van het boek "Wondere Parallel" op het witte dóek niet precies hetzelfde luidt als het eerste deel van dit onderhavige. Dat is juist.

Wanneer U deel I echter met aandacht hebt gelezen, dan bent U al meegenomen naar het hart van de film. Wat U daar las, gaat de toerist nu zien, en de kijkers naar de film volgen hem met hun eigen ogen. Wij gaan hem vergezellen op zijn tocht langs al die Hollandse plekjes, waar de parallel tussen Holland en Zebulun onmiskenbaar opvalt.

De filmbeelden van het boek "Strange Parallel" voor zover die over de volksverhuizing van het verdwenen Israël handelen, worden in dit boekje niet nader toegelicht, daar het accent geheel op de stam Zebulun is gelegd (voor literatuur over de migraties, zie blz. 165 onder Rademaker, van der Vecht en Vrolijk). Om deze vroegere migraties vanuit het Midden-Oosten naar West-Europa te symboliseren, begint de film met een snel naderende Trans-Europ-Express (TEE) trein, waarin Freddy Albeck over de volksverhuizing uit het Midden-Oosten zit te lezen. Merkt U de parallel op, zij toen langzaam, hij nu razend-snel.

Hij stapt uit een locale trein in *Middelburg*, waar zijn onderzoekingsstocht begint. In de 16e eeuw was de hoofdstad van Zeeland het belangrijkste toevluchtsoord voor de uit Frankrijk aankomende Hugenoten, die als Protestanten de Roomse ter-

reur (Bartholomeüs-nacht! 1572) ontweken. De Rouaanse - en Londense kaai, waar we Freddy zich over de kaart van Zeeland zien buigen, was eens een drukke aanlegplaats en een zetel van de Oost-Indische Compagnie, wier machtige zeekas-telen met de eerste golf emigranten naar Zuid-Afrika en naar de Oost en de West voeren.

Het carillon van de Lange Jan speelt en op de toren staat de rood-wit-blauwe vlag met oranje wimpel strak tegen de blauwe lucht. Het is een vorstelijke lentedag.

Door de Lange Delft slenterend, belandt hij in een boekwinkel, waar het Koninklijk Wapen met de spreuk “Je Maintiendrai” boven de deur hem verrast: hier woont dus een leverancier aan de Koninklijke Familie. Binnen ziet hij de wanden vol antieke landkaarten. Het valt inderdaad menige buitenlander op, dat de Nederlandse cartografie vooral in de Gouden Eeuw van een niet te evenaren klasse was.

Zijn aandacht wordt getrokken naar de facsimile-uitgave van *J. Smallegange's Chronyck van Zeelandt* uit 1696. Zoals in veel van onze vroegere Kronieken, staat ook hierin als een geschiedkundig feit beschreven, dat onze voorvaderen, de Bata-ven, de Friezen, de Menapiërs en anderen van de Hebreërs en de stamvader Noach afkomstig zijn. In de film wordt alleen even opgemerkt, dat vroegere historici de bevolking van Zeeland herleidde tot de Kelten en Scythen.

Speciaal de naam Zeeuwen zou een verbastering van de Suevi zijn volgens oude Zeeuwse bronnen. De commentator in de film hoort een klank-overeenkomst tussen Zeeuwen, Sueven, Zebulun. In *Wondere Parallel* wordt niet beweerd dat zij dezelfde zijn. Doch is het niet wonderlijk, dat de b in Hebreërs vaak een v wordt, en is het niet een historisch feit, dat er 30,000 Sueven door de Romeinen naar Zeeland werden gedeporteerd? Zébulun... Suévi, zomaar toevallig?

Op blz. 133 staat een weergave van de alinea uit *Smallegange*, die Freddy in de film voorleest. Let op *Joseph van Arima-thea*, de oudoom van Jezus, die, in het jaar 50 A.D.!, door de apostel Philippus vanuit Gallië naar Britannië gezonden werd en let op de namen van de drie apostelike mannen, die naar de Lage Landen werden gezonden.

Het Evangelie werd al vroeg naar “*het verloren Huis Israëls*” gezonden.) Het licht werd rechtstreeks uit Palestina gezon-den en niet pas eeuwen later voor het eerst via Rome.

De lens van de camera richt zich op de etsen van Nehalennia in *Smallegange* (zie afbeelding blz. 83). In 1647 waren ze voor de kust van Domburg opgewoeld en werden ze beschouwd als dé vondst van die eeuw. Hetzelfde wordt nu gezegd van de recente ontdekkingen in de Oosterschelde. De commentator wijst op de naamsovereenkomst tussen deze locale, vermoedelijk Keltische “godin” en het Hebreeuwse woord Nahal, dat weide betekent en op de stad Nahallel, toegewezen aan de Zebulunieten, doch waaruit dezen de heidense bewoners niet verdreven.

Na deze merkwaardige parallel, die natuurlijk een veel diepere betekenis heeft, volgen we Freddy naar een juwelierszaak, waar hij antieke Walcherse sieraden ziet. Daar ligt onder meer de dubbele gouden “knoop” van filigrijnwerk, waarmee de Wal-

1) De schrijfster wijde aan dit onderwerp een serie artikelen in “Een Nieuw Geluid”, dec. '65-febr. '66.

cherse boerin haar omslagdoek vastspeldt. Archeologen zagen hierin reeds lang een duidelijke overeenkomst met de dracht van de "godin" Nehalennia (zie afbeelding blz.111).

Toch doen de motieven van de Walcherse goudsmid de Deense toerist in de eerste plaats denken aan Perzische en speciaal *Scythische* kunst van 2500 jaar geleden. Deze parallel is te opvallend om hem niet verder te onderzoeken en hij besluit om nadere informatie in te winnen bij de Provinciale Bibliotheek. Daar schiet hij echter voorlopig niet veel mee op, want de bibliothecaris laat geheel in het midden of deze veronderstelling een grond van mogelijkheid biedt.

Wel vestigt hij de aandacht van de bezoeker op de Kroniek van Adriaen van Scrieck²⁾ uit de 16e eeuw, die de Nederlanders van de Hebreëen laat afstammen (zie afbeelding 135), maar hij merkt er direct bij op, dat een dergelijke uitspraak alleen iets zegt over de geestesgesteldheid van de kroniekschrijver uit die tijd en nog niet waar behoeft te zijn.

De Zeeuwse bibliothecaris wijst de Deen daarna op de prachtige antieke Bijbel, die altijd op een smeedijzeren standaard tegen de gothische zuil in het midden van de zaal, in deze Provinciale Bibliotheek open ligt.

Voor de geïnteresseerde Nederlandse lezer zij hierbij vermeld, dat deze uit 1537 daterende post-incunabel de enige *Zeeuwse Kloosterbijbel* is, welke nog bestaat, afkomstig uit het Karthuizerklooster Sion te Noordgouwe (Schouwen-Duiveland). Deze werd achtergelaten door de monniken toen ze vluchtten in de 80-jarige oorlog. De ambachtsheer gaf het boek tenslotte cadeau aan de provincie. In deze Bijbel nu, met zijn oud-Hollandse letters en -taal, valt het oog van de Deen opeens *op de zegen van Mozes aan Zebulun: "sij sullen den overvloed der zeen zuygen..."*

Dit heeft een wonderlijk effect op de man in de film. Bij de naam Zebulun ziet hij plotseling in een flits waar het om gaat. De commentator's stem vertelt hem, dat Z.B.L. betekent Zaïn, omhoogvlijzelen, Beïth, een woning en Lamed, beweging en de kern van Holland wordt hem in een snelle opeenvolging van camera-beelden getoond: molens, watervijzels, kruierende molenwieken, piepende baggermolens, visioenen van nieuw land passeren als in een film (!) zijn innerlijk oog. Diep in gedachten verlaat hij het oude gothische gebouw.

Als een klein intermezzo zien we Freddy op de kade van Veere, waar bloeiende appelbloesem in de oude Oomstraat met het gothisch stadhuisje op de achtergrond de kijker stil maakt over ons nog zo mooie land. Het gouden schip van Zebulun schittert op de toren en de Schotse huizen herinneren aan de rijke dagen van de Schotse wolstapel en de pakketvaart naar het Zuidelijk halfroond. Van de kerktoeren ziet men hoe vlak ons land is, en hoe we metterdaad meestal wonen aan de havenkant. (Zie afbeelding blz. 40).

Zierikzee op Schouwen-Duiveland ademt nog eenzelfde sfeer. Daar zingt Freddy, tussen de kettingen van de ophaalbrug aan de Zuidelijke Havenpoort, diep in gepeinzin naar het water kijkend, waaruit de Bijbelwoorden zullen opdoemen. (Voor de teksten zie deel I, blz. 46).

2) Verloren gegaan bij het bombardement van Middelburg in 1940.



Het noordelijk huis van Israël,
gevankelijk weggevoerd naar
Assyrië en Juda naar Babylon.
(Gravure Brits Museum)

Weeklagend Israël.
(Gravure Brits Museum)



Zierikzee was juist in feesttooi vanwege Koningin's verjaardag en hield tevens een tentoonstelling over de watersnood van februari 1953, met het tegenwoordige Delta-project als gevolg. Daarvan zijn foto's in de film opgenomen, met een heenwijzing naar Jesaja's voorspelling van de zee (Jesaja 9 : 1).

Grote aandacht wordt in de film geschonken aan de verschillende vormen van "hof", zoals beschreven in hoofdstuk 8. Terwijl de stem van de commentator vertelt over het Hebreeuwse woord "hof" of "hof" voor haven, Zebulun als woning, en Holland als een toevluchtshaven voor schepen, voor ouden van dagen en voor vervolgd, beweegt de camera zich van hofjes en havens naar de bedrijvige Maas in Rotterdam, waar we de toerist op een rondvaartbootje naar de slepers zien wuiven. In het Jan Persijnshofje in Leiden (afbeelding blz. 124) maakt de Deen in het Hollands een praatje met een Friese bewoonster. De intonatie van het Deense en Friese accent stemmen merkwaardig veel overeen. Zij horen immers beiden tot dezelfde familie!

In de opeenvolging van "havens" volgt een vrolijke scène in *Oudewater*, waar de heksenwaag in het Engels letterlijk *witch-haven* is. We kennen het verhaal van de Oudewaters, die hun Waag met weegschalen openstelden voor het eerlijk wegen van heksen in de Middeleeuwen. De bewoners van de 700 jaar oude stad zijn er nog trots op, dat ze nooit een echte heks, die immers geen gewicht heeft, ontdekten en er zijn vele bewijzen dat vanuit heel Europa de beschuldigde vrouwen naar Oudewater kwamen om een certificaat, waarop dan hun ware gewicht vermeld stond, te halen. Ja, het is een wonderlijke parallel met de compassie van Zebulun, als men weet, dat we zelfs toevluchthavens voor heksen waren (en zullen zijn?). Freddy wordt gewogen en... verdwijnt in het niet! Hoe gewiekst van een cineast om een man in een spookheks te kunnen veranderen.

Als een voorbeeld van het "*U verheugen over Uw uittocht*" worden Nederlandse zeekastelen en fluitboten uit de tijd van de Oost- en West-Indische Compagnie getoond en wordt melding gemaakt van Zuid-Afrika als Hollandse nederzetting. Zuid-Afrikaanse diamanten herinneren de kijker eraan, dat deze edelsteen een der symbolen van Zebulun is, die vooral in Amsterdam met de hand wordt geslepen.

Van dit symbool beweegt de camera zich naar symbolische schepen in kerken (afbeelding blz. 65), maar Freddy onderbreekt de commentator, die wil vertellen dat de mannen op zee, om zo te zeggen symbolisch in het scheepsmodel aanwezig, mede ter kerke gingen, hetgeen zo door de kerkende vrouwen werd beleefd:

"Een momentje, je vindt schepen in kerken in Denemarken." "Je hebt gelijk, Freddy, maar het gebruik van scheepsmodellen in kerken werd naar Denemarken overgebracht door West-Friezen uit de Zaanstreek in de 15e eeuw."

Deze Zaanstreek is wel uitzonderlijk rijk begiftigd met Zebulunische aspecten: het gebied van de vroegste inpoldering, de molens in velerlei variatie, de groen en wit houten huizen met hun rijke interieurs, stuk voor stuk voorbeelden van de naam Zebulun als "woning", maar de camera stapt slechts binnen bij de werkende oliemolen de Zoeker aan de Zaanse Schans (af-

V. H O O F T D E E L.

Het Licht des Euangeliums is kort na d' Apostelen tijden in dese Landen opgegaen, en heeft daer vervolgens al heerlijk gescheenen. Wat Willebrordus met de sijne, hier in g' a u n hebben?

OM dat wy nu van de Tempelen en Afgoden des Heidendoms gesproken hebben, daer onse Voorouderen door hare blindheit in saten, soo dunkt het ons niet ongeraden hier t'onderfoekken wanneer de Christelijke Religie in dese Landen bekent is geworden. Aengaende de gene die aldereerst het Christelijk Geloof in onse Landen gebragt hebben, lesen wy in den tweeden Sendbrief Pauls tot Timotheum, het 4. cap. het 10. vers: *Crescens na Galatien, Eusebius* noemt het Gallien; waer van wy voor een gedeelte zijn erkent. *Nicephorus* seit; Dat *Symon Zelotes* in vele Landen gepredikt hebbende, ten laesten de leere des Euangeliums heeft overgedragen tot den westelijken

Oceaan, en de *Brittannische Eylanden*. *Joseph van Arimathea* was door *Philippus* uit Gallien na *Brittannien* over-gesonden; gelijk *Polidorus Virgilius, Hofius*, en andere getuigen.

Wy vinden in de levens der Bisschoppen van Tongeren, welker Stoel naderhand binnen Luyck is overgebragt, dat ontrent het jaer 50. na de geboorte onses Saligmakers, drie Apostelijke Mannen, *Eucharinus, Valerius*, en *Maternus*, door den heiligen Apostel *Petrus*, naer het Belgijs-Gaulen gesonden zijn, die tot Trier, Tungren, Luyck, en Keulen, de gronden der Christelijke Religie gelegd, en het vruchtbaer zaed des Goddelijken woords rijkkelijk zaejende, vele

lib. 2. cap. 40.
Hof. Cent. 1. lib. 2. cap. 10.

Harig-rus, Abb. Lib. de gestis Pont. Tungr. & Leod. cap. 5, 7. &c.

Smallegange's vermelding van Jozef van Arimathea, de oudouo van Jezus, en het Christendom in de Lage Landen (Cronyck van Zeelandt, blz. 88)

beelding blz. 20) en toont de krakende beweging van de eeuwenoude (van 1684) in elkaar grijpende houten machinerieën.

Verder gaat het naar *Hoorn*, eens de zetel der Admiraliteit onder Michiel Adr.zoon de Ruyter, die de Theems en de Sont bevoer. In Hoorn aan de Slapershaven staan drie 17e eeuwse trapgeveltjes met een fries waarop de zeeslag in 1573 tegen de Spaanse Admiraal Bossu vereeuwigd is. De opschriften stellen de Hollanders gelijk aan *Israël* en de Spanjaarden aan *Amalek*, die steeds de aartsvijand van het Bijbelse Israël was en is (zie afbeelding blz. 144). Er staat geschreven:

*“En sonder twijfel Dat Daer sijnder ook in ‘t midden
Daer sijnder op Het lant die Godt met Mooses bidden
Totdat men Over wint Gelijck het is geschiet
Waarvan men Huyden Noch Een klare teken siet.”*

*“O, loffelijke daed. O! schoone guide tijden!
Wie dat er aen gedenckt, die moet hem nog verblijden,
Het land dat schut, en beeft, den vijand die komt aen;
Hij wil met Amelak gantsch Israel verslaen.
Hij koomt met groote magt, maer Godt heeft ons gegeven
Ook arons ende hurs¹⁾ wiens namen zijn geschreven.”*

In die gouden 17e eeuw toen de Hollanders hun strijd om religieuze (Protestantse) vrijheid hadden gewonnen, waren zij zich er méér bewust van letterlijk Israël te zijn. Zij waren verlichte Bijbel-kenners. Men leze er Valerius' Gedenckklanck op na.

Het laatste deel van de film is aan *het Boek* gewijd, aan de uitvinding der boekdrukkunst en aan het hanteren van de pen des schrijvers, zoals Zebulunieten zouden doen.

NEDER-LANDREN,

XXIII BOECKEN,

Met betoon vande dwalinghen der GRIECKEN ende LATINEN
op t'selue Beghin ende den ghemeynen Oorspronck.

**Ende dat de NEDER-LANDREN metten GA-HALEN ende TVYT-
SCHEN t'amen in D'eerste tijden ghenaemt KELTEN, gheco-
men wuten HEBREËN op t'Noorden ofte den Keltenjen cant
des Iwerelts/ gheleijck de CALDEËN op t'Noorden/ ende ander
na t'HEET-OP der Sonnen; verre te hoven gaen den GRIECKEN
ende ROMAINEN in ouderdom ende spraecke.**

Af-beleet vanden Beghinne, totten tijd van Carolus Magnus;
ende besluytende ouer de 4900 iaeren.

BESCHREVEN
DOOR
ADRIAEN VAN SCRIECK,
HEERE VAN RODORNE.

Titelblad Kroniek der Nederlanden door Adriaen van Scrieck,
(Museum Meermanno, Den Haag) waarin onze voorouders, de Kelten, van de Hebreëen stammen

Het *licht* in de Bijbel en het geschilderde licht in Nederlandse schilderijen, met name van Rembrandt, is een demonstratie van Jesaja's profetie over het licht, dat het eerst in Zebulun zal worden gezien: zie Rembrandt's moeder in haar (Hollandse) Bijbel lezen, het licht op haar rode mantel gloeit van leven; Jeremia in het licht beweent Jeruzalem op de duistere achtergrond; het licht straalt als een zonplek door het tempelraam op de kleine groep van Simeon, Anna en het Kind; er is Licht als van Shekinah-glorie achter de herrezen Christus, wanneer Hij het brood brekend, herkend wordt door de Emmaüsgangers.

Als een profetische lichtbundel beweegt de camera zich van het 19e eeuwse Engelse boek van John Wilson, waarin hij Holland met Zebulun identificeert, naar een tikmachine en een schrijvende hand in de 20e eeuw om aan te geven, dat er in ons land mensen bestaan, die zich bewust zijn van de parallel en zelfs wagen dit te vermelden.

Het was op speciaal verzoek van de cineast Derek Bray, dat de filmscriptschrijvers met hun werk in de vorm van een Stichting Real Israel Press even naar voren werden gehaald, omdat de film over Zebulun door deze laatste wordt uitgebracht. Men zou dit met filmopnamen van meerdere Nederlanders kunnen aanvullen.

De draad van de film is een waar verhaal van een mens, die min of meer bij toeval naar Nederland komt en die tenslotte als een herboren man vertrekt in de overtuiging van de waarheid in hetgeen hij zelf als acteur in de film speelde.

Het bewustzijn, dat hij meehielp iets uitzonderlijks tot stand te brengen, is duidelijk op zijn gezicht te lezen, wanneer hij, in het beeld naar ons toe, wegwandelt van de windmolen, de Z... B... L..., peinzend over die wonderde parallel.

Het einde van de film toont als in een symbool hoe de twee evenwijdig lopende lijnen van de rails uit de openingsscène nu tot één weg, één lijn van een stevige dijk zijn geworden, waarop het silhouet van een man het licht tegemoet loopt. Het laatste beeld is *"De Oude der Dagen"* van William Blake, die met Zijn passer de grenzen en tijden der mensen uitzet op een aardbol, overgaande in William Blake's jonge naakte Nieuwe Mens, die als een gloeiende gouden vlam zal zijn. Een uitbarsting van gitaar en fluitmuziek, die ons al geruime tijd als begeleiding had gevolgd op onze tocht langs deze ware parallel, volgt, met tenslotte de sonore stem van de Nederlander (in ons geval Ed Lautenslager), die de kijker vraagt:

"Wat is er met dit volk? Deze Noord-West-Europeanen, die wonen in dit vlakke land? Zijn ze door de eeuwen heen wérkelijk nazaten van het Volk van Zebulun?

Is de parallel méér dan symbool? Dan zijn ze ook van Israël, en samen met Juda deel van het Hebreeuwse volk.

Is Holland Zebulun, dán hebben de profeten van Israël voorzien, dat Nederland door de 20e eeuw heen een "beveiligd erf" zou blijven, en dan zal het land, zoals Jesaja voorspreekt, als eerste het licht zien, en als Zebulun in Holland zullen de mensen door de Schepper gezegend en vernieuwd worden."

Hoofdstuk 2. Ontstaan van de film door “toevallige ontmoetingen”

De cineast Derek Bray werkte in 1969 voor Ulster Television en gedurende de eerste onlusten in Noord-Ierland werd hij voor het nieuws naar de plaatsen van de rellen gestuurd. Opeens had hij schoon genoeg van dit soort berichtgeving, omdat hij in zijn hart heel goed wist, dat hij zijn gaven op een andere manier diende te gebruiken. Hij zei van de ene dag op de andere zijn goed betaalde baan op en stond in september op het punt om als werkzoekende freelancer naar Londen te vertrekken, toen hij nog even zijn 85-jarige vriendin, de schrijfster Isabel Hill Elder goedendag ging zeggen. “Toevallig” was ik juist een uur tevoren bij deze zelfde dame gekomen en hernieuwde op die manier de kennismaking met Derek Bray, die in 1965 een avond met zijn film over de legenden in Glastonbury in Den Haag was geweest. Ware het zo geweest, dat er geluisterd was naar de adviezen om vanwege de gevaarlijke toestand Mrs. Hill Elder in Ulster niet op te zoeken, met andere woorden was ik bang geweest, dan zou de film *Strange Parallel* er misschien wel nooit gekomen zijn. Het hangt soms van zulke “kleine” dingen af!

Een van de volgende dagen vertelde ik mijn gastvrouw over mijn jarenlange onderzoek naar Zebulun en het begon haar bijzonder te boeien. Zij was het, een oud bijna blind dametje, die me een boekje ter leen gaf, dat zij zelf van onschatbare waarde vond en dat volgens haar een sluitstuk op mijn onderzoek kon worden. Ze kreeg gelijk. Het was *“De Testamenten der Twaalf Patriarchen”*, het werk waar ik van gehoord, maar dat ik nog in geen bibliotheek gevonden had.

Dit boek las ik in de trein naar huis in bijna dezelfde entourage als de situatie waarin de film *Wondere Parallel* begint.

Dáárom kreeg ik later de flits om het filmscript met Freddy in de trein te laten starten. Rijdend door de heuvels van Wales werd ik gegrepen door de woorden van de Aartsvader Zebulun en het was of hij een ogenblik tegenover mij zat en zei: *“Je gaat een film over Zebulun maken met Derek Bray”*. Zo verbaasd was ik, dat ik toen opschreef: *“Start film, 26 september 1969, 11.15 v.m. bij Liverpool”*.

Het leek belachelijk, nog nooit had ik een filmscript geschreven, laat staan kennis van filmen om maar niet te spreken van enig prijsbewustzijn. Zou ik daar een flauwe notie van gehad hebben, dan was de gedachte als een waanidee het raam uit gegooid. Doch kinderen en dwazen zeggen en zien soms de waarheid en in ieder geval blijkt het achteraf niet helemaal zo dwaas geweest te zijn. Ik schreef argeloos aan Derek Bray zonder enig vermoeden van de consequenties. Die brief zou twee jaar hard werk tot gevolg hebben. Hij antwoordde vanuit Londen per kerende post en kwam ervoor over naar Holland in november 1969, al bekende hij later, dat hij er op het eerste gezicht niks in gezien had. Hij was zeer kritisch en hij dwong mij onze argumenten scherp te formuleren en het kostte veel moeite om hem ons land door onze ogen te doen zien, maar langzamerhand begon het de Engelsman te fascineren en hij vond het steeds vreemder..., zodat hij ging spreken van “*Strange*

Parallel”, een woord, dat nú zoveel meer betekent, sinds dit de titel werd van boek en film in het Engels. Een filmscript werd gemaakt op de basis van hetgeen nu in het eerste deel van dit boek systematisch is uitgewerkt. Toch miste het script leven, het was te droog, te theoretisch.

Op een ochtend werd ik wakker met *het beeld van een man op een dijk*, vrijwel gelijk aan de opname, die nu de eindscène in de film vormt. Opeens ontrolde de film zich voor mijn ogen in rudimentaire vorm en ik haastte me de beelden in volgorde op te schrijven. Het was duidelijk geschreven voor een man, een echte acteur, voor een filmster.

Met filmsterren was ik niet bekend afgezien van een Deen, die ik toevallig in 1968 in Odense ontmoet had, waar hij de rol van de sprookjesverteller Hans Andersen speelde. Vanuit dezelfde interesse voor de figuur van deze grote Deense dichter, was er met Willem en mij een hartelijke vriendschap ontstaan tussen ons drieën “leeuwen” (in augustus geboren). Wat was er dus simpeler dan argeloos de enige filmvriend in ons leven te schrijven? Had ik ook hier beseft wat filmsterren tegenwoordig mogen vragen, de brief aan Freddy Albeck zou nooit geschreven zijn.

Meer nog tot Willem's stomme verbazing dan tot de mijne, kwam er de volgende dag een expressebrief uit Denemarken, waarin Freddy Albeck schreef het een heel interessant idee te vinden, waaraan hij Pro Deo zijn medewerking wilde verlenen, omdat wij geen commerciële bedoelingen hadden. Konden wij een retourtje Kopenhagen-Amsterdam betalen? Dan konden we over hem beschikken eind april-begin mei 1970 zolang tot de film in de box was! Derek Bray was zo mogelijk nog meer verwonderd en hij reageerde met: *“dat is een uitdaging om de film ook werkelijk professioneel te maken”*. (Het feit dat de Rijksvoorlichtingsdienst de film in zijn catalogus heeft opgenomen, is een bewijs, dat zij die naam inderdaad verdient).

Achteraf is het een groot wonder geweest, dat de druk bezette Freddy Albeck en Derek, die vaak in Afrika filmt en de Engelse technicus, Wallace Grimmé met ons beiden zomaar vrij waren om in de twee mooiste weken van april en mei te filmen. Wie iets van filmen weet, gelooft niet, dat alle Nederlandse opnamen in twee en een halve week gemaakt zijn. *Wonderen en de gewone werkelijkheid liggen vlak naast elkaar.*

De vijf leden van onze team bezaten zeer uitgesproken karakters. Hoe fout had alles kunnen gaan! Freddy bleek echter een onweerstaanbaar natuurlijk talent voor “entertainen” te hebben en tussen de bedrijven door kregen we van 'smorgens vroeg tot 'savonds laat gratis cabaret. De Deen bleek niet alleen een goede teamgeest te kweken en tegenslagen sportief op te vangen, hij had ook een plezierig karakter en werd steeds meer gefascineerd door de religieuze achtergronden van ons onderzoek. Later schreef hij ons: *“Jullie kunt nu begrijpen hoe enorm verheugd ik ben, dat ik een deel ben geworden van deze film, ons opwindende project, dat het verhaal vertelt van de vreemde parallel die me steeds geloofwaardiger voorkwam... het heeft me zoveel gedaan, dat ik van nu af aan mijn uiterste best zal doen om van dag tot dag een beter mens te worden, want... Zebulun en Danzijn broeders!”*

Derek Bray ontpopte zich als een zeer kundig cameraman, die met vaste hand zijn programma afwerkte en het heel gewoon vond als de team 'smorgens om zeven uur aantrad! Hij had gelijk, want we waren de spitsuren van het verkeer steeds te vlug af en konden mooie, lange dagen maken. Na vier uur 'smiddags werd het licht meestal te "rood" om nog te kunnen filmen. Hij bleek ook een zeer gevoelig en gelovig man te zijn, die al lange jaren de migratie's van Israël naar het westen had willen filmen. Hij kreeg nu gelegenheid om in onze film de geschiedenis daarvan in kaart te brengen.

Waar kwam het geld vandaan? Niemand werd officieel betaald, maar er was materiaal nodig, onze reiskosten en levensonderhoud. Nederland is gelukkig klein, de team sliep en at bij ons en per auto waren de verste uithoeken in een dag te bereiken. Het geld kwam van onszelf, van vrienden, zoals Jhr. Mr. W. L. A. van Panhuys en Mej. H. C. van der Meer, die zich evenals wij hiertoe luxe's onzeggd hebben, die de gemiddelde Nederlander tegenwoordig normaal vindt. De Real Israel Press werd een Stichting om zuiver technische redenen. Over grote fondsen beschikten we tot nu toe niet, doch er kwam altijd geld op het moment dat het nodig was. Een wonder was dat wel!

Derek, Willem en ik begonnen deze onderneming in oktober 1969. Het nam ons 18 maanden totdat op een schone juli-ochtend in een telefoon van Den Haag naar Londen Derek's stem klonk: *"De eerste copie is ontwikkeld, ik kondig hierbij de geboorte van de baby aan"*. Dat was 22 juli 1971, 10.15 uur "ergens" op zee, tussen Londen en Den Haag!

We wisten, waar we met Zebulun begonnen waren. We weten niet waar we zullen eindigen en waar het ons, met Zebulun als goede loods in het slepersbootje, nog insleept! Moge de film en dit boekje zo snel als het licht reizen naar hen, die in Zebulun het Licht het eerst mogen zien.

Hoofdstuk 3. Het opnemen van de film

Hebt U ooit een ogenblik in Uw leven ervaren, waarop álles samenkwam, waarin al Uw ervaring, al Uw kennis, Uw hele zijn één sterk ontvangstcentrum werd en klikte en precies paste op die van degene met wie U werkte? Zo verging het ons, met die team uit drie landen, welks leden elkaar tevoren niet kenden.

De weken van 27 april tot 14 mei 1970, waarin “Wondere Parallel” werd opgenomen, zullen twee Engelsen, twee Hollanders en een Deen niet licht vergeten. De samenwerking, waarin we allen het beste van onszelf gaven, was - zeker in vergelijking met de huidige toestanden in filmkringen -fantastisch goed. Niemand was de baas. Alleen in de keuken voerde Willem de scepter, wanneer hij maaltijden voorbereidde als de team op stap was om het wel wat ambitieuze programma af te werken. Iedereen nam de taak van het ogenblik op zich zonder enige wrevel, omdat men daar niet voor “gehuurd” zou zijn. We waren als één “geheel”, ingezet voor de Wondere parallel. Wel wonderlijk!

Drie weken prachtig winderig weer met uitzondering van één zaterdag, waarin we bij regen het inwendige van de molen de Zoeker aan de Zaanse Schans konden filmen! Geen dagenlang rondhangen, wachtend op droog weer, zoals het lot van vele cineasten schijnt te zijn. Wat een zegen was dat!

Het ontdekken van *Zebulun in Holland* begon ons al werkend steeds meer te boeien, nadat we, met de vlaggen uit voor Prins Willem Alexander's jaardag smorgens om precies 9 uur aan Rotterdam C.S. stonden, van Londen uit, Kopenhagen en Den Haag. Nachtboot, nachttrein, alles werkte mee.

De eerste opname startte in *Middelburg* (zie blz. 109), een historisch ogenblik waar Freddy en Derek eikaars professionele talent schoten! Freddy zei onder de koffie tegen de scriptgirl: “*met die man kan ik filmen, ik lees zijn gedachten*”, en Derek zei even later tegen haar: “*hij is een echte ster, met hem kan ik werken, we zullen niet veel over hoeven doen*”. En dat bleek achteraf! Vrijwel geen scène moest herhaald worden. Bedenk eens wat dat ons aan tijd en geld gescheeld heeft!

Freddy kreeg de idee van het filmscript gauw in de gaten en kon op de tweede dag al vol overtuiging aan de Bibliothecaris in Middelburg vertellen over onze ideeën en het doel van de film. In zijn charmante Deens-Hollands brak hij vaak het ijs bij mensen, die soms helemaal geïmproviseerd meespelen in de film. Het mooiste voorbeeld hiervan is de verkoopster in de juwelierszaak (zje afbeelding blz.110), die zich als een natuurlijke actrice ontpopte! Door velen werd Freddy nog herkend van de televisie. Hij had met “*Heerlijk duurt het langst*” en “*Man en Muis*” de provincies doorgetrokken en bleek de verste uithoeken en hun koffiehuisen te kennen! Hij vond altijd wel iemand om mee te praten, terwijl Derek soms lange opnamen van de omgeving maakte, Wally druk doende was met licht- en geluidsinstallatie en de scriptgirl haar handen vol had met het optekenen van de continuïteit der scènes.

Begon de boekdrukkunst
in Nederland?
Standbeeld van
Laurens Jansz. Coster
als uitvinder van de losse letters,
Grote Markt, Haarlem





Freddy Albeck op zoek naar
verdere vreemde parallellen...
Universiteit van Amsterdam

Waarom pak je niet
even een fiets mee om
je onderzoek te versnellen?
Oude Manhuis Poort,
Universiteit, Amsterdam





Israël-Holland vocht
tegen Amalek - Spanje.
Op het fries van drie trapgevels
staat de zeeslag uitgebeiteld
en bloemrijke taal
herinnert ons na vier eeuwen (1573)
nog aan de heldendaden.
Huizen van Bossu, 17e eeuws,
Slapershaven, Hoorn.
(Foto H. C. van der Meer)

Direct vanaf de eerste morgen in Middelburg sprak Freddy Derek aan met “*Skipper*”, een bijnaam, die door ons allen werd overgenomen. Achteraf is dit eigenlijk wel merkwaardig, wanneer men zich nu realiseert, dat het symbool van Zebulun een schip is! Nog wonderlijker is, dat Freddy kwam als de vrolijke, sigaretten rokende filmster, en vertrok in een veel ernstiger stemming. Hij was van de diepte van het onderwerp niet doordrongen geweest, toen hij uit Denemarken arriveerde, doch gedurende de dagen waarin we hem voerden langs vele plekjes, die hem in Holland lief waren, begon hij meer en meer overtuigd te raken van de wetenschappelijke gevolgtrekkingen en de ver-reikende consequenties, die ons project zou kunnen ontketenen, niet in het minst voor Dan in Denemarken. Hij vertrok als een gelukkiger mens.

De film is derhalve een werkelijke documentaire en een waar persoonsverhaal geworden voor zover het Freddy Albeck betreft in de film “Wondere Parallel”.

Gedurende de opnamen repeteerde Derek Bray vaak zinnen uit het script hardop. Hij heeft een goede BBC-stem en het Engelse commentaar werd dan ook door hem gesproken. Vaak hoorden we al vooruit stukken van de muziek, die later vorm zouden krijgen. Zo kon Freddy’s natuurlijk talent voor zingen en neurieën, als uiting van vreugde, opeens uitbarsten in een lied, zoals bijvoorbeeld op de brug van *Zierikzee*. Hij werkte zo aanstekelijk, dat we soms allemaal hetzelfde deuntje liepen te fluiten of hummen. Het is daarom ook een volkomen natuurlijke vorm, dat Freddy *zingt* in de trein en op de brug. Wanneer hij leest over de geschiedenis van Israël, zingt hij de negro-spiritual “*Sadrach, Mesach en Abednego*”, over Nebukadnezar, die Daniël en zijn vrienden in de vurige oven werpt. Hoe ik op die gedachte kwam, beschrijf ik later (blz. 154). Freddy zelf kwam op de gedachte om in de film, wanneer hij in gepeins op de brug naar de Bijbelwoorden kijkt, te zingen: “*Ik weet, dat er kleuren in de lucht zijn, ik weet dat er glorie in de lucht straalt, ik weet dat er ergens een God is, die daar de hand in heeft*”.

Omdat het een echt waar verhaal werd, spreekt de commentator de toerist ook met zijn werkelijke naam aan, al symboliseert Freddy Albeck een mens, U en mij.

De scène op de brug in Zierikzee was trouwens in ander opzicht ook nog merkwaardig. Enige jaren geleden, toen Freddy met de musical in Zierikzee overnachtte, liep hij ‘smorgens vroeg alleen op de kaai en voelde zichzelf opeens gefilmd op die brug. Hij verwierp het als dwaze gedachte, maar werd er helemaal treurig van en verlangde intens om ooit nog eens terug te komen in dit sfeervolle Zeeuwse stadje. We hadden hem niet verteld, dat we Zierikzee voor de “*peinzende scène*” hadden uitgezocht, en hij was werkelijk blij verrast, toen zijn “*waanidee*” op Koningin’s verjaardag, met de vlaggen uit, waarheid werd!

Men zal opmerken, dat er veel nationaal vlagvertoon in de film aanwezig is. Dat was geen opzet, alhoewel het achteraf misschien wel meer dan toeval is, dat ons rood-wit-blauw, de kleuren van de tabernakel van Israël (een onderwerp apart) zo uitbundig woei van de huizen, torens en molens op 27 april (Prins Willem Alexander), 30 april (Koningin Juliana), 4 mei (halfstok), 5 mei (25 jaar bevrijdingsdag), terwijl sommige molens de hele week in feesttooi waren.

Het was een historische bevrijdingsweek, de laatste, die gevierd werd. Is het inspiratie geweest, dat juist die dagen ver-
eeuwigd zijn en Holland zich als Israël-Zebulun vertoonde aan het oog van de Engelse cineast, door ons geleid naar de
meest vrijheidsgezinde plekjes?

Op zichzelf was de fikse wind en kou van die laatste aprildagen een tegenslag. Filmen duurt soms lang en Freddy stond te
bevriezen op de Zierikzeese brug, terwijl Derek naast zijn opgezette camera stond te trappelen van kou en Wally bij zijn gelu-
idsinstallatie in zijn handen blies. De vlaggen waaien met windkracht acht, maar de scène van de peinzende man op de brug
en de aandobberende zwaan ademen in de film slechts sereniteit en voorjaarszoelte. Die kregen we in werkelijkheid een
paar dagen later, toen de bevrijdingsdag een hoogzomerse dag werd en een ware uittocht uit de Randstad veroorzaakte. Die
dag was het onbegrijpelijk stil bij de molens van Kinderdijk, waar we bij molenaar Noorlander ontdekten, dat zijn watervijzel
uit 1741 bij windkracht tien onder de snel zoevende molenwieken op volle kracht werkte. Er kon precies op het goede
moment gefilmd worden en het meest bewegende en bewogen stuk van Z.B.L., bewegende molen, die water ophoekt, was
binnen het uur opgenomen. Toen moest de molen stopgezet worden, want de windkracht werd te sterk. U zult het nauwelijks
geloven, maar we ontdekten de poldermolen van Noorlander bij toeval en waren we een uur later gekomen, dan was de
molenaar vertrokken geweest.

Zulke gelukkige “toevallige” ontmoetingen en in elkaar passende momenten en situaties waren strijk en zet met ons team,
zo zelfs, dat Derek soms nauwelijks geloofde, dat ik de ontmoeting niet van te voren geënceneerd had. Langzamerhand
werd ons allen duidelijk hoe wonderlijk we geleid werden en er mensen inspeelden, die zelf geen flauw vermoeden hadden
hoe ze ons hielpen! Het was een wonderlijke, wonderbaarlijke en vooral een “wondere” ervaring.

Zelfs het weer hielp ons mysterieus, zoals bijvoorbeeld in Urk:

De ochtend, toen we naar *Urk* gingen, werd er om 6 uur gestart, in een dichte mist. Langzaam kropen we over de weg
naar Utrecht. Had het zin verder te gaan? Werd het een dure, verloren dag? Teruggaan? Dóórgaan, zei ik intuïtief, al leek het
dwaas, want er zou geen boot te zien zijn. Laten we nu om tien uur daar zijn, de mist net opgetrokken, de zon rozig
doorkomen, en op dat moment de hele nachtvissersvloot achter elkaar de havens binnentuffen, hun vis lossen en letterlijk
alle vissers thuisvaren vanwege de dodenherdenking diezelfde avond! Freddy loopt peinzend aan de havenkant, terwijl de
mist optrekt en het licht over de wondere parallel in hem daagt. Véél van de opnamen moesten helaas uitgesneden worden,
omdat deskundigen de film te lang vonden, hetgeen ons als havenminnende Hollanders wel spijt.

Nog een voorbeeld van zuiver geluk: het filmen van Freddy in de trein. Dat was een riskant avontuur. We hadden een
rustig lijntje nodig met zo weinig mogelijk passagiers. Het moest typisch Hollands vlak land zijn. Zouden we de Spoorwegen

om toestemming vragen? Nee, we waagden het erop. Welk traject zou U gekozen hebben? Mij leek Den Haag S.S.-Utrecht het beste vanwege de prachtige rij molens vanuit de trein en de lange weiden met sloten. Maar die lijn is juist zo druk! Goed, zei Skipper Derek, dan zondagmorgen vroeg en in een eerste klas coupé! Hoe wonderlijk zou alles in elkaar passen!

Het begon al met Freddy, die de nacht in Amsterdam had doorgebracht en ons op het station zou ontmoeten. Hij nam per vergissing een TEE-trein, moest tot Den Haag een hoop toeslag betalen, maar ontving tot zijn verbazing een groot geel TEE-reisbiljet, waar hij triomfantelijk zwaaiend bij ons mee aan kwam zetten! Wij hadden het filmscript immers met hem in een TEE-trein laten beginnen? Nu konden we dat spoorkaartje meteen gebruiken. U ziet het dan ook in de film aan het raam liggen. Alleen een kniesoor zal opmerken, dat de Trans-Europ-Express niet over Woerden gaat!

De team was daardoor in zo'n uitgelaten vakantie-stemming, dat de conducteur ons voor dagjesmensen hield, die maar wat amateuristisch aan het filmen waren. In ieder geval werkte hij mee om passagiers naar een ander rijtuig te verwijzen, zodat we ongestoord binnen de 40 minuten van het traject de hele opname van Freddy in de trein konden maken. Wie iets van filmen weet, beseft, dat al onze zenuwen gespannen waren om het tijdschema te halen en zo kwam het op volmaakt teamwerk aan, waardoor we uiterlijk juist allen doodkalm werden en Freddy in de film als de rust zelve de bladen van Strange Parallel omslaat.

Derek deed het ongelooflijke, zonder enige herhaling kreeg hij alle opnamen, ook het zo eens opkijken en uitzien door het raam, goed in zijn lens. Na een kopje koffie op het Utrechtse station ging het linea recta weer terug om met hetzelfde licht het uitzicht aan de andere kant te filmen, waardoor het in de film lijkt alsof de reiziger uit een raam terugkijkt. In recordtijd van 90 minuten was alles, achteraf, goed gegaan dankzij het geconcentreerde werk van de Skipper, het snel en vakkundig opstellen van lampen en geluid door Wally, het intuïtief prachtig aanvoelende spel van Freddy, tesamen met de scriptkennis van de "continuïteitsjuf".

Doch toen het klaar was, zeiden we gezamenlijk vanwege de gegeven omstandigheden "Thank God" en we meenden dit alle vijf echt van harte toen wij 'savonds terugkwamen in Willem's praktijk-woning, genaamd "Kol lbri", dat is de stem van de lbri of Hebreeër. Daar konden wij uitblazen en weer op toeren komen voor de volgende dag.

In *Oudewater* liep het niet zo vlot. In de Waag hadden we tevoren afgesproken, maar toen we aankwamen klopten er juist een paar onderwijzers aan de oude poort met maar liefst een aantal schoolklassen, bussen en bussen vol. Dat onverwachte snabbeltje kon de suppoost zich niet laten ontgaan. Elk kind mocht op een kaartje gewogen worden en kreeg een certificaat als het de schaal flink deed doorslaan en ook hij of zij geen heksje bleek te zijn. Blond en bruin stond rijtje dik, tot op de gracht, te wachten om gewogen en niet te licht bevonden te worden en de filmteam kon maar beter een uurtje om gaan. Wat tijdverlies scheen, bleek later een groot winstpunt te zijn geworden:

Van de nood een deugd makend, besloten we om het belangrijke ogenblik, dat de reiziger tot de conclusie komt hóe merkwaardig de parallel is, hier in Oudewater op te nemen. Zo zien we met volle twaalf-uurs zon Freddy over een Oudewater's bruggetje aankomen en dan op de blauw plavuizen grachtrand wandelen, terwijl hij in zichzelf de woorden herhaalt: "*Zebulun - Holland - Hof - Hof - Haven - er is hier een vréemde parallel!*" en met die woorden gooit hij resoluut zijn laatste sigaret in de gracht en loopt vastberaden verder, alsof hij tot een conclusie kwam en besloten heeft zich nu voor iets nieuws in te zetten.

Dank zij de scholen potentiële heksenkinderen in de Waag, werd ons wachten beloond met deze gracht-scène als een der beste uit de film! (zie afbeelding blz. 121).

In *Haarlem* stonden we voor een ander onverwacht raadsel. Het standbeeld op de grote Markt van Coster was gefilmd, daarna het inwendige van de St. Bavo-kerk in Haarlem, waar een scheepsmodel van de Ruyter's tocht naar Chattam hangt, waarna we bij de uitgeverij Joh. Enschedé aanklopten, die ons toestemming had verleend om te komen filmen, doch ons achteraf juist deze dag niet verwacht had. Nauwelijks stonden we binnen en kondigde ik ons bij de portier aan, of twee gewapende politiemannen werden ons toegevoegd, die zwijgend bij ons bleven staan.

"*Wat zullen we nou hebben in ons rustig Haarlem?*", denk ik. De portier komt terug met de mededeling, dat het ons ten strengste verboden is te filmen. Derek's wenkbrauw staat in vraagteken en hij waant zich weer bij de onlusten in Ulster. Later blijkt hij zich naar geschrokken te zijn met zijn maag de verdere dag van streek. Wanneer men echter merkt, dat wij volkomen te goeder trouw déze dag voor het filmen van de personen van Enschedé hebben uitgezocht, verandert de stemming en wordt ons verteld, dat net vandaag het Nederlandse geld wordt gedrukt en dat zelfs iedere employé als hij de drukkerij verlaat gefouilleerd moet worden! Het hele gebouw stond onder zware bewaking en geen onbekende werd tot de personen toegelaten, laat staan een filmer!

Tenslotte mochten we ervoor in de plaats de oude pers van Enschedé in hun museum-afdeling filmen, hetgeen achteraf nog wel beter in ons script over de vroege Nederlandse boekdrukkunst paste, alhoewel het filmen van geld en vooral een paar van die pas gedrukte vellen duizendjes om de film mee te betalen niet gek was geweest!

In *Amsterdam* loopt Freddy langs boekwinkels aan het Rokin en langs de Oude Manhuispoort. U zult misschien niet opmerken, dat hij in de tuin van de Universiteit van Amsterdam het Nederlandsche Heraldiek-boek van Koffie Hag doorbladert. Dat is een zeldzaam boek geworden, maar we zagen het opeens tweedehands liggen. Ik was zo enthousiast, dat de cameraman zei: "*mag ik je dat aanbieden?*", maar de acteur komt al aangebeend met geld in de hand en een overtuigend: "*hier, krijg jij van mij*", dit alles heeft een waar riddergevecht tot gevolg, hetgeen eindigt in een gezamenlijk geschenk der

beide ridders aan hunne scriptdame, die er erg blij mee was, vooral omdat dat wapenboek “toevallig” zo goed van pas kwam om mee verfilmd te worden (zie blz. 142).¹⁾

Natuurlijk waren er ook momenten waarop alles tijdelijk even flink mis ging. In de boekhandel, waar de reiziger, zojuist uit Middelburg gearriveerd, in de Kroniek van Smallegange bladert, dreigden wij onoverkomelijke pech te krijgen. Lampen werkten niet, stoppen sloegen door, transformatoren voor Engels materiaal niet te vinden. Kortom, gedurende drie uur hielden we de winkel bezet met kabels en kapotte leidingen. De boekhandelaar en de klanten namen het sportief op, doch voor ons was het een enerverende situatie. De gemiddelde kijker zal niet eens zien, dat deze scène enigszins onderbelicht is, maar voor het oog werd het lezen in de oude kroniek juist een van de verstilde momenten!

Het zijn maar een paar grepen van hetgeen achter en tijdens de film gebeurde, waarvan het volgende samenvallende gebeuren wel het allermerkwaardigste is:

Filmen van 17e eeuwse Nehalennia gelijktijdig met 20e eeuwse vondsten in de Oosterschelde

Terwijl wij worstelden met de techniek om de 17e eeuwse etsen van Nehalennia uit Smallegange te filmen werd op datzelfde moment geschiedenis gemaakt in de Oosterschelde, waarvan toen (eind april 1970) niemand nog de draagwijdte bevroedde.

Terwijl Skipper Bray zwoegde voor onze wondere parallel om details van die onbekende locale godin in zijn filmens te vangen, viste schipper Bout met de Tholen VI (zie afbeelding blz. 37) in de Oosterschelde bij Colijnsplaat de eerste Nehalennia-altaren op. Hun aantal zou de komende zomer uitgroeien tot meer dan 150 stenen, met incrypties uit de eerste en tweede eeuw, alles onder leiding van het Oudheidkundig Museum in Leiden! Is het toeval, dat wij in een “wondere parallel” waarvan in de engelse uitgave het voorwoord schrijft over “een sleutel tot de grootste ontdekking dezer eeuw”, de naam van Nehalennia weer naar boven haalden, terwijl in diezelfde periode door een locale visser de naam Nehalennia opnieuw in het nieuws zou komen, zo zelfs dat men spreekt van “*de vondst dezer eeuw*”?!

Wonderlijk gelijktijdig is het wel! Men zal nauwelijks geloven, dat tijdens het scriptschrijven dit alles nog onder de zeeboodem lag! Nu kan ik hier echter het volgende aan toevoegen:

De stenen, die tot nu toe ontcijferd zijn, geven steun aan enige punten in onze wondere parallel: er moet bijvoorbeeld een levendige handelsroute bestaan hebben tussen Gallia (Frankrijk) en het Schelde-gebied in onze Lage Landen.

¹⁾ Een drietal artikelen over Nederlandse Heraldiek in verband met Israël verscheen van de hand van de schrijfster in “Een Nieuw Geluid”, 1966. Zij hoopt dit onderwerp in een volgend boekje nader uit te werken.

Een koopman uit Rouen "*handelt met Britannia*", een andere met een Keltische naam komt uit Lyon. Weer anderen uit Keulen en Trier in Germania (Duitsland); handelaren in zout, wijn en andere waren, lieten gedenkstenen maken voor behouden vaart gewijd aan Nehalennia, *die de beschermster der zeevaarders* in de Zeeuwse wateren geweest moet zijn. Vermoedelijk 1e-2e eeuw A.D.

Deze ontdekking is boeiend, niet alleen omdat het gedaan werd in een vissersboot met sleepnetten aan beide zijden, precies zoals het aan Zebulun voorzeggd werd, maar het maakt ook dat de oude kroniekschrijvers uit de 16e-17e eeuw minder op drijfzand staan, als er gemeld wordt dat het evangelie al in de eerste eeuw A.D. naar deze eilanden kwam.

Zelfs is de veronderstelling van de schrijfster, dat de apostelen naar het Scheldegebied kwamen om "*het verloren Huis Israëls*" daar op te zoeken, feitelijk veel aannemelijker geworden. Ook het feit, dat daar nog steeds een Sint Philipsland bestaat, terwijl het Philippus was, die zijn mannen zond tot hen, die in dat land van mist en kou en zo weinig zon, woonden.

In ieder geval geven de *Keltische* namen op de onlangs gevonden Nehalennia-stenen aan, dat ons Scheldegebied een veel belangrijker culturele handelszône geweest is als deel van de Keltisch-Menapische volken rond de Noordzee en van de migrerende stammen uit Zuidwestelijk Europa, dan men zich tot nu toe gerealiseerd heeft. Laten we in ieder geval afwachten, waakzaam blijven en kritisch zijn wat betreft foutieve interpretaties van de vondsten, hetgeen zo voor de hand ligt. Ik herinner er nog even aan, dat Nahallel een stad van Zebulun was, waar de Zebulunieten de heidense inwoners niet verdreven, zoals hun opdracht luidde. Wie de schoen past, trekke hem aan.



Overzicht van plaatsen,
die een rol spelen in de
film "Wondere Paralleel"

(Tekening W. A. Koppejan)

Hoofdstuk 4. Biografische notities

*Sadrach, Meechek en Abednego, gezongen door Freddy Albeck aan het begin van de film
(oorspronkelijke tekst is Amerikaans neger-engels, hier enigszins vrij bewerkt)*

*D'r was drie kinders van de land van Israël:
Sadrach, Meechek en Abednego!
Ze nam de reis naar de land van Babylon;
Sadrach, Meechek en Abednego!*

*Nabukanezer was de koning van Babylon;
Sadrach, Meechek en Abednego!
Hij nam een hoop goud en ie maakte een idool;
Sadrach, Meechek en Abednego!*

*Nou, zei ie tegen iedereen: "Als jullie muziek van mijn trompetten hoort!"
En hij zei iedereen: "Als je de muziek van mijn horens hoort!"
Ja, hij zei iedereen: "Als je de muziek van mijn harpen hoort!"
"Nou en? Val dan maar op je knieën en aanbid de idool!
Sadrach, Meechek en Abednego!"*

*Maar de kinders van Israël wilden niet buigen,
niet Sadrach, Meechek en Abednego!
Je kon hen niet voor de gek houden met een gouden idool;
Sadrach, Meechek en Abednego!!*

*Zo, de koning hij zet de kinders in de vurige oven;
Sadrach, Meechek en Abednego!
Hij hoopte de kolen op en de rooië hete zwavelsteen;
Sadrach, Meechek, Abednego!*

*Zeven maal heter - heter dan het eigenlijk moest:
Sadrach, Meechek en Abednego!
Het verbrandde een hoop soldaten, die de koning naast ze had gezet;
Sadrach, Meechek, Abednego!*

*Doch de Heer zond zijn engel met sneeuw witte vleugels
neer in het midden van de vurige oven:
Die vertelde van de Boodschap en de kracht van de Heer;
Sadrach, Meechek, Abednego!*

*Nou, dat vuur kon niet eens het haar van hun hoofd van ze verbranden!
Sadrach, Meechek, Abednego!
Ze stonden te lachen en te praten met het vuur rondom ze aan het oplaaien;
Sadrach, Meechek, Abednego!*

*Nou, de Koning daar, die riep: "Hé daar!"
Toen hij de kracht van de Heer zag!
En toen kregen ze een reuze tijd in het huis van Babylon;
Sadrach, Meechek, Abednego!
Sadrach, Meechek, Abednego!
Sadrach, Meechek en A'bed'ne'go!!!*

Waarom kozen we dit lied uit ter inleiding van Wondere Parallel?

Deze drie wijze mannen waren kinderen van Juda. Zó op het licht afgestemd waren ze, dat de heetste vuren hen door Babylon aan de schenen gelegd alleen hun eigen Babylonische wachtposten konden doen verkolen, doch niet henzelf. In hun verbanning uit Palestina werden ze door de Koning van Babylon genoemd: Sadrach, Mesach en Abednego. Hun ware Hebreeuwse namen zijn: *Hananiah*, begünstigd door Jehovah, *Mishael*, die is hetgeen God is, en *Azariah*, dien Jehovah helpt. Alle drie waren ze gedeporteerd toen Nebukadnezar Jeruzalem had platgebrand. Ze waren hun land kwijt, doch de kracht van de Heer was nog groot en sterk op hen en toen geen enkele Babylonische occultist de droom van de Koning over het gouden afgodsbeeld kon uitleggen, werd het aan Daniël, ook uit Juda verbannen, gegeven om de betekenis ervan in een

visioen te zien en hij besprak het met zijn drie vrienden. Het beeld van goud was de Koning zelf, die wereldrijken zou breken. Nebukadnezar was verheugd over Daniël's uitleg, maar toen de Koning zijn eigen droom ging projecteren op een gouden idool en iedereen dwong dit te aanbidden, toen bogen Daniël en zijn drie vrienden, uit de koninklijke stam van David, zich natuurlijk niet voor die hersenschim van goud, want ze waren nuchter en gezond van geest. Het vuur van de grootheidswaanzinnige koning kon hun gouden harten niet in de as leggen. Integendeel, het vuur reinigde hen en zij kwamen er verpuurd en bewust van engelenkracht uit te voorschijn. U kunt dit nalezen in Daniël 2 en 3. Dit vonden we symbolisch zozeer een mogelijke gang en verlossing in de toekomst van hen, die als Juda en Zebulun samengaan, dat we het voor de openingsmelodie kozen, maar ook omdat Freddy direct in de trein over Nebukadnezar en het door hem verbannen volk leest. Doch er schuilt ook nog een klein persoonlijk verhaal achter deze keuze:

Hoe Freddy Albeck en ik elkaar voor het eerst ontmoetten

Als twee leeuwen elkaar ontmoeten, dan verwacht men wel iets van vuurslag, en in dit geval werd het een treffende ontmoeting tussen die drie mannen uit de vurige oven, Freddy en mij. Het was in de jaren vijftig en wij beseften er toen niets van!

Albeck maakte deel uit van het gezelschap Lotte Goslar, de Amerikaanse pantomime-danseres, die destijds in het De la Mar Theater in Amsterdam avond aan avond uitverkochte zalen trok. Als jeugdig student bemachtigde ik een kaartje en ik zal niet licht die lange Deense zanger vergeten (zijn náám was ik later kwijt!) die een liedje zong over Bijbelse mannen in het vuur. Hij deed het met zoveel zachte en toch vurige overgave, dat de zaal er stil van werd. Als enige serieuze noot in een overigens lundig cabaret-programma, herinner ik me, dat het me diep schokte. Het was zo sterk gevisualiseerd, dat ik mee in die oven stond. Daarna hoorde ik dat liedje nooit meer, noch zag ik verder ooit iets van de Deen, die het zong, alhoewel hij vaak in ons land was, tot ik "toevallig" zestien jaar later het H. C. Andersen-Festival te Odense in Denemarken bezocht. Die lange man, die de rol van Andersen speelde, kwam me bekend voor. Opeens ging een luikje open en herkende ik het gezicht van die jazz-zanger en ik hóórde weer het liedje. Het was zo gek, dat ik zijn richting uitliep en spontaan riep:

"Hallo, Sadrach, Mesach en Abednego!" Kunt U U de volkomen ongeveinsde verrassing op het gezicht van Freddy Albeck voorstellen? Hij kreeg me in het vizier, nam een sprong en beende het openluchttheater op naar omhoog en schudde me de hand met in het Hollands de woorden: *"Oh, Mefrouw, wat find iek dat leuk, seg, U bent Hollandsche, dat week iek, want dat liedje zong iek alleen eens faak in een Hollandse winter!"* Dat werd het begin van een creatieve vriendschap. Ik interviewde hem voor een artikel in de Vrouw en haar Huis (juni 1969 en januari 1971) en we bleken van eenzelfde vuur voor de sprookjesdichter beziel te zijn. Ja, die vurige oven! Aan onze drie Hebreeuwse vrienden Sadrach, Mesach en Abednego zij daarom dank gebracht! Zonder hún kracht, die tegen het ergste vuur bestand was, zou Freddy nooit de reiziger door zijn geliefde Nederland, en wel in die wondere parallel, gespeeld hebben!



Derek Richard Marks Bray, kort persoonlijk levensbericht

Geboren te Purley, Surrey, Engeland op 16 maart 1921. Zijn vader, een bankdirecteur, was van Britse afkomst, zijn moeder een Ierse. Vanaf 1935 was hij vrijwilliger in het leger en diende in het begin van de oorlog bij de infanterie, waarna hij in 1942 bij de Royal Air Force kwam. Hij wilde graag piloot-zweefvlieger worden, doch werd naar Oost-Afrika gezonden, waar hij tot 1946 bleef in de functie van Kapitein bij de Kings African Rifles. Hij deed in die tijd zijn kennis van het Afrikaans Continent op, hetgeen hem bij zijn recente camerawerk in die streken goed van pas komt.

Hij spreekt vloeiend Ki-Swahili. Van 1947-1950 was hij luitenant-vlieger in Aden, Arabië.

In 1950 zwaaide hij af om van beroep filmer te worden.

In 1950-1951 gaf hij lezingen voor en was full-time medewerker van de Brits-Israël-Wereld-Federatie in Londen, waar hij deel uitmaakte van een enthousiaste research staf, die het Bijbel-Research-Handboek uitgaf. Zijn ideeën om bijvoorbeeld de migraties te verfilmen werden toen nog als te revolutionair ter zijde gelegd en hij verliet de Federatie.

Van 1952-1958 werkte hij samen met de Engelse cineast Roy Gornold en maakte documentaires voor Gornold-Knight Productions, Fisons Film Unit, Plymouth Films Ltd., met name films zoals "Ontdekking in het Noordpoolgebied", "Inleiding tot Shakespeare"; in 1959 werkte hij voor de BBC-West in de regionale televisie programma's van Peter Scott's bekende "Look", voor wie hij de natuuroptnamen maakte.

Van 1960-1969 was hij als cameraman verbonden aan Ulster Television Ltd., waarna hij bij het begin der onlusten zijn goed betaalde baan (met een salaris van een f 30,000 - netto per jaar) opgaf, teneinde zelfstandig creatief filmwerk te kunnen doen. Hij had in zijn vrije tijd als filmer en producent reeds enige naam gemaakt met zijn vrijwel onbekende religieuze onderwerp:

“De legende van Glastonbury” (1965, met financiële steun van particulieren), welke door het echtpaar Koppejan en Jchr. W. L. A. van Panhuys georganiseerd, vertoond werd in Den Haag. Het geeft de tradities en legenden rond het dorpje Glastonbury in Somerset, Engeland, weer. Tevens: *“Het Zuiden van het Mourne-gebergte”* (Ulster); verder: *“Kijken naar het vliegen”* (over het vliegwezen in Groot-Britannië); *“De volgelingen van de Weg”*, een pelgrimstocht naar Israël en Jordanië in 1966; *“Vrijheid van onwetendheid”*, het omstreden onderwerp Rhodesië, en *“De Kroningssteen”* (in voorbereiding), over de afstamming van het Britse Koningshuis.

In 1970 associeerde hij zich, na de opnamen van “Wondere Parallel” in Holland, officieel met de technicus Wallace Grimmé in de N.V. Wallace Forde Films. Hij is vooral gespecialiseerd in de docerende zijde van het filmen en heeft grote ervaring in het verhalende schetsen, commentaar geven en filmscript-schrijven.

Hij is ongetrouwd, houdt van vrij zwerven met een camera op de schouder, waarbij hij er de voorkeur aan geeft een maatschappelijk goede positie op te geven om zijn idealen te verwezenlijken, het liefst in een hem passende omgeving, waarin hij zijn eigen creatieve gang kan gaan.

Freddy Albeck
in de rol van de Deense dichter
H. C. Andersen



Freddy Albeck, over zichzelf

Op 9 augustus 1919 in Kopenhagen, Denemarken, geboren, zou hij met vreugde alle "leeuwen" van de wereld op een goede dag bij elkaar willen brengen om de zaken een beetje rechter te zetten voor onze arme door de wormen aangevreten wereldbol - wij, leeuwen, willen altijd het beste voor iedereen! - maar wat zouden dat een stel order-gevers zijn, met vrijwel geen één ondergeschikte om die bevelen uit te voeren, in de gehele omtrek te zien!

Als negende in een lange reeks van Albeck's in dienst van de Koninklijke Deense Marine, was hij voorbeschikt om beroepsofficier te worden, doch die loopbaan brak af met de inval van de Duitsers in Denemarken in 1940. Hij begon zich in jazzmuziek te specialiseren, hetgeen zijn familie maar matig vond, alhoewel hij in het begin van de Duitse bezetting veel succes had met het zingen van Amerikaanse liedjes. Van 1945-1947 werkte hij als gast-zanger voor de Geallieerden (Britse ENSA en Amerikaanse USO), reisde door Europa, Noord-Afrika, was een jaar in Parijs voordat hij naar de Verenigde Staten trok, waar het hem verbaasde, dat bijna tweehonderd miljoen Amerikanen nog nooit van Freddy Albeck hadden gehoord, (onderontwikkeld gebied!).. . derhalve was er de eerste drie jaar geen zingen bij, maar werd het voor taxi-chauffeur spelen in

New York; voor schipper fungeren op een jacht van een hersen-chirurg, die geen notie had van bak- en stuurboord, maar alleen maar collega's wilde imponeren als eigenaar van een schip.

Zo werkte hij zich van oost naar west door dit continent en leerde zo in het midden-westen het échte Amerika kennen, totdat hij in Hollywood belandde. Daar werkte hij enige jaren in de televisie als producent en acteur, totdat de beroemde filmster Charles Laughton hem aan Lotte Goslar voorstelde, met als gevolg acht jaar op tournee in allerprettigste samenwerking met deze uitzonderlijke pantomime-danseres. Van 1955-1963 reisde hij met haar gezelschap van San Francisco over Europa en India naar Hongkong, van Melbourne naar Reijkjavik en leerde zo alle aspecten van het show-vak, van toneelknecht tot all-round acteur-danser-conférencier.

Na het opdoeken van het gezelschap Lotte Goslar werd hij in Nederland bekend om zijn rol als Ton met Conny Stuart in "Heerlijk duurt het langst" van Annie M. G. Schmidt, als boekje uitgegeven bij de Arbeiderspers in 1967, en haar "Met Man en Muis", waarna hij ook voor de Nederlandse televisie optrad. Sinds 1971 is hij Directeur van een 18e eeuws theater "Valencia" in Kopenhagen, dat hij zoveel mogelijk in oude stijl doet herleven. Dit leven houdt hem bar bezig en maakt hem vaak platzak wegens een heerlijk gebrek aan respect voor geld. Maar het maakt hem erg gelukkig, omdat hij een veel groter belang hecht aan de toekomst van zijn vak dan aan zijn eigen "oeroude" voor-geschiedenis. Zelf zegt hij: "Wie geeft er in jullie heerlijke Holland om mijn biografische gegevens? Laat deze woorden een koele zomerbries zijn, die ze als onbelangrijk weer weg-waait".

Toch wil de schrijfster van dit boek graag nog even het volgende vermelden: De zanger-acteur in Wondere Parallel heeft in de Tweede Wereldoorlog een actieve rol in het Deens verzet gespeeld, door Joden in roeiboten naar de vrije wereld te helpen ontsnappen, waarvoor hij later door de Israëliëse Regering gedecoreerd werd. Ook lukte het hem twee keer om door de Duitse linie's heen de Noordzee over te steken om belangrijke gegevens over zijn land aan Londen te rapporteren.

Zijn nevenstaande foto als Hans Andersen vergt eveneens een kleine uitleg:

In Hollywood koos Walt Disney hem uit om de rol van de Deense sprookjesschrijver te spelen, waarna Cees Laseur hem in 1952 voor hetzelfde vroeg in Nederland. Dit bracht hem ertoe een H. C. Andersen-Festival op te zetten, waarvan hij tussen 1964-1970 directeur was. Sindsdien is hij aan een one-man show in de rol van Andersen begonnen en hij oogst zoveel succes in een 17e eeuwse tuin in Kopenhagen, dat hij bijvoorbeeld 150 Amerikaanse zakenlieden gedurende 45 minuten muis-stil kan houden met zijn opvoering, en een daverend applaus als resultaat. Voorwaar geen kleine prestatie! De frappante fysieke gelijkenis van Freddy Albeck met de beroemde Deen geeft hem in Denemarken zelf bekendheid en aanzien.

De team van Wondere Parallel zou in de naaste toekomst graag meewerken aan een film over het leven van de beroemde sprookjesdichter. Wie spaart mee voor de daarvoor benodigde gelden?!

Adres: 3, Gustav Adolfsgade, 2100 Kopenhagen, Denemarken.

Helene W. van Woelderen. (Mevr. W. A. Koppejan)



Helene W. van Woelderen, autobiografisch

Geboren op 20 augustus 1927 op de boulevard aan de Schelde te Vlissingen, waar haar vader van 1919 af burgemeester was. Van haar moeders kant stamt zij af van Franse Hugenoten, die in de 16e eeuw naar Middelburg vluchtten en daar hun fortuin maakten met de lakenhandel, als deelgenoten in de Oost-Indische Compagnie, maar ook, jawel, door slaven te verhandelen, hetgeen niet scheen in te druisen tegen de Calvinistische principes van vrijheid voor henzelf. Van haar vader's kant heeft zij het bloed van negentien, voornamelijk Friese predikanten in haar aderen.

Daar werd in de 17e eeuw de familienaam *Israël Daniël Pilgrim* geïntroduceerd! Toch geeft het familie-archief geen aanwijzingen, dat dit voorgeslacht er een flauw vermoeden van had niet alleen geestelijk, maar ook letterlijk van Israël af te stammen, laat staan dat er enige kennis of idee van Zebulun bestond. Dit alles moest de schrijfster helemaal zelf uitvinden, hoewel haar vader een autoriteit was op het gebied van de vaderlandse geschiedenis en heraldiek.

Van 1939-1945 bezocht zij het Gymnasium in het door brand verwoeste Middelburg, woonde in en werd geëvacueerd uit het zwaar gebombardeerde Vlissingen, bracht voedsel naar haar vader in de politieke strafgevangenis te Scheveningen,

leerde met alle Zeeuwen het letterlijke devies van de provincie “Luctor et Emergo” (Ik worstel en ontzwem) kennen tijdens de inundatie van Walcheren en de zware gevechten aan de Schelde in de herfst van 1944. Zij beleefde de bevrijding door Schotten, Canadezen en Engelsen en het herstel van haar vader in zijn ambt in een verwoest Vlissingen.

Van 1948-1956 studeerde zij sociale psychologie (nu andragologie genoemd) aan de Gemeentelijke Universiteit van Amsterdam en behaalde haar doctoraal examen in een vak, dat niets betekent, indien de mens zichzelf niet kent en laat begeleiden door de Heilige Geest en het Boek van de God van Israël. Zij is daarin nog dagelijks in de leer.

In 1957-1958 volgde een leerzame studiereis naar de Verenigde Staten, waarbij de haar beloofde studiebeurs in New York nooit kwam opdagen, zodat zij zich, net als Freddy Albeck, dwars door het land heen haar avontuurlijk broodje verdienend, naar de oostkust werkte, om tenslotte in Vancouver ineens de vraag te vernemen tot welke stam van Israël haar land behoorde. Dit werd de aanleiding tot het onderzoek achter dit boekje en zij besloot om toch maar niet te emigreren en zo niet onder te gaan in de veelal zeer on-religieuze Amerikaanse psychologie, doch ging naar haar vaderland terug. Daar oefende zij in Den Haag vanaf 1960 een zelfstandige adviserende praktijk uit, totdat zij in 1970 in Glastonbury, Engeland, met Willem A. Koppejan huwde. Met hem samen componeerde zij in het Engels een boek: “*J. B. Nicklin, a Life with God and the Pyramid*” (1971, 2e druk), hetgeen beiden, evenals het onderhavige boekje, dat eerst in oktober 1971 in het Engels verscheen, in eigen beheer uitgeven. Zij riepen daartoe een Stichting in het leven, welke in Engeland een Charity Foundation (vrij van belasting) is, aangezien hun schrijverschap zich voornamelijk op godsdienstig en psychologisch terrein beweegt. Het is hun hoop en geloof om in het Nederlands, als de middelen daartoe aanwezig zijn, verdere publicaties, ondermeer over Israël van het Westen, het licht te doen zien. Als vrije mensen wensen zij niet mee te doen aan welke vorm van organisatie of beweging dan ook.

Zij zijn in het gelukkige bezit van een buitenhuisje op de zuidhelling van een heuvel in Glastonbury, waar de oorspronkelijke Engelse versie van dit boek tot stand kwam. Het uithangbord van dit oord “Zebulun-Hove” ziet U op blz. 1.

De schrijfster heeft sinds 1960 artikelen gepubliceerd in Engelse en Canadese bladen, terwijl zij in Nederland van 1962-1970 medewerkster was aan het maandblad De Vrouw en Haar Huis en af en toe over weer andere onderwerpen schreef in het Zeeuws Tijdschrift en Een Nieuw Geluid.

Adres:

Nieboerweg 216, Den Haag, tel. 070-324578,
giro 511888, Real Israel Press, Den Haag.

Zebulun-Hove, 55 Hill Head
Glastonbury, Somerset, Engeland.

Zijn dit “de beste
stuurliu aan de wal” om
vereeuwigd te worden?
Haven van Urk aan het
Ijsselmeer



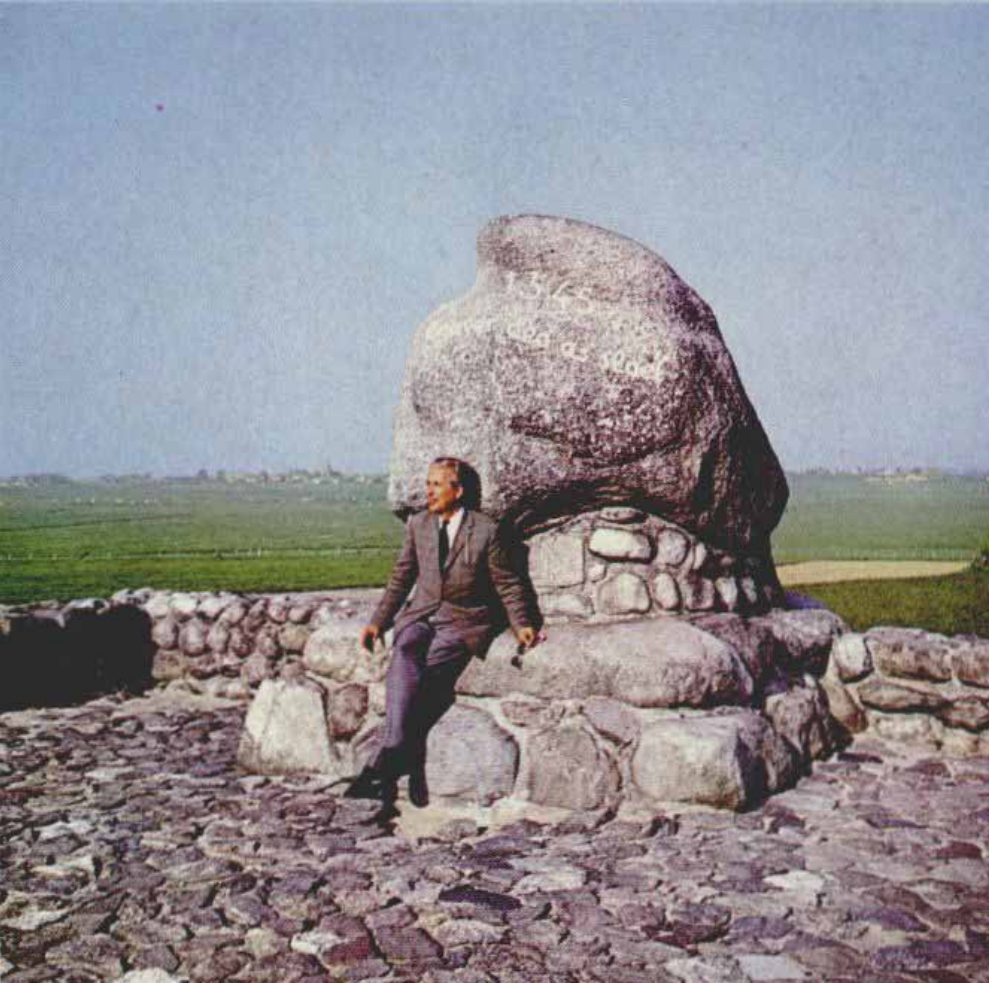


Freddy in verstillde actie:
diep in gedachten
naar het water kijkend,
waaruit Bijbelwoorden
zullen opdoemen.
Oude Haven met Zuidpoort,
Zierikzee, Zeeland

De cameraman geeft
zijn laatste opdracht:
van de molen weg-
wandelen, peinzen
over de Wondere Parallel

HET HUIS ZEBULUN
IN BEWEGING





“Leaver dea as slaef” -
liever dood dan slaaf.
Motto van de film
Wondere Parallel en
haar producent
Willem A. Koppejan

Gedenksteen van de
beslissende slag bij
Warns (Z. W. Friesland)
in 1345 A.D., waarbij
Graaf Willem IV en het
merendeel van de
adel, die de vrije Friese
boeren trachtten te
onderdrukken, voorgoed
verslagen werden

BOEKENLIJST

Een keuze uit de geraadpleegde werken en aanbevolen boeken ter verdere oriëntatie, verkrijgbaar bij de boekhandel.

Algra, A. en H., Dispereert niet. Twintig eeuwen historie van de Nederlanden. Franeker 1971.

Beijlen, J. van, Schepen van de Nederlanden, tot einde 17e eeuw. Amsterdam 1970.

Bijbel, Atlas van de Bijbel, Grollenberg, L.H. Amsterdam 1954.

" Nieuwe Vertaling. Amsterdam 1951.

" Staten Vertaling. Dordrecht 1618.

" Pieter Keur (H. J. en P.) Commentaar. Amsterdam 1885.

Chorus, A., De Nederlander uiterlijk en innerlijk, een karakteristiek. Leiden 1964.

Daalen. P. van, Wij Nederlanders. Utrecht 1970.

Fibulareeks. Van Dishoeck, Bussum.

Gottschalk, M. K. Elisabeth, Stormvloed en rivieroverstromingen in Nederland. Deel I. Assen 1971.

Graswinckel, D. P. M., Nederlandsche Hofjes, Amsterdam 1944.

Haar. J. ter, Geschiedenis van de Lage Landen, vier delen. Bussum 1970.

Haas, H. de, Vijf eeuwen Nederlandse boekdrukkunst. Amsterdam 1971.

Heide, G. D. van der, Van landijs tot polderland, 2000 eeuwen Zuiderzeegebied. Amsterdam 1970.

Houtte, J. A. van, Economische en sociale geschiedenis van de lage landen. Utrecht 1965.

Kalff, G. Jr., De sage van den vliegende Hollander, naar behandeling, oorsprong en zin onderzocht. Zutphen 1923.

Leer mij ze kennen. Reeks. Sijthoff, Leiden.

Molens. Zie Publicaties van de Vereniging "De Hollandse Molen". Amsterdam.

Noordam, B. W., Tussen eb en vloed, de geweldige prestaties die in Nederland op waterstaatkundig gebied zijn en nog worden verricht. Den Haag.

Openluchtmuseum, Publicaties van. Arnhem.

Rademaker, L. A., Waar bleven de tien stammen van Israël? Servire, Den Haag.

Romein, J. en A., Erflaters van onze beschaving. Nederlandse gestalten uit zes eeuwen. 9e druk. Amsterdam 1971.

Romein, J., De Lage Landen bij de zee. Utrecht 1934.

Rondière, P., Water, zegen en vloek. Den Haag 1971.

Schouten, J., Heksenwaan en Heksenwaag in oude prenten (waarin Oudewater een grote rol speelt). Europese Bibliotheek, Zaltbommel.
Selms, A. van, Levend Verleden. Nijkerk 1967.
Smallegange, J., Chronymyk van Zeelandt. Middelburg 1696. (Facsimile, van Benthem en Jutting, Middelburg 1965).

Toffler, A., Toekomst-shock. Bussum 1971.
Trommius, Concordantie. (Nederlands equivalent voor Strong, Concordance).

Vecht, C. F. Ph. D. van der, Het Steenen Koninkrijk, maandblad 1938-1961, en andere publicaties, Den Haag.
Vredenburg-Alink, J.J., Spiegel der wereld. Over de belangrijkste Nederlandse kaart- en atlasmakers en hun werk. Utrecht 1971.
Vrolijk, A., De migraties van de tien stammen door Europa. Postbus 45, Mijdrecht.

Weinreb, F., De Bijbel als schepping. 2e druk. Wassenaar 1971.

Zandstra, E. en *Oorthuys, C.*, Zwervend door Nederland. Amsterdam 1962.
Zeevissengids, Elsevier, Amsterdam 1966.

Periodieken, o.m. Een Nieuw Geluid, Postbus 45, Mijdrecht.
Bulletin Vereniging Milieuhygiene Zeeland, Postbus 56, Middelburg.

Engelse boeken, genoemd in deze Nederlandse editie:

Appleton, T., Holland, Collins Holiday Guides. Londen 1968.
Finlay, W. G., The bounds of the nations. Box 3178, Johannesburg, Zuid-Afrika.
Milner, W. M. H., The Royal House of Britain, an enduring Dynasty, Covenant Books, 13e druk. Londen 1964.
Testaments of the Twelve Patriarchs, Society of Promoting Christian Knowledge, 2e druk. Londen 1925.
Wilson, Charles, The Dutch Republic, World University Library, Londen 1968.
Wilson, John, Lectures on our Israelitish Origin. 5e druk, Londen 1876 (antiquarisch).

Naslagwerken:

Bible Research Handbook. Covenant Books, 2e druk. Londen 1970.
Encyclopaedia Britannica. Editie Londen 1961.
Etymologisch Woordenboek, de Vries, 1963.
Jewish Encyclopaedia.
Middelnederlands Woordenboek, Verdam en Verwijs, 1894. (voor het woord hof)
M.E.W. (Moderne Encyclopedie der Wereldliteratuur, voor Coster). Hilversum 1963 - (6e deel, tot P-O) 1970.
Gids bij de tentoonstelling van Deae Nehalenniae. Middelburg 1971.

Lijst van afbeeldingen en verantwoording

	Blz.		Blz.
Zebulon-Hove	2	Idem.	98
Z.B.L.	17	Rembrandt, Mauritshuis, 's-Gravenhage	99
Poldermolen Kinderijk	18	Rembrandt, Louvre, Parijs	100
Zaanse Schans	19	Titelplaat Ph. Lansbergen, Dordrecht, 1659	102
Idem.	20	Begin film	109
Banier van Zebulon, filmscheets D. R. M. Bray	33	Juwelierszaak C. J. M. Hackenberg	110
Tholen VI, foto Oudheidkundig Museum, Leiden	37	Walcherse sieraden, foto A. Dingjan, 's-Gravenhage	111
Europoort-Rotterdam	38	Filmteam, foto W. A. Koppejan	112
Harlingen	39	Oudewater	121
Veere van Domtoren	40	Heksenwaag, Oudewater	122
Delftse tegel	42	Idem.	123
Postzegels	50	Persijnshofje, Leiden	124
Stadhuis te Veere	54	Gravure Brits Museum	130
Keukenhof	57	Idem.	131
Binnenhof, 's-Gravenhage	60	Smallegange, Middelburg 1696	133
Kimswerd	59	A. van Scriek, Museum Meermanno, 's-Gravenhage	135
Fries vee	60	Laurens Jansz. Coster, Haarlem	141
Haringkaken, 18e eeuwse ets	62	Universiteit Amsterdam	142
Hervormde Kerk, Zaandam	65	Oude Manhuispoort, Amsterdam	143
Pieterskerk, Leiden	70	Hoorn, Slapershaven, foto H. C. van der Meer	144
Veere	77	Geografisch overzicht, tekening W. A. Koppejan	151
Heilige Geest Hofje, 's-Gravenhage	78	D. R. M. Bray	155
Idem.	79	Freddy Albeck	157
Gulden Garnaal, Veere (Wil Abeleven-Labberton)	80	Helene W. van Woelderden	159
Nehalennia (Smallegange, 1696)	83	Urk	161
Spiegel der Schrijfkonste, Rijksprentenkabinet, Amsterdam	94	Zierikzee, Zuidelijke Haven	162
Rembrandt, Rijksmuseum, Amsterdam	97	Poldermolen, Kinderdijk	163
		Gedenksteen Warns, Friesland en W. A. Koppejan	164

TENZIJ ANDERS VERMELD, ZIJN ALLE KLEURENFOTO'S GENOMEN DOOR DE SCHRIJFSTER ZELF

Index

Aäron 134
Abednego 145, 152 e.v.
Abeleven, W. 165
Albeck, F. 15, 16, 21, 109, 110, 112, 122, 123, 124, 125 e.v.,
137 e.v., 142, 143, 152 e.v., 157, 160, 162, 163
Amalek (of Amelak) 134, 144
Amerika, zie Verenigde Staten
Amsterdam 43, 53, 55, 68, 95, 103, 136, 142, 143, 148, 160
Andersen, H. C. 138, 154, 157, 158
Antwerpen 95
Apostelen 133
Aser, 8, 28, 30, 107, 114
Ashkenazim, zie Joden
Assyrië 49, 105, 127, 130

Baäl, zie Beëlzebul
Babylon 130, 152 e.v.
Bartholomeüsnacht 68, 127
Batavieren 30, 31, 51, 105, 128
Beëlzebul 36, 41, 51, 64, 104, 108, 113, 115
Benthem en Jutting, van 165
Beukelszoon, W. 61
beveiligd erf 64
beweging, zie Zebulun
bezoeking, zie vloek
Bibliotheek, Provinciale Zeeuwse 129, 140, 165
Binnenhof 60, 71
Blaeu, W. J. en J. 96
Blake, W. 136, 165
boekdrukkunst 91 e.v.
Boekencentrum N.V. 165
Bossu, Huizen van 15, 134, 144
Bout, schipper 37, 63, 149
Boxhorn, M. Z. van 82

De pagina's met een illustratie zijn in de index cursief gedrukt.

Braun, F. 12
Bray, D. R. M. 15, 16, 21, 44, 109, 112, 123, 125 e.v., 137 e.v.,
155, 161, 163, 166
Brinio 36
Britannica, zie Groot Britannië
Bruin, M. P. de 129, 140, 165
Bunyan, 10

Calligrafie 91 e.v
Canada 23
Cancer, zie Kreeft
Cartografie 96, 102
Chatti, zie Katten
Cimmeriërs, zie Kimbren
Claudius Civilis 31
Collins, gids 41
Compagnie, Oost-Indische 26, 128, 132, 159
compassie, zie medelijden
Costa, I. da 9
Coster, L. J. 92, 141, 148

Dan 23, 30, 138, 145
Daniël 145, 153 e.v.
David 25, 90, 103, 154
Davies, Ch. 166
Debora 46 e.v., 87 e.v., 91 e.v., 103
Delfts blauw 42
- Waterloopkundig Laboratorium 101
Deltawerken 84 e.v., 103 e.v., 132
Denemarken 23, 44, 72, 132, 154, 157
Descartes, R. 68
diamant 52, 55, 68
Dingjan, A. 15, 111
Domburg 81
Durlacher, E. 166

Egmond, Abdij van 91, 107
Ego, zie Ik
Elsevier 95
emigranten 88
Engeland, zie Groot Britannië
Enschede, J. 95, 136, 148, 165
Ephraïm 23, 26, 29, 34
Esch, G. J. C. van 13, 15
Europa, Noord Westelijk 8, 11, 127
- Trans Europ Express 127, 147
Europoort (mast) 73
Evangelie 133

Finlay, W. G. 26, 56
fluitboot 53
Friezen 30, 34, 51, 105, 128, 164

Galilea 9, 41, 106, 108
Gargon, M. 81
gas (aard) 86
Glastonbury 2, 137, 156, 160
Goslar, L. 154, 158
's-Gravenhage 71 e.v., 140
Grimmé, W. 15, 109, 112, 123, 156, 161
Groot Britannië 23, 29, 30, 31, 44, 87 e.v., 96, 137 e.v., 156
Groot, Hugo de 61, 96
Gutenberg 92

Haarlem 92 e.v., 136, 141, 148
Hackenberg, C. J. M. 110, 165
Haringbuis 53, 61
- kaken 61, 62
Harlingen 39
hart (dubbel) 90
haven 38, 39, 49 e.v., 50, 68, 71, 148
Hebreeuws 35, 71, 81
Hill Elder, L. 137
Hoekstra, D. 82
Hof(jes) 16, 57, 58, 59, 71 e.v., 78, 79, 124, 132, 148
- zie Zebulun Hove, 2, 160

Hondius, H. 96
Hoorn 15, 134, 144
Horowitz, D. 12
Hove, zie hof
Hugenoten 68, 127, 159
Hurs 134
Hydrografie, zie waterloopkunde Delft

Ik (hoger) 47, 52, 64, 67
Israël, zie Jacob
- Jozef
Israël in het Westen 8, 9, 14, 136
Issaschar 28, 30, 34, 53

Jacob 25, 26, 28, 46 e.v., 49, 64, 68, 73, 75
Janssen, J. 96
Jeruzalem 103, 136
Jesaja 47, 51, 87, 104 e.v., 108, 132
Joden 23, 25, 51, 55, 68, 69, 104, 105, 158
Jozef 11, 28, 29 e.v., 32, 34, 75
Jozef van Arimathea 128, 133
Juda 23, 25, 30, 49, 53, 73, 136, 153
Juliana, Koningins verjaardag 132, 134, 146

Kaal, J. 166
Kaap de goede Hoop 55
kaarten, zie cartografie
Kanaän 29, 76, 81
Kât, molen de 9, 20, 166
Katten 51
Kelten 24, 25, 46, 49, 51, 105, 127 e.v., 135, 150
Kennemers 51
Keukenhof 49 e.v., 57
Keur, P. 49, 106
Kimbren 24, 25, 51, 105, 127
Kimsward 59
Kinderdijk 18, 45, 134, 146, 163, 166
Kithron 81
Koppejan, W. A. 15, 16, 21, 25, 55, 111, 112, 125 e.v., 139 e.v.,
147, 151, 156, 160, 164

Kreeft 25, 56
 Kruger, Paul 89
 kustlanden 11

Laseur, C. 158
 Lautenslager, E. 24, 126, 136, 166
 Lea 28
 Leiden 15, 61, 68, 95, 124, 125
 Licht 9, 14, 24, 26, 41, 64, 67, 96, 104 e.v., 108 e.v., 113, 136, 139
 Locke, J. 68

Manasse 8, 23, 29, 34, 107, 114
 Mattheus 46, 67, 104, 113
 Mayflower 68, 70, 124, 165
 medelijden 75 e.v.
 Meer, H. C. van der 15, 139, 144
 Menapiërs 51, 128, 150
 Mercator 96
 Mesach 145, 152
 Middelburg 15, 109, 127 e.v., 140, 159, 165
 Milner, W. M. H. 73
 molens 17, 18, 20, 44 e.v., 163, 166
 Mörzer Bruyns, J. A. F. 25, 34
 Mozes 46 e.v., 84 e.v., 95, 101, 129, 134
 Museum, Oudheidkundig 37, 165
 - Scheepvaart 165

Naftali 26, 28, 30
 Nahallel 81
 Nebukadnezar 145, 152
 Nehalennia 15, 63, 81 e.v., 83, 128 e.v., 149 e.v.
 Nes Ammim 88
 Nieuw Geluid, Een 8, 26, 72, 114, 149, 160
 Noorlander, C. 134, 146, 166

Oosterscheldeavondst 63, 149
 Openbaring 47, 103
 Oude kerk Scheveningen 119
 Oudewater 121, 122, 123, 132, 147 e.v., 165

Panhuys, W. L. A. van 139, 156
 parel 52, 56
 Patriarch, zie Zebulun, zie Testamenten der
 Pernot, C. J. C. 165
 Philippus 107, 128, 133, 150
 Philipsland, St. 107
 Pilgrimvaarders, zie Mayflower
 Plantijn, C. 95
 Poelenburg, de Molen 20
 Publius Lentulus 108

Ratherius 73
 Real Israel Press 126, 136, 139, 160
 Rembrandt 97, 98, 99, 100, 108, 136, 165
 Rome 107
 Rotterdam 38, 132, 140

Sadrach 146, 152 e.v.
 Saksen 24, 46, 49, 51, 105, 127
 Salomo 127
 Sanherib 127
 Scandinaviërs 86
 scheepsbouw 53
 Scheps, N. 12, 13, 16, 21, 116 e.v.
 Scheveningen 61, 165
 schip - symbool 32, 33, 42, 52 e.v., 54, 65, 94, 132
 Schmidt, A. M. G. 158
 Schotten 86
 Scricck, A. van 129, 135
 Scythen 24, 46, 49, 51, 81, 105, 127 e.v.
 schrijvers' pen 91 e.v., 93, 101, 103
 Selms, A. van 30, 31, 36
 Sephardisch, zie Joden
 Shekinah 113, 136
 Sidon 46, 53
 Smallegange, M. 107, 128, 133, 149, 165
 Smit, E. 8, 9, 19, 20, 26, 44, 87, 114, 166
 Spanjaarden 3, 68, 75, 89, 134
 Spinoza, B. de 68
 Stuart, C. 158

Suchtelen, N. van 55
Sueven 51, 105, 128

Taylor, G. 166
Testamenten der Patriarchen, zie Zebulun
Tholen VI 37, 63, 149
Thompson, G. H. 10, 11, 25
Tiglathpilneser 127
Toffler, A. 14
Transvaal, zie Zuid-Afrika
trekschuit 53
Trojanen 73
Tromp Meester, C. J. 82

Urk 134, 146, 161

Velde, J. v. d. de Oude 93, 94, 95
Veere 40, 54, 77, 80, 129, 165
Verdam en Verwijs 72
Verenigde Staten 23, 29, 88, 96
verontreiniging, lucht- en water 64 e.v.
Vikingen 31
Visscher, N. 96
Vliegende Hollander 54
vloed 51, 90, 106
vloek 63, 66, 103 e.v., 106
Vondel 101
Vries, J. de 72

Warns 164
Weinreb, F. 13, 35
Wilson, Ch. 86 e.v.
- John 24, 25, 27, 68, 71, 136
werversstaf 8, 91
Wilhelmina, Prinses 36
Willem III, Koning 36
Willem Alexander, Prins (verjaardag) 132, 134, 146
Woelderens, H. W. van 8, 10, 111, 112, 125 e.v., 159 e.v.

Yerseke 56

Zaan (sche Schans) 19, 20, 53, 61, 87, 134, 166
Zebulon-Hymne 116 e.v.
Zebulun Z.B.L. 17, 27, 35, 44, 129, 136, 146
Testament 29, 30 e.v., 32, 34, 75, 89, 137
Zeevaardt, Spieghele der 96
zegeningen 129
zending 88
Zierikzee 129 e.v., 145, 162
Zoeker, molen de 20, 132, 140, 146, 166
Zuid-Afrika 26, 30, 132

Hartelijk dank aan allen, die een filmische bijdrage aan Wondere Parallel leverden

Boekhandel van Benthem en Jutting was bereid een ochtend vol ongemak te doorstaan voor het filmen van de wandkaarten en zo kon Freddy Albeck gefilmd worden bij het omslaan van de bladzijden uit de bij hen opnieuw uitgegeven Small-egange's Cronyck van Zeelandt.

De Provinciale Bibliotheek van Zeeland te Middelburg stelde de leeszaal gedurende een ochtend ter beschikking om de Bijbel te filmen en het gesprek tussen de Bibliothecaris, de heer *M. P. de Bruin* en de Deen.

De juwelier de Heer *C. J. M. Hackenberg* (†) opende zijn winkel voor ons en zijn dochter bleek voor filmster-verkoopster in de wieg gelegd te zijn. Een hele middag werden de klanten afgeschrikt door kabels, lampen en geluidsinstallaties, tot zelfs handelsreizigers bleven kijken en van advies dienden! (afbeelding blz. 110).

De schrijfster *Mevrouw Wil Abeleven-Labberton* gaf toestemming om het prachtige antieke interieur van haar 16e eeuwse juweel van een woning, naast het stadhuis in Veere, te filmen (afbeelding blz. 80).

De Heer en *Mevrouw C. J. C. Pernot* in Den Haag boden hun huiskamer aan om deze met open gordijnen, zoals de gewoonte van ons Hollanders is, te filmen. Ook hun dochter is een aankomende ster.

De suppoost van de *Heksenwaag* te Oudewater had de Heer Albeck op de televisie gezien en vroeg met hem vereeuwigd te mogen worden, hetgeen prompt gebeurde. Dank aan de Gemeente voor het ter beschikking stellen van de Waag.

De Directie van de Uitgeverij en Drukkerij *Joh. Enschedé* wordt dank gebracht voor het laten filmen van hun antieke pers.

Het *N.V. Boekencentrum* te Scheveningen danken wij voor de geboden kans om hun prachtige verzameling oude Bijbels te filmen alsmede de gekleurde platen in de door hen uitgegeven Rembrandtbijbel.

In Engeland danken we het *Brits Museum* voor het mogen filmen van Blake's aquarellen, Bijbel-gravures en archeologische klei-tabletten.

Het *Nationale Scheepvaart Museum* in Greenwich zorgde voor een Hollands fluitschip, terwijl de *Amerikaanse Ambassade in Londen* platen van de Pilgrimvaarders ter beschikking stelde.

Gladys Taylor, van het Research Department der Brits-Israël-Wereld-Federatie in Londen, adviseerde Derek Bray bij het maken van zijn filmschetsen over de migraties, terwijl *Charles Davies* in Londen de Engelse geluidsband maakte, die voor Nederland werd bewerkt door *Evan Durlacher* uit Amsterdam, met medewerking van *Ed Lautenslager* als commentator.

Tenslotte *de molenaars!* *Evert Smit*, bewoner van de molen “de Kat” aan de Zaanse Schans hielp ons op velerlei wijze met zijn kennis op molengebied. Zijn buurman de Heer *J. Kaal* opende de deur van “de Zoeker”, een 17e eeuwse oliemolen aan de Zaanse Schans, en liet op zijn vrije zaterdagmiddag de nog dagelijks in gebruik zijnde molen voor ons werken. Ook de bejaarde Heer *C. Noorlander* van de poldermolen van 1741 te Kinderdijk betoonde ons op bevrijdingsdag echte oud-Hollandse gastvrijheid.

Dankbaar voor aller medewerking, danken wij in de eerste en laatste plaats de Heer van Israël en de Aartsvader Zebulun, die ons hun inspiratie schonken.

J. B. NICKLIN • A LIFE WITH GOD AND THE PYRAMID

SAMENGESTELD DOOR HELENE W. VAN WOELDEREN EN WILLEM A. KOPPEJAN

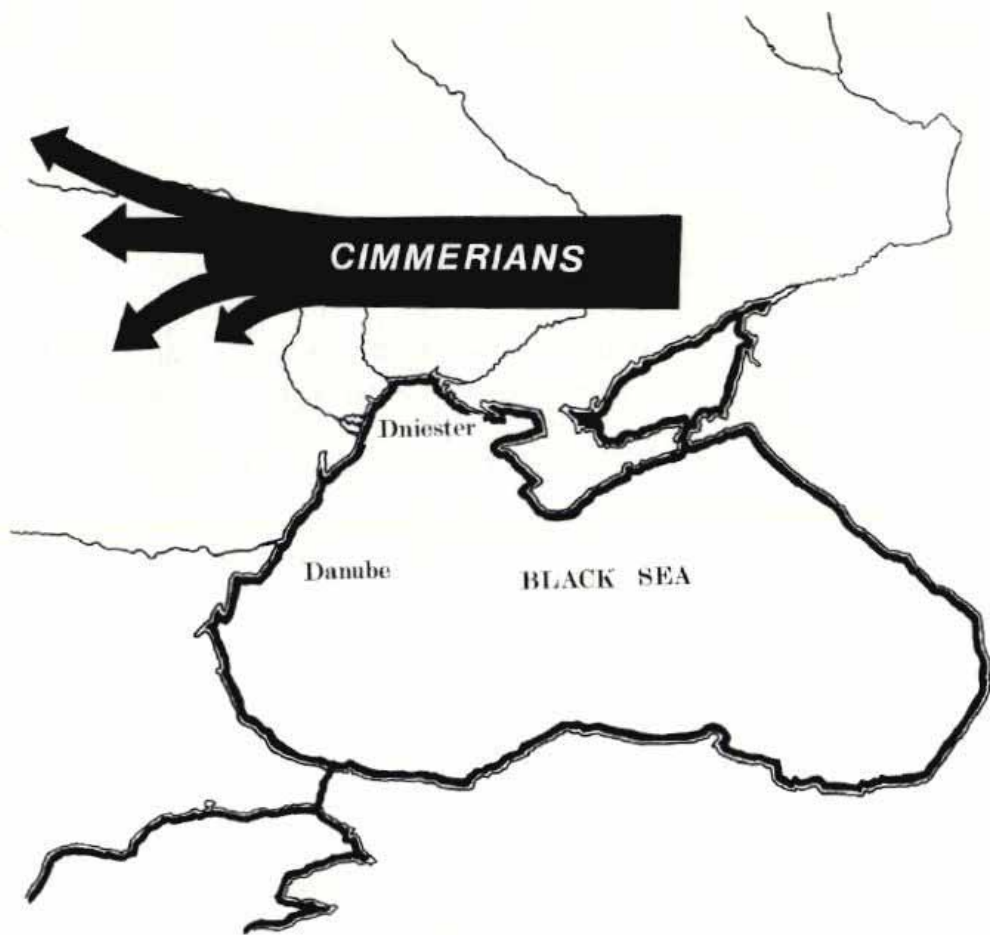
EEN ALBUM AMICORUM DOOR, VOOR EN OVER "J.B.N."

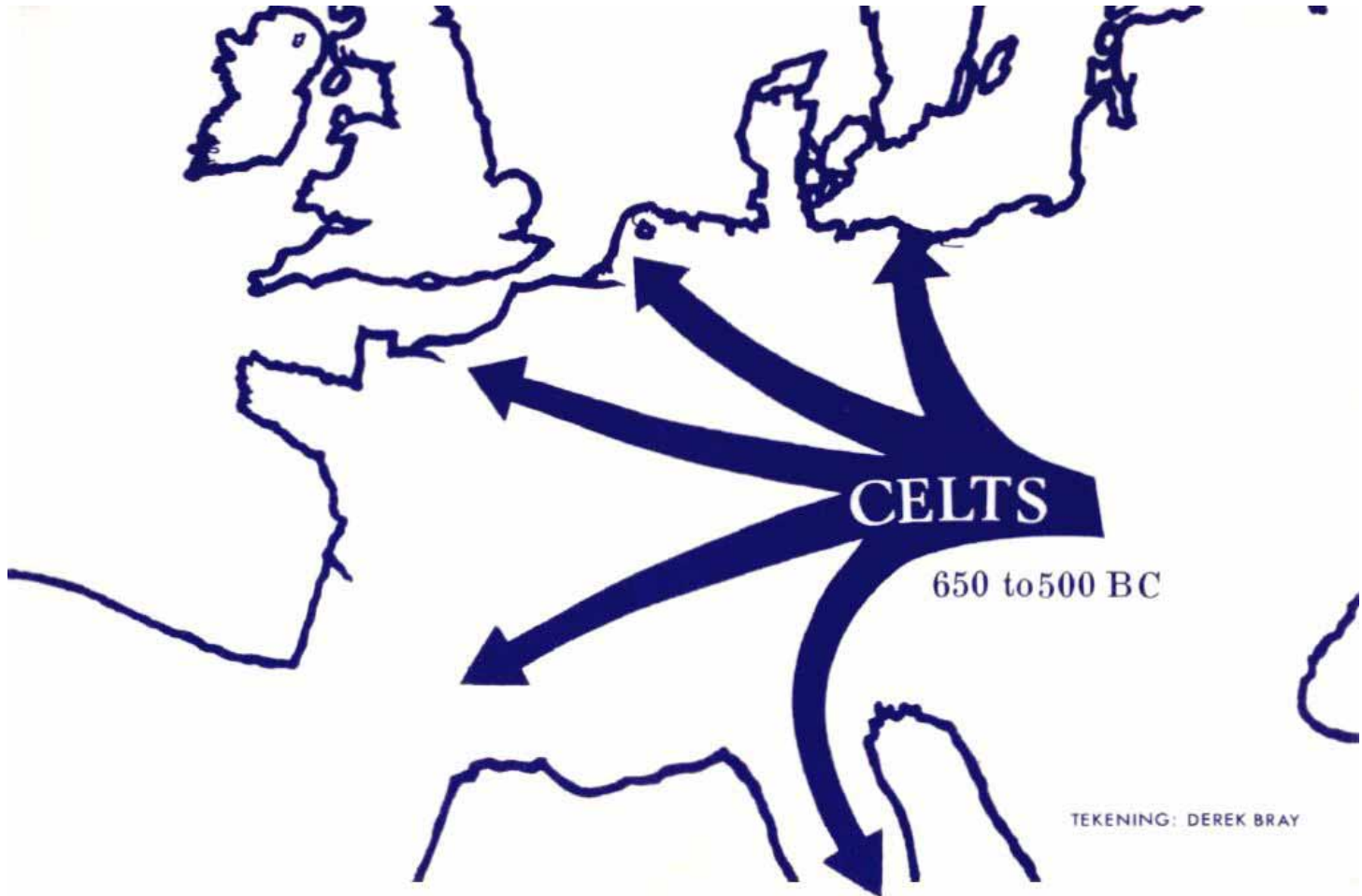
MET ZIJN MEMOIRES, EEN NIET EERDER UITGEGEVEN ARTIKEL, APPRECIATIES
VAN ZIJN VRIENDEN EN EEN VOLLEDIGE LIJST VAN ZIJN GESCHRIFTEN

300 PAGINA'S, 20 ILLUSTRATIES

2e DRUK, 1971

VERKRIJGBAAR BIJ REAL ISRAËL PRESS, 's-GRAVENHAGE EN E. C. HELLIKER, GLASTONBURY,
SOMERSET, G. B., TEGEN VRIJWILLIGE BIJDRAGE EN VERGOEDING VAN PORTO.





CELTS

650 to 500 BC

TEKENING: DEREK BRAY

EEN BOEK NAAR EEN FILM, EEN FILM NAAR EEN BOEK

De Nederlandse bewerking van "Strange Parallel" beschrijft de achtergronden waarop de gelijknamige film (16 mm, kleur, uitgebracht door de Rijksvoorlichtingsdienst) is gebaseerd.

Het boek is het resultaat van 10 jaar onderzoek naar de Bijbelse stam Zebulun.

De schrijfster ontdekte een markante parallel tussen het karakter van deze stam en die van het Nederlandse volk.

De Britse cineast Derek Bray werd hierdoor gefascineerd en met zijn medewerking maakte de Real Israel Press er een film van. Daarin speelt de Deense zanger-acteur Freddy Albeck de hoofdrol.

Naast principiële achtergronden geeft de schrijfster een luchtig verhaal van het tot standkomen der film.



HELENE W. VAN WOELDEREN, geboren te Vlissingen, bezocht het gymnasium te Middelburg gedurende de oorlogsjaren, behaalde in 1956 haar doctoraal examen sociale psychologie te Amsterdam, was medewerkster aan maandbladen, waaronder de Vrouw en haar Huis (1962-1971). Zij schreef samen met haar echtgenoot Willem A Koppejan "J. B. Nicklin, a man of God and the Pyramid" (1971). Het echtpaar woont in Den Haag en Glastonbury, Engeland, waar zij de oorspronkelijke Engelse versie van dit boek publiceerden en samen de gelijknamige film produceerden. Zij zijn trustees van de Real Israel Press Charity Foundation, Glastonbury en Den Haag

ALS NASLAGWERK VOOR ZEBULUN IS DIT BOEK ENIG TER WERELD